

ת"פ 43838/08/15 - מדינת ישראל נגד א.פ. אלזהרה לקידום פרויקטים בע"מ, חברות, פואד אבו חמיד

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 43838-08-15 מדינת ישראל נ' א.פ. אלזהרה לקידום פרויקטים בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט אוהד גורדון
המאשימה מדינת ישראל על-ידי רשות המיסים, אגף המכס והמע"מ - עו"ד א' צוריאל

נגד

הנאשמים

1. א.פ. אלזהרה לקידום פרויקטים בע"מ, חברות
 2. פואד אבו חמיד
- על-ידי ב"כ עו"ד י' קסטל

הכרעת דין

רקע - וטיב המחלוקת

1. בכתב האישום מיוחסות לנאשמים עבירה של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין במטרה להתחמק מתשלום מס ובנסיבות מחמירות, וזאת לפי סעיפים 38, 117(ב)(5) ו-117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ"); ועבירה של שימוש במרמה ותחבולה לפי סעיפים 117(ב)(8) ו-117(ב)(3) לחוק מע"מ.

2. כפי הנטען, הנאשם 2 (להלן "הנאשם") היה רשום כבעלים בנאשמת 1 (להלן "הנאשמת"), שהיא חברה פרטית ונרשמה כ"עוסק מורשה", ושימש כמנהלה הפעיל וכרוח החיה בה. כדי להקטין את הכנסותיה החייבות במס של הנאשמת, כלל הנאשם בתקופה של אוגוסט 2009-מרץ 2014 בדיווחים לרשויות מע"מ חשבוניות על שם חמש עשרה חברות, אשר לא ביצעו בפועל עסקאות עם הנאשמת. כך ניכה תשומות על בסיס חשבוניות כוזבות, בסך כולל של 6,575,834 ₪ ובמטרה להתחמק מתשלום מס. לגבי החברות "סמר צנרת ותשתיות" ו"הכל לבנין כסרא נאג'י" (שהן חלק מחמש עשרה החברות הנזכרות לעיל) דאג הנאשם לרישום של בן משפחתו, עאיד אבו חמיד, כמויפה כוח לפעול בשם החברות, וזאת ללא ידיעת בעליהן. הנאשם הוציא שיקים לחברות "קיטל" ו"אורות הזריחה" (שאף הן חלק מ-15 החברות), כאשר השיקים נפרעו למזומנים בידי הבעלים הרשומים של החברות והמזומנים הושבו לנאשם.

אציין שבסיכומיה הפחיתה המאשימה את הסכום לגביו ביקשה להרשיע את הנאשמים: בנוגע לאחת החברות שבכתב האישום, חברת ז.פ. בניה ויזמות בע"מ, הוצג בכתב האישום סכום מס של 270,210 ₪, אך המאשימה ביקשה להרשיע לגבי סכום של 187,830 ₪. בהתאמה, סכום המס הכולל הינו 6,493,004 ₪.

3. יריעת המחלוקת הוגדרה בתשובה לאישום מיום 18.9.17, בה מסרה ההגנה כי אינה חולקת שהנאשמים כללו את החשבוניות מושא כתב האישום בדיווחים שהגישו לרשויות מע"מ לצורך קיזוז, אך נטען שלא עשו כן בכוונה להקטין את נטל המס שלא כדין, ונמסרה הכחשה כללית של יתר הנתען בכתב האישום (למעט בדבר היות הנאשם הבעלים של נאשמת 1 ומנהלה הפעיל). ביום 28.12.17 חזר ב"כ הנאשמים על העמדה

עמוד 1

לפיה "אנו לא חולקים שהחשבוניות קוזזו ונדרשו" (פ/94 ש' 16-18). בנוסף, וכפי שיומחש לאורך הכרעת הדין, לגבי רבות מן החברות שבכתב האישום, לא השיגה ההגנה על הראיות שהציגה התביעה לביסוס היותן של החשבוניות כוזבות. בסיכומיה, חזרה ההגנה ואישרה כי המחלוקת עוסקת ביסוד הנפשי - היינו, האם הנאשמים ידעו על טיבן הכוזב של החשבוניות, וביצעו את המעשה של הצגת החשבוניות בפני רשויות המס לצורך קיזוז, בכוונה להתחמק מתשלום המס (עמ' 2 לסיכומים). היא הציגה טענות נוספות, שתידונה בהמשך.

תמצית מסקנות הכרעת הדין, ומהלך הדין

4. בחינת הראיות שהוצגו לפני מעלה כי בוסס, מעל לספק, שהחשבוניות מושא האישום היו כוזבות וכי הנאשמים ידעו זאת ועשו שימוש באותן חשבוניות במטרה להקטין בכזב את נטל המס של הנאשמת. הדבר עולה הן מדיון פרטני בראיות הנוגעות לחשבוניותיה של כל אחת מן החברות הנזכרות בכתב האישום, והן מן התמונה הכוללת המציגה שימוש שיטתי, לאורך שנים, בחשבוניות כוזבות תוך החלפת השמות המתנוססים על החשבוניות. ראיות נוספות הציגו מהלכי הסוואה יזומים, שנועדו להסתיר את העבירות ולשוות להן מראה תקין. אל מול כל אלה, לא ידעו הנאשמים להציג הסברים הולמים או תמימים להתנהלותם, ולא תמכו את טיעוניהם בראיות משכנעות, בפרט אודות עבודת-אמת שבוצעה אל מול החברות שבכתב האישום.
5. בהכרעת הדין יערך דיון נפרד בכל אחת מן החברות, ששמותיהן מתנוססים על החשבוניות מושא האישום. זאת, לפי סדר כרונולוגי הנשען על תאריכי החשבוניות. בסופו, יוצג מבט רחב יותר, אל התמונה הכוללת ומשמעותה וכן דיון ברכיבי העבירות ובסוגיית היסוד הנפשי.

חברת קיטל בנין וגינון בע"מ (להלן: "חברת קיטל")

6. החשבוניות אותם הציגו הנאשמים בפני רשויות המס לקיזוז הוצגו כת/8. המדובר בחמש עשרה חשבוניות הנושאות את שמה של חברת קיטל, תאריכים שבין 2.8.09 ו-26.2.10, וסכום עסקאות כולל של 1,798,860 ₪ מתוכו סכום מס של 252,826 ₪. תוכן החשבוניות נרשם בשפה הערבית. במסמכי הנאשמים נמצא גם "הסכם עבודה" בין הנאשמת לחברת קיטל (חלק מת/8). כמבואר להלן, הסכם זה אינו משקף התקשרות אמיתית.
7. התביעה הראתה, כי בפועל לא ביצעה חברת קיטל עבודה עבור הנאשמת. לצורך זה הובאו לעדות שני דירקטורים בחברת קיטל. הראשון, העד **מועין ארנדס** (להלן: "ארנדס"), שנרשם במסמכי רשם החברות (ת/29) כדירקטור של החברה החל מינואר 2010, הכחיש כל היכרות עם החשבוניות מושא האישום עליהן מתנוסס שם חברת קיטל, ובין היתר הסביר כי לא נהג לרשום חשבוניות בשפה הערבית (בה רשומות החשבוניות שבת/8), כי אין מדובר בחתימתו וגם כי "פורמט" החשבונית שונה (פ/183). גם כשהוצג בפניו מסמך הנחזה להיות הסכם עבודה בין חברת קיטל לבין הנאשמת, הכחיש כל קשר אליו וחזר ועמד על כך שלא ערך מסמכים בערבית (פ/184). מעדותו עלה גם שלא ייתכן שאדם אחר הנפיק חשבוניות ברשות בשמה של חברת קיטל, שכן העד הבהיר שלא הרשה לאיש להוציא חשבוניות של החברות שהיו בבעלותו (שם).
8. עדותו של ארנדס הותירה רושם אמין ומשכנע. העד העיד בגילוי לב וכך, מיד בפתיחת עדותו ומיזמתו, מסר כי עסק בעבר בהפצת חשבוניות כוזבות, באמצעות שלוש חברות ובהן חברת קיטל (אותה "רכש" לצורך הפצת החשבוניות מאדם בשם קובי יפרח), ואף ריצה מאסר ממושך בשל כך. בחקירתו הנגדית

הבהיר לב"כ הנאשם, בתשובות ישירות, כי אין לו סיבה לשקר שכן כבר נענש בגין מעשיו (פ/185 ש' 16-18). הרושם שהותירו דבריו היה של אדם שאינו מנסה להתכחש למעשים שעשה, ובמקביל זוכר את היקפם ומעיד אמת בנוגע לחשבוניות מושא האישום שאין חלק מן המעשים בהם היה לו חלק ("אם אני מסתכל על חשבונית שאני הפצתי אני יכול לדעת" - פ/182 ש' 26). העד שלל בנחרצות כל קשר לחשבוניות מושא האישום או ל"הסכם העבודה" הנזכר לעיל, ובכלל זה הסביר את ביטחונו באלמנטים שצוינו לעיל מתוך החשבוניות וההסכם (שפת הכתיבה, החתימה ו"פורמט" החשבונית). עוד ניכר בעדותו של ארנדס כי אין לו סיבה להרע לנאשמים דווקא ובכלל זה, כאשר נשאל בידי התובעת האם הוא מכיר את הנאשמים, לא השיב ישירות שאינו מכירם אלא שאינו זוכר מראה פנים ושמות, אלא אך את החשבוניות שהוציא (פ/182 ש' 17 בנוגע לנאשם, פ/183 ש' 2 לגבי הנאשמת). בדומה, נמנע מלשער וכאשר לא זכר פרטים, לא היסס לומר זאת (כך למשל בנוגע לשנה בה "עבד" באמצעות חברת קיטל, בה נזכר רק לאחר ריענון זכרון - פ/183 ש' 17-26). כל אלה הותירו רושם המחייב לקבל את דבריו של ארנדס.

9. אף מעדותו של **סעידה מוחמד רפיק** (להלן "רפיק"), שנרשם ברשם החברות כדירקטור ובעל מניות בחברת קיטל החל מאוגוסט 2009, עלה כי חברת קיטל לא ביצעה עבודת אמת לנאשמת. העד מסר כי עבד כאינסטלטור, והכיר שני אנשים מיאטה בשמות עבדאללה ועיאד. אלה הציעו לעשות "לך חברה ואנחנו נעבוד ביחד", ובהמשך לקחו אותו לחברון שם "עשה קבלות, ספר, שם וחתימה, חותמת, וכל הדברים האלה". הוא התלווה לשניים לאתרים, לרבות כדי לחתום הסכמי עבודה בשם חברת קיטל, הגם שזו לא ביצעה את העבודה בפועל. העד סיפר כי השניים "היו מספקים אבנים מהשטחים" אך הוא עצמו לא עסק בכך ולא הבין בכך דבר, אך הוצג בידי השניים בפני הלקוחות "כאילו אני הגדול הבעל של החברה" (פ/124-125). העד הבהיר כי דבריו נגעו לחברת קיטל (פ/126 ש' 10).

10. להבדיל, כשנשאל לגבי החברה-הנאשמת, השיב רפיק שאינו מכיר את שמה ומעולם לא ביצע עבודה עבורה (פ/126 ש' 14). הוא הכחיש קשר לחשבוניות מושא האישום שהוצאו בשמה של חברת קיטל לנאשמת, והוסיף כי העבודות המנויות בחשבוניות אינן עבודות שביצע ("פלוס טיח פלוס אבן לא עשיתי את העבודות האלה"), כי אינו מכיר את הכתובת ומספר הטלפון המתנוססים על החשבוניות, וכי הוא נוהג למלא את חשבוניותיו בעצמו ולחתום עליהן, בעוד שאת החשבוניות האמורות לא הוא רשם (פ/127).

11. רפיק הוסיף ואישר שהוא מכיר את הנאשם, וחשף התנהלות פגומה מולו: רפיק סיפר כי עבדאללה הורה לו לפגוש בנאשם ולפעול לפי הוראותיו (פ/130 ש' 16). רפיק לא הכיר את הנאשם קודם לכן, אך פגש בו ב"צומת הבנקים" בדרך חברון שבירושלים, נהג להיכנס עמו לבנק, הנאשם "היה נותן לי שיק ואני חותם", ובהמשך נהג רפיק לפרוע את השיק למזומן בקופת הבנק בעוד הנאשם חיכה בצד, ולאחר שיצאו מהבנק למסור לנאשם את הסכומים (שנעו בין מאות אלפי ₪ לחמישים אלף ₪ "לא פחות מזה") ולקבל מהנאשם "כמה מאות שקלים ואמר ברגע שאני צריך אותך אני אתקשר אליך עוד פעם". כך פעלו "הרבה פעמים" (פ/125), כאשר הנאשם נהג לזמנו בטלפון. רפיק סיפר כי כל פעילותו מול הנאשם הסתכמה בפריטת השיקים ו"העניין שלי היה רק לקבל את הכסף הייתי מקבל 400-500 ₪" (פ/126 ש' 15-20). כשהוצג בפניו "הסכם העבודה" בין הנאשמת לחברת קיטל השיב שחתימתו זויפה על גבי ההסכם והכחיש כי חתם עליו.

12. גם את עדותו של רפיק אני מוצא לקבל. הוא העיד בצורה ישירה, ולא בוסס אינטרס שיהיה לו להעליל בכזב על הנאשם, עמו אין לו כל היכרות מוקדמת או סכסוך. רפיק אף סיפר בעדותו דברים שאינם נוחים לו, בנוגע להסכמים שחתם לעבודות אספקת אבן שבוצעו בפועל בידי עבדאללה ועיאד, דבר התומך באמינות

עדות. הכחשתו כי חתם על "הסכם העבודה" נעשתה לצד אישור כי חתם על הסכמים אחרים בהוראת עבדאללה ועימד, כך שלא מדובר בניסיון שלו להרחיק עצמו מהסכמי העבודה. בנוסף, עדותו בדבר ההתנהלות הפגומה אל מול הנאשם, בבחינת "מהלך סיבובי" של פריעת השיקים והשבת התמורה לנאשם, מוסיפה ומעידה כי מסר גם דברים שאינם נוחים לו, ונתמכה באישור ההגנה כי העד פרע את השיקים בבנק (פ/126 ש' 1), ובשיקים שהתקבלו מהבנק לצד צילומי תעודה מזהה של רפיק, כאשר רפיק אישר כי הציג את התעודה בזמן אמת בבנק וזיהה את השיקים ואת חתימתו על גב השיקים (פ/125 ש' 32-26, ת/68). גם בהיבט זה יש לייחס משקל להכחשתו את החתימה על "הסכם העבודה" וכי צירף להסכם צילום תעודת זהות שלו, ובדומה להכחשת הקשר לחשבוניות מושא האישום. יצוין כי "מהלך סיבובי" דומה הוכח גם בנוגע לחברות נוספות שבכתב האישום, באותו סניף בנק ובאותה דרך לרבות השתתפות הנאשם במהלך, דבר המוסיף ותומך בתיאוריו של רפיק. ראו גם עדותו בהמשך של פקיד הבנק אברהם לוי, המתיישבת עם עדותו של רפיק.

13. אני ער לפערים מסוימים שנפלו בעדותו של רפיק, ולסימני שאלה שעל חלקם הצביעה גם ההגנה בסיכומיה: למשל, רפיק לא היה בהיר בשאלה איזו תמורה קיבל מעבדאללה ועימד, והתייחס הן לתמורה בדרך של אחוזים מסכומי כסף והן להוצאת תלושי שכר בסכומים נמוכים (פ/124-125). עוד טען כי לאחר שנפתחה החקירה השליך לזבל את חשבוניות חברת קיטל שטרם מולאו (פ/129), ולא היה אחיד בשאלה מי החזיק את החשבוניות: הוא או עבדאללה ועימד. תוך שאצוין כי קביעה זו אינה מחייבת את העד הנכבד ונעשית לצורך הליך זה בלבד, אני שולל כי עדותו של רפיק הושפעה גם מניסיון למזער את חלקו בהתנהלות הפסולה עם שני האחרונים, ולהציג עצמו כמי שנוצל בידי אחרים ולא היה מודע לטיב ההתנהלות. ועם זאת, לענייננו אין בכך להעלות או להוריד, שכן הדרך הנוחה ביותר לעשות כן הייתה, עבור העד, לשלול את טיב הפעילות. העד יכול היה להימנע מלחשוף את פרטיה ו"ליישר קו" עם גרסת הנאשם אשר, כפי שנראה בהמשך, טען לפעילות אמת אל מול רפיק וחברת קיטל. רפיק לא עשה כן, אלא חשף את מהותה האמתית של ההתנהלות. הפללתו את הנאשמים במהלך זה לא סייעה למזעור חלקו-שלו, ולהיפך - חשפה את תרומתו ל"מהלך הסיבובי" הפסול. לכן, אני סבור כי יש בכך כדי לפגום באמינות דבריו של רפיק וזאת בהתייחס לדברים המפלילים את הנאשמים וחושפים את טיב הפעילות, ובשים לב לאלמנטים הפועלים מנגד לתמיכה באמינותו ואשר נסקרו לעיל.

14. עוד לא מצאתי כי עלה בידי ההגנה לערער את מהימנות העד בחקירתו הנגדית. בכלל זה עמד הוא על כך שלא ראה את הנאשם באתרים אליהם לקח אותו עבדאללה. רפיק אף סיפר כי השליך את החשבוניות משום שחשש מהחקירה ומתוצאותיה (פ/131 ש' 12), וכי חתם על הסכמי עבודה לבקשת עבדאללה ועימד ומסר להם את ההסכמים (פ/132) - נתונים נוספים שאינם נוחים לו ושנכונותם לחשפם ממחישה את אמינות עדותו. אני ער גם לשאלות ההגנה שביקשו להראות כי העד לא העלה את שמו של הנאשם בחקירה, אך מאותן שאלות עלה כי הזכיר "אחד בשם פואד מבית צפאפא" והעד הסביר שלא הכיר את שמו המלא של הנאשם (פ/131). הכחשתו כי שינה את גרסתו עקב לחץ החוקרים אמינה עלי, ולא הופרכה בידי ההגנה. זו לא הציגה לעיוני את ההודעות על מנת לבחון את הטענה, ולא היה מקום כי תיסמך עליהן בסיכומיה שעה שאין חלק מחומר המוצגים (עמ' 8 לסיכומים). בשל כל אלה, אני מקבל את גרסתו המפלילה של רפיק.

15. על מהלכי הנאשם בסניף הבנק, ככלל וכן בפרט בהתייחס לחברת קיטל, ניתן ללמוד גם מעדותו של **אברהם לוי**, פקיד בסניף תלפיות של הבנק הבינלאומי בדרך חברון, שמסר כי עבד בסניף האמור בשנים

2010-2012 והכיר את החברה-הנאשמת והנאשם כלקוחות שנהגו לקבל אצלו שירות. הנאשם נהג למשוך ולהפקיד שיקים כבעל החברה, ולעיתים הגיע על מנת לפרוט שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אדם אחר, יחד עם אותו אדם שפרע את השיק. על סמך אישורי המשיכה ותצלומי השיקים - שהוצגו כת/61 ואשר מתעדים פרעון שיקים בסכומים הנעים בין 100,000 ל-600,000 ₪, העיד העד על מקרים בהם פרעו את השיקים אנשים בשם מוחמד אבו סנד, פאדי אעמס, עומר שלודי ואמג'ד אלטיף, האחרון גם בנוגע לשיקים שנרשמו לפקודת חברת קיטל "ו/או" סעיד מוחמד, (וראו שמו המלא של העד רפיק הנזכר לעיל).

ביחס לאחת ממשיכות השיקים שנרשמו באופן האחרון, סיפר העד כי מתוך סכום של 200,000 ₪ הופקדו 40,000 ₪ לחשבונו הפרטי של הנאשם, שהתייצב לביצוע הפעולה יחד עם פורט השיק. העד מסר כי בעוד מספר "מקרים בודדים" עבר חלק מסכום המשיכה לחשבונו הפרטי של הנאשם (פ/86-85), והוסיף בנוגע למהלך פריטת השיקים כי נהג לשאול את הנאשם למטרת המשיכה והנאשם מסר לו שהסכום מיועד לתשלום משכורות "כל הפעמים זה היה משיכת משכורות" (פ/86 ש' 23-24).

16. עדות זו, שלא בוססה כל סיבה לפקפק בה ואשר נתמכת במסמכים שהוצגו כת/61, מציגה התייבבות חוזרת ונשנית של הנאשם לפריטת שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אחר, יחד עם האחר. בהקשר דן היא מוסיפה ומציגה מהלך של פרעון שיק שנרשם לפקודת חברת קיטל או בעליה, בידי אדם בשם אמג'ד אלטיף שאינו קשור לחברה - ותוך שחלק מהסכום הועבר לחשבונו הפרטי של הנאשם. מהלך, אשר מזכיר את "המהלך הסיבובי" עליו העיד רפיק, של פרעון השיק ומסירת התמורה במזומן לנאשם.

עוד יצוין כי הנאשם טען שאותו אמג'ד אלטיף הוא בעל חברה בשם "שניאור" - ולא קשר אותו לחברת קיטל (ת/3 עמ' 3 ש' 24), דבר המעצים את סימני השאלה מדוע אדם זה יפרע שיקים שנרשמו לפקודת חברת קיטל. אני ער לטענת ההגנה המתבססת על תשובה בחקירתו הנגדית של מר לוי לפיה פרעון השיק האמור נבע מחתימת הסבה של רפיק (פ/88 ש' 18), אך מתשובות העד בחקירה החוזרת עלה שאין ביכולתו לוודא מי חתם חתימה זו, ורפיק כלל לא נשאל על ידי ההגנה האם הסב שיק לפקודת אלטיף, מה עוד שגרסתו אינה עומדת בקנה אחד עם האפשרות שכך עשה. גם הניסיון להסביר את נוכחות הנאשם במעמד הפרעון בהסדרת מסגרות אשראי (עמ' 10 לסיכומי ההגנה, בהיסמך על ת/40) אינו שלם, משהעד לא יכול היה לאשרו (פ/88 ש' 4), ומשאין בו להסביר מדוע ישיב הנאשם לשאלות הפקיד אודות מטרת השימוש בכספים ומדוע יועברו כספים מתוך הפרעון לחשבונו. לכך אוסיף, כי הסברי הנאשם בפני פקיד הבנק את מהלכי הפרעון כמימון תשלום של משכורות מנוגדים לדבריו בחקירתו, לפיהם פעל אך ורק באמצעות קבלני משנה ולא העסיק ישירות פועלים (ת/1 עמ' 2 ש' 26), ותומכים בתזת התביעה לפיה השתמש בחשבוניות הכוזבות כ"כיסוי חשבונאי" להוצאות שהוציא בעצמו.

17. לצד ה"מהלך הסיבובי" הציגה התביעה אינדיקציה נוספת לכך שתמורת החשבוניות לא שולמה בפועל לחברות ששמותיהן מתנוססים על החשבוניות, לרבות חברת קיטל. כך בעדותה של מנהלת החשבונות גב' **ג'ני גורנווין** (להלן "ג'ני"), אשר עבדה במשרדו של ר"ח שמעון אביטן וניהלה את ספרי החשבונות של הנאשמת עד לאפריל 2012. בכלל זה ביצעה את הדיווח לרשויות המס, בשם הנאשמת, והעבירה שיקים שמסר לה הנאשם לצורך תשלומי המע"מ.

מעדותה של ג'ני עלה, כי הרישום שביצעו בספרי הנאשמת של תשלומים לספקים בוצע מבלי שהוצגו בפניה בזמן אמת אסמכתאות לתשלום בפועל. הנאשם נהג להביא לג'ני את חשבוניות הספקים, הן החשבוניות מושא האישום, אך לא הציג לה הוכחה שאלה שולמו. כ"תחליף" הציג כרטסות שערך אדם בשם **פריד סעיד** (להלן "פריד") ואשר הוצג בפניה כאדם שישב בשטחים וביצע הנהלת חשבונות, וג'ני נהגה להעתיק רישומי שיקים

והפקדות שרשם פריד אל הנהלת החשבונות של הנאשמת אצלה, מבלי שראתה בעצמה אסמכתאות. בהתייחס לרישומים שנגעו לחשבוניות חברת קיטל מושא האישום, מסרה ג'ני כי בהעדר שיקים נהגה לבדוק אחוז ניכוי מס במקור באתר מס ההכנסה, ולרשום תשלומים לחברת קיטל הגם שלא ראתה אסמכתא לביצועם ("בכדי לערוך 856 החשבשבת אמרה שאני צריכה לרשום את התשלום שאוכל להציג את הטופס הזה, הייתי רושמת אבל זה לא באמת תשלום, הייתי מחייבת את הספק ואז מבטלת..." - פ/109). עוד סיפרה כי נהגה לערוך "התאמה" על סמך סכומים שנרשמו בכרטסת שהגיעה מפריד כתשלומים לספקים (ללא ציון החשבונית כנגד הסכום ששולם), אותם ניסתה לאתר כמשיכות בתדפיסי חשבון הבנק של הנאשמת ומבלי שידעה לאשורו למי שולם הסכום (פ/110). כשנשאלה מדוע לא בדקה את הכרטסות של החברות ששמותיהן מתנוססים על החשבוניות השיבה "לא היה סיכוי להוציא כרטסת מספק, לגבי כל הספקים של פואד. פשוט היינו צריכים להתאים את עצמנו" והוסיפה "בגלל שלא קיבלנו שיקים אין לי ברירה" וכי המשיכות מהבנק תאמו תמיד את הכרטסת (שם).

18. דברים אלה של ג'ני מראים כי בזמן אמת נמנעו הנאשמים מלהציג אסמכתאות לתשלום בפני מנהלת החשבונות שלהם, וכי זו לא הצליחה לקבל מידע מהחברות שלטענת הנאשם הוא עבד עימן. עיינתי בטענות ההגנה שביקשה לגרוע ממשקל עדותה של ג'ני (עמ' 4 לסיכומיה), אך אין בהן להשיג את המבוקש. בכלל זה, הטענות לפיה אמירותיה של ג'ני מוגבלות לעיתוי מוקדם, כשבהמשך השלים פריד את החסר, אינן יכולות להתקבל שכן כפי שיובא להלן איני מקבל את טענתו של פריד כי הוצגו בפניו אסמכתאות לתשלום, ואף ההגנה לא הציגה כאלו בפניי.

19. המסקנה בדבר העדר אסמכתאות בזמן אמת אומרת דרשני, ומוסיף ותומך בתזת התביעה לפיה לא היו תשלומים בפועל כנגד החשבוניות. אציין כי עדותה של ג'ני לא עסקה אך בחברת קיטל אלא בכלל עבודתה בהנהלת החשבונות של הנאשמת. לכן, המסקנה האמורה (בצירוף עדות מחליפתה של ג'ני, ענבל, בה נעסוק בהמשך) פועלת לחובת הנאשמים בנוגע לכלל החברות, ולא רק בהקשר הדיון הספציפי הנערך כאן.

20. את הניסיון להפריך אינדיקציה זו באמצעות עדות ההגנה מטעמו של **מר פריד סעיד**, שטען כי ביצע הנהלת חשבונות מקבילה עבור הנאשמת ממקום מושבו בשטחים, איני יכול לקבל. עדותו לא הותירה רושם אמין, ואינה מתיישבת עם מצב הראיות.

תחילה, עצם הבחירה במבנה של פיצול הנהלת החשבונות בין פריד לבין ג'ני, כאשר הראשון הכין כרטסות אותן העביר לג'ני, היא בחירה תמוהה. הרי אין סיבה, שהנאשמים יחפצו בהעסקת שני מנהלי חשבונות. הסברו של פריד, לפיו נדרשו שירותיו משום שקצב העבודה של ג'ני היה איטי (פ/258 ש' 27), לא הוצג בצורה משכנעת וקשה לקבלו. הוא לא הוצג בפני ג'ני או בפני מנהל המשרד שלה, ר"ח אביטן. לו התגלתה בעיה במישור זה, ניתן היה לצפות שתועלה בפני בעל המשרד טרם היזקקות לשירותיו של מנהל חשבונות נוסף. אזכיר שלטענת ההגנה פריד המשיך לעבוד גם לאחר החלפתה של ג'ני במנהלת חשבונות אחרת בשם ענבל. נוסף על כך, מעדויותיהם של ג'ני ופריד עלה כי ג'ני היא שטיפלה בדיווחים למע"מ ובתשלומי המס עבור הנאשמים, כך שעבודתו של פריד לא חסכה לנאשמים את הצורך להמתין לתוצרי העבודה של ג'ני.

21. חשוב מכך, טענתו של פריד כי ערך את הכרטסות על סמך קבלות, שוברי תשלום וחשבוניות מהספקים אשר הומצאו לו, כי ערך התאמה מדוקדקת תוך בדיקת דפי חשבון הבנק של הנאשמת "תשלום תשלום, המחאות ושיקים הייתי בודק, אם יש העברות, הכל הייתי בודק", "כל אחד איך שילמתי לו הייתי בודק" (פ/255 ש' 26, פ/256 ש' 2), ואף כי העביר את כל אלה לג'ני, היא טענה שאיני יכול לקבל.

הנאשמים לא הציגו בבית המשפט מסמכים אלה, למרות חשיבותם הרבה ולמרות שדובר בהתנהלות עסקית

בהיקפים נכבדים ולאורך שנים, שניתן היה לצפות כי יוותרו ממנה מסמכים. לו היה בידי הנאשמים להראות כי שילמו בפועל לחברות ששמותיהן מתנוססים על החשבוניות מושא האישום את תמורת החשבוניות, מצופה מהם להראות זאת. עוד ניתן היה לצפות שיטילו את ה"הוכחות" לעסקאות עם עדי התביעה הרבים בפני עדים אלה, שגרסו האחד אחר השני כי לא ביצעו עבודות לנאשמת, ויאפשרו לאחרונים להגיב. הנאשמים לא עשו כן, ובנסיבות אלה אין אלא להסיק כי המסמכים הללו אינם בנמצא. אף פריד, שזומן מבעוד מועד להעיד כעד הגנה והצטייד במסמכים, לא הציג בפני את המסמכים עליהם לטענתו התבסס ב"אימות" התשלומים. כל שהציג הן שתי כרסוסות שערך, אחת המתייחסת לחברת סמר והשניה לחברת נס בכר (נ/21, נ/22). המדובר בפלטי מחשב, להם לא צורפה ולו אסמכתא אחת בדבר אותנטיות הנתונים המתועדים בהן, בדגש על אסמכתאות לביצוע התשלומים כנגד החשבוניות מושא האישום.

אני ער לטענת פריד, לפיה נהג להעביר את אסמכתאות התשלום שקיבל מהנאשמים אל ג'ני (ובהמשך לענבל שהחליפה אותה) מבלי ששמר לעצמו עותק. לא אוכל לקבל טענה זו. בד-בבד טען פריד כי דרך-כלל נהג לשלוח את המסמכים לג'ני ולענבל דרך הפקסימיליה (פ/259 ש' 11)- דבר שהיה צריך להותיר אצלו את המקור. נוסף על כך, פריד מסר כי העביר את המסמכים לג'ני באמצעות מספר גורמים ובהם הנאשם עצמו (שם, ש' 11-12). הנאשם, כאמור, לא העביר אסמכתאות לתשלום לידי ג'ני, ואף לא הציג בבית המשפט. בהקשר זה תצוין גם עדותו של **רו"ח שמעון אביטן**, בעל המשרד בו עבדה ג'ני, שעמד על כך שכל חומר שהועבר למשרדו תועד בכרסוסות ו"אם יש משהו שיכול להראות ולא נרשם שיראה" (פ/107 ש' 16). כאמור, הנאשמים לא הראו כל זכר לקיומו של חומר ממין זה, שאף לגישתו של עד ההגנה עבר תחת ידיהם.

אוסף כי פריד הגיש בעדותו רק כרסוסות בנוגע לשתיים מתוך חמש עשרה החברות, שחשבוניותיהן משמשות מושא לאישום. בין החברות לגביהן לא הוצג כל מסמך נכללת חברת קיטל, בה אנו דנים כעת. לבסוף אציין, כי בניגוד לתשובתו הראשונית שצוטטה לעיל לפיה בדק "המחאות ושיקים" ששולמו לספקים, בהמשך עדותו ונוכח הרישום בנ/21 ונ/22 על תשלומים במזומן, שינה פריד את גרסתו וטען כי הקבלות שהוצגו בפניו הצביעו על תשלום לספקים במזומן (פ/257 ש' 20).

בשל כל אלה, ונוכח התרשמותי מן העדים, אני מוצא לקבל את גרסתה של ג'ני ולהעדיפה על פני זו של פריד, ולקבוע כי לא הנאשמים לא הציגו, לא בזמן אמת בפני מנהלי החשבוניות שלהם ולא בדיעבד, הוכחות על ביצוע התשלומים כנגד החשבוניות מושא האישום. בנוסף, בחירתם לערוך "הנהלת חשבוניות כפולה" באמצעות פריד שערך כרסוסות אשר הועברו לג'ני נותרה, בהעדר הסבר "תמים" מהימן, כדרך "לספק" לג'ני "אסמכתא" על ביצוע תשלומים, בהעדר יכולת לספק אסמכתא אותנטית.

22. בסיכומיה טענה ההגנה כי ההוכחות שהציגה התביעה לפירעון בבנק או אצל חלפנים של שיקים של הנאשמת, שנרשמו לפקודת חברות המנויות בכתב האישום או גורמים שלכאורה פעלו מטעמן, גורע מן המסקנה לעיל. הניסיון להיסמך על ה"מהלך הסיבובי" הפגום להפרכת ראיה אחרת של התביעה הוא מקורי, אך איני יכול לקבלו. מהותו של המהלך היא בפרעון שיקים למזומן והשבת המזומנים לנאשמים. לכן, עצם העובדה שהוצגו שיקים לפרעון בבנק או אצל חלפן לא מעידה על תשלום בפועל. התשובה לשאלה, מדוע הנאשמים לא הציגו ספחי או העתקי שיקים אלה בפני מנהלות החשבוניות שלהם בזמן אמת, מצויה ברשות הנאשמים בלבד. אפשר שחששו להסתכן בחשיפת "המהלך הסיבובי", ואפשר שטעמיהם היו אחרים. כך או כך, לו ביצעו תשלום אמיתי היו נותרות אצלם אסמכתאות נוספות כגון קבלות או כרסוסות ספקים, וגם אלה לא הוצגו.

בדומה, איני מקבל את טענת ההגנה (עמ' 35 לסיכומיה) כי הנהלת החשבוניות הייתה לקויה ומכאן העדר רישומי

התשלומים- זאת, משדובר בשתי מנהלות חשבוניות שונות, ובהעדר הוכחה לאסמכתאות שהוצגו לכאורה בפניהן בידי הנאשמים ושלא נרשמו בכרסות.

הראיות בדבר הנהלת החשבוניות פועלות אפוא לחובת הנאשמים.

23. לכל אלה מצטרפת **גרסת הנאשם**. תחילה אעסוק בהערכת מהימנות הרלבנטית לכלל הכרעת הדין, ולא רק לדין בחברת קיטל.

הנאשם נחקר מספר פעמים, בפערי זמן. עדותו בבית המשפט נפרשה על ארבע ישיבות. בחינת ההודעות והעדויות מעלה כישלון של הנאשם להציג דברים קוהרנטיים או משכנעים. הנאשם הציג עצמו כבעלים היחיד של הנאשמת, בעל המניות בה ו"אני אחראי על כל פעילות החברה" (ת/1 עמ' 2 ש' 10-11, ראו גם פ/222 ש' 23). ניתן היה לצפות ממי שלטענתו עמד בראש חברה שביצעה פרויקטים בתחום הבניה בהיקפים של מיליוני שקלים, והתקשרה עם קבלני משנה שסיפקו לה עבודה משמעותית בסכומים הנעים בין מיליוני לבין מאות אלפי ₪, כי יפגין בקיאות מינימלית בהתנהלות העסקית. לא כך הנאשם, שלא ידע להציג ולו תיאור בסיסי של פרטי ההתקשרות והעבודה עם החברות שבכתב האישום. לא אחת כשל לנקוב בשם החברה או בעליה שעמם לטענתו התקשר באותן עסקאות, ולא ידע לתאר במדויק את מיקום ואופי העבודה שלטענתו בוצעה על ידה עבורו. ויובהר: לא דובר בשיכחה רגעית או נקודתית של שם זה או אחר או של מיקום אתר עבודה ספציפי, אלא בחוסר יכולת גורף של הנאשם לתאר מול אילו חברות ובעלי תפקידים עבד, היכן ובאיזה אופן. כשהעלה שמות, דובר דרך-כלל באנשים שלטענתו ביצעו עבורו עבודות, הוא לא ידע לקשור בינם לבין החברות, וגם בדבריו לגביהם ניכר האופי הפיקטיבי של השימוש בחשבוניות החברות.

24. אציג דוגמאות להמחשה: חוסר הידע של הנאשם ניכר כבר בחקירתו הראשונה, ת/1. כשנשאל מיהם קבלני המשנה שהוא עובד עמם, ידע הנאשם לנקוב רק בשלושה שמות של אנשים שעבדו עבורו. לגבי הראשון, אחמד ג'ברין, השיב שהוא "מוציא לי חשבוניות של אבו סנד ואני לא זוכר כרגע את שם החברה". לגבי שני, גאלב עודה, השיב שעודה מוסר לו חשבוניות והוא אינו זוכר של מי הן. לגבי שלישי, פאדי אעמס, טען שהוא מוסר חשבוניות של חברת קיטל. כפי שנראה בהמשך, דובר בטעות. הנאשם לא ידע להתייחס לקבלני משנה נוספים (עמ' 5 ש' 28-31).

כך, מי שלטענתו ביצע עסקאות בהיקף של מיליונים עם חמש עשרה החברות שבכתב האישום, ידע לנקוב בשם של חברה אחת - וגם בו טעה. מיד בסמוך הוצגו בפני הנאשם, זה אחר זה, שמות וחשבוניות של חברות המניות בכתב האישום וחברות נוספות. זו אחר זו, לא ידע הנאשם לומר מי נתן לו את חשבוניות החברות, מי מילאן, עבור מה התקבלו ומי הבעלים של חלק מהן (עמ' 5 ש' 32 - עמ' 7 ש' 7).

יש לציין כי החקירה נערכה ביום 13.5.12, וכי הנאשם נשאל בין היתר על חברות שחשבוניותיהן מציגות מצג לפיו עבד עמן באותה תקופה ממש, בהיקפים כספיים נכבדים (חברת "אורות הזריחה" שלפי חשבוניותיה בוצעו עמה עסקאות בתקופה מרץ-מאי 2012, בסכום כולל של 797,745 ₪, ו"ח.מ. פרדיס" שלפי חשבוניותיה בוצעו עמה עסקאות בסוף פברואר 2012 בסכום של 230,840 ₪). לא רק שלא הזכיר כשנשאל תחילה אודות קבלני המשנה שלו, אלא שכאשר הוצגו בפניו שמותיהן הוא לא ידע לומר מי הוציא לו את החשבוניות של חברות אלה ועבור מה, והסתפק באמירה לפיה שילם עבור החשבוניות בשיקים.

דוגמא נוספת עלתה בעדותו של הנאשם, בה התבקש לציין שמות של אנשים שהוא מעסיק בחברה-הנאשמת. בתגובה ציין שני שמות פרטיים, וחדל. הוא לא ידע לנקוב בשמות נוספים, ואף לא לומר האם הוא מעסיק בחברה עובדים נוספים (פ/204).

מדובר בדוגמאות בלבד להתנהלות שחזרה על עצמה פעם אחר פעם, בהודעות הנאשם ובעדותו בבית המשפט.

25. חוסר הבקיאיות של הנאשם בפרטי הפעילות הנטענת בלט, בין היתר, באמצעים שאימץ על מנת לנסות ולהתגבר עליו: ראשית, הנאשם הפנה באופן חוזר ונשנה ל"הסכמי עבודה" שערך לטענתו עם החברות שבכתב האישום. כפי שנראה בהמשך, ברשות הנאשמים נתפסו "הסכמים" מעין אלה, שבחינתם מעלה כי אינם משקפים התקשרות-אמת עם החברות הנדונות, אלא שימשו כאחד הנדבכים באמצעותם ביקשו הנאשמים לשוות מראה לגיטימי לשימוש שעשו בחשבוניות הכוזבות. הנאשם, שחזר וכשל לזהות את שמות בעלי התפקידים בחברות עמן לכאורה עבד או לקשר בינם לבין חברה פלונית, ניסה להיחלץ מהקושי בכך שחזר והשיב לשואלים כי "אם" השם מופיע בהסכם העבודה, אז הוא עבד עמו, ו"אם לא" - הרי שלא עבד עמו. השימוש באמצעי זה, שחזר וליווה הן את חקירותיו והן את עדותו בבית המשפט, חידד את הרושם כי לנאשם אין ידיעה של ממש בנושא.

אמצעי שני בו נקט הנאשם עניינו בטענה כי לבעלי החברות היו "שותפים" שפעלו מולו. אלא, שגם כאן ניכר חוסר בקיאיותו. פעמים רבות הסתפק במילה "שותף" מבלי שידע מיהו (או מיהו הבעלים), וכאשר ידע לנקוב בשמות התקשה לומר בשם איזו חברה פעלו. הדבר הותיר רושם של ניסיון כוזב לקשר בין שמות שונים שהעלה כמי שסיפקו לו עבודה, דרך כלל תושבי שטחים ופעמים מספר קרובי משפחה שלו, לבין החברות הנדונות בכתב האישום.

אמצעי שלישי עניינו בבחירת הנאשם להתייבב לעדות בבית המשפט, כשברשותו רשימה של החברות והפועלים במסגרתן. אציין כי למרות שנעזר ברשימה, גם בעדותו התקשה לספק פרטים ולהפגין בקיאיות מינימלית, וחזר והשתמש בהפניה ל"הסכמים" כמוצא לא משכנע.

26. גם הפעם אציג, להמחשת חוסר הבקיאיות, תשובה של הנאשם. הוא נשאל שאלה בסיסית שאף אינה מצריכה נקיבה בשמות: עם כמה קבלני משנה עבד. הנאשם לא הצליח להשיב, אף לא על דרך האומדן, וכדרכו התחמק בהפניה ל"הסכמי העבודה":

"ש.כ.ה. אתה יכול לומר בערך עם כמה קבלני משנה עבדת?

ת. יש לכולם חוזים אני יכול לראות את החוזים.

ש. אתה יכול לומר אם זה עשרה או חמישים?

ת. אנחנו יכולים לספור לפי החוזים. אני לא זוכר לפני שש שנים" (פ/212).

להתרשמותי, חוסר הידיעה של הנאשם לתאר את קבלני המשנה שלכאורה סיפקו לו עבודה ואת טיב העבודה עמם נבע מכך שלא דובר בספקים אמתיים שלו, אלא בשמות שמבחינתו התחלפו מדי תקופה על חשבוניות בהן עשה שימוש, ועל כן לא נטמעו בזיכרונו. מאותה סיבה לא הצליח להציג את מספרם, ולו על דרך האומדן.

27. לצד אלה, הותירה עדות הנאשם רושם לא אמין. לא אחת התחמק משאלות, בפרט בסוגיות הקשות לו. פעמים רבות סתר עצמו וכשל בכזבים, והדבר יודגם בהמשך.

בנוסף, כמובא לעיל וכפי שיוצג בהמשך הדיון, חברה אחר חברה, לא ידע הנאשם להציג אסמכתאות לנטען על ידו, שניתן היה לצפות כי יוותרו ברשותו מפעילות עסקית בהיקפים הנדונים ולאורך שנים. פרשת ההגנה בלטה בדלותה, בהתחשב בכמות החברות והעסקאות שלכאורה בוצעו בידי הנאשמים, ולצד הנאשם כללה רק את פריד הנזכר לעיל ואת עו"ד מרואן עואודה שדבריו יידונו בהמשך. זאת, למרות שההגנה הצהירה לאורך ההליך שלרשותה עדים וקיבלה הזדמנויות מספר להביאם לעדות, תוך דחיית דיונים לצורך זה (למשל פ/181 ש' 2,

פ/248-249, וראו הודעת ההגנה מיום 17.5.18). המסמכים שהנאשם כן הציג, ואשר יידונו בהכרעת הדין, התגלו לפרקים כמסמכים ש"יוצרו" בניסיון לשוות מראה תמים לעבירות, ושאינם מסייעים להגנה.

28. היות שמדובר בסוגיה הרלבנטית לדין בכל החברות, אדון כאן גם בגרסת הנאשם בנוגע להנהלת החשבונות של הנאשמים. בהודעתו הראשונה ת/1 סיפר הנאשם, בדומה לג'ני ולרו"ח שמעון אביטן, כי הוא מעביר למשרדו של אביטן "בכל חודש את חשבוניות ההוצאות והמכירות ואת מסמכי הבנק והם מגישים לי את הדוחות למע"מ" וכן משלמים את סכומי המס בשיק שהוא מוסר לג'ני (עמ' 2 ש' 16-21). יש לציין כי מאמירה זו נעדרה טענה להעברת אסמכתאות לתשלום. בהמשך אף הבהיר הנאשם כי לא העביר למי שעסקו מטעמו בהנהלת החשבונות מסמכים המעידים על תשלומים. זאת, לטענתו, משום שלא ביקשו ממנו (ת/5 עמ' 15). אצביע על כך שטענה זו סותרת את טענתו של פריד בנושא.

טענה זו של הנאשם לא מנעה ממנו להציג טענות אחרות בהזדמנויות נוספות: בעדותו בבית המשפט טען כי העביר למנהלי החשבונות את כל השיקים שהוציא לקבלני המשנה (פ/231 ש' 8). קודם לכן, באחת מחקירותיו, הציג טענה דומה לגבי ג'ני, אך כשנאמר לו שהיא מכחישה שקיבלה ממנו העתקי שיקים נסוג בו וטען שמסר לה "כמה פעמים אבל לא כל הזמן" ואת היתר נתן למנהל החשבונות שלו בשטחים (ת/3 עמ' 12 ש' 8 ו-17). הנאשם עמד על כך ששילם את כל התשלומים לקבלני המשנה (שם, עמ' 17 ש' 29) אך לאורך גרסאותיו, חברה אחר חברה, לא ידע להסביר מדוע הכרטסות שנערכו עבורו אינן משקפות תשלומים בפועל.

29. עוד טען הנאשם, בהודעותיו ובבית המשפט (למשל ת/1 עמ' 7 ש' 8, ת/3 עמ' 2 ש' 1, פ/188), כי טרם ההתקשרות עם החברות ששימשו עבורו כקבלני משנה, בדקו עבורו מנהלי החשבונות, מול הרשויות, את תקינות העבודה עם אותן חברות. לעיתים עסקה הטענה במשרדו של רו"ח אביטן, ולעיתים בפריד. כך למשל: "המשרד של שמעון אמר לי שאני יכול לעבוד איתו שהוא בעל החברה ושה לא מזויף זה הכל בסדר" - (ת/3 עמ' 3 ש' 27).

אלא, שרו"ח אביטן שלל כי ביצע או יכול היה לבצע בדיקות בדבר "כשרות" חשבוניותיהן של החברות אל מול רשויות המס (פ/107 ש' 9-14), וגם פריד לא העיד על בדיקות שכאלה ושלל כי שימש כמייצג בפני רשויות המס בישראל (פ/258 ש' 25). למעלה מן הצורך אציין כי לאורך הכרעת הדין נראה כיצד נעשה שימוש כוזב בחברות וברישומיהם, לרבות באמצעות "אנשי קש" ומסמכים מזויפים, כך שאין בבדיקות אלה, גם אם היו מבוצעות, כדי לסייע לנאשם. ועם זאת, כזביו בנושא הבדיקות אודות "כשרות" החברות מצטרפים לרושם בדבר טיב גרסתו.

30. "בסוגריים" אציין כי הנמקה זו עונה גם לטענת ההגנה, שניסתה לתמוך את טענתה להעדר מודעות הנאשמים לטיב החשבוניות בהתבסס על הצגת מסמכי חברות, אישורי מס ולעיתים גם מכתב מרואה חשבון שציין כי החברה מחזיקה באישורים כאמור. כך לגבי חלק מן מהחברות הנזכרות בכתב האישום (למשל נ/9, נ/15, נ/16. עמ' 6 לסיכומי ההגנה, ועמ' 9 בהתייחס לחברת קיטל). נטען שהנאשמים הסתמכו על מסמכים אלה וסברו כי העבודה עם החברות, או עם מי שהציגו עצמם כשלוחיהן, היא תקינה. ההגנה התייחסה גם לצילומי תעודות זהות ומסמכים של החברות ש"אישרו" את זהות האנשים שחתמו על "הסכמי עבודה" עם הנאשמת, כגון פרוטוקולים או "יפוי כוח".

במסגרת הדיון שיבוצע בהמשך הכרעת הדין בחשבוניות החברות השונות יומחש הקושי שבטענות הנאשמים במישור היסוד הנפשי. כפי שנראה, בוסס שברישומי החברות ובמסמכי "ההסמכה" מטעמן בוצעו מניפולציות. עוד כפי שנראה, "טביעות האצבע" של הנאשמים מצויות גם במהלכים שהם לכאורה מהלכים פנימיים של החברות שבכתב האישום, בדגש על הנפקתם של "יפוי כוח למקורבים של הנאשם, לעיתים תוך שימוש

במתחזים, וחתימה על "הסכמי עבודה" שאינם אותנטיים. הנאשמים פעלו להסוואת העבירות, בין היתר באמצעות המסמכים עליהם הם נסמכים בטענה הנדונה כאן, ולכן לא ניתן לקבל את הטענה להיסמכות כבסיס לאיון היסוד הנפשי. לכך אוסיף, כי מסמכים כגון אישור ניכוי מס במקור מהווים תנאי לביצוע העבירות, שכן בלעדיהם לא ניתן להציג לקיזוז חשבוניות של חברה ולכן עצם "השגתם" בידי הנאשמים אינה אינדיקציה משכנעת להעדר מודעות. כל זאת, בהינתן הראיות-מנגד שתפורטנה בהכרעת הדין ואשר מצביעות על מודעות הנאשמים וכוונותיהם.

31. כל אלה מביאים אותי לדחות את עדות הנאשם, ואף לראות בה ראייה המספקת תמיכה לתזת התביעה, בבחינת "שקרי נאשם" הנעדרים הסבר תמים ומעידים על אשם (לדין ב"שקרי נאשם" ראו ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל (3.3.09), ע"פ 2550/15 שאפא (עבד) נ' מדינת ישראל (7.4.17)). אמנם, יש לנקוט זהירות טרם ייחוס משקל ראייתי לחובת נאשם על בסיס דבריו, ולשקול השפעות של מתח או בלבול, אך ריבוי הכזבים בדברי הנאשם, בחקירותיו ובעדותו, לגבי כל חברה וחברה מן החברות המנויות בכתב האישום, נגיעתם בשורש יריעת המחלוקת ואופן הצגתם - כל אלה הותירו רושם עז של חוסר יכולת לספק הסברים הולמים להתנהלות הנאשמים בזמן אמת, ושל התחמקויות מחשיפת האמת. שוכנעתי שאופי זה של דברי הנאשם נובע ממעורבותו במעשי העבירה.

32. מכאן לדברי הנאשם שנגעו לחברת קיטל. אציין כי בהודעתו ת/1 נרשמו תשובות מפיו בנוגע לחברה זו, אך בעדותו הסביר שטעה והתכוון לחברה בעלת שם דומה, חברת כתל. מהטעמים שיובאו בהמשך הכרעת הדין, במסגרת הדיון בחברת כתל, אני מקבל אמירה זו. על כן, הדברים שמסר בהקשר זה לא יידונו כאן, אלא במסגרת הדיון בחברת כתל.

33. בהודעתו ת/3 נשאל הנאשם אודות מועין ארנדס, והשיב שאינו מכירו. הוא אישר היכרות עם רפיק, וטען כי הלה שימש כקבלן משנה שלו שחתם עמו על הסכם עבודה וסיפק לו פועלים, יחד עם "שותף" בשם נידל אבו קביטה (עמ' 2). כשנשאל מטעם איזו חברה עבד רפיק השיב שאינו זוכר "אבל זה רשום בחוזה" (שם, ש' 18), וכך השיב גם כשנשאל על טיב העבודה שביצע רפיק ומטעם איזו חברה סיפק חשבוניות לנאשם (שם, ש' 23 וש' 27). מיד בהמשך נשאל על חברת קיטל, טען שדובר בקבלן-משנה שלו, אך לא זכר מיהם הבעלים (הגם שטען ששילם עבור החשבוניות במזומן ובשיקים לפקודת הבעלים) והפנה שוב "לחוזה". כשהוצגו בפניו חשבוניות החברה מושא האישום, השיב שאינו זוכר מי נתן לו אותן והפנה, פעם נוספת, "לחוזה".

עד כאן לא ידע הנאשם, אפוא, לקשר בין רפיק לבין חברת קיטל. רק כשהוצג בפניו "הסכם העבודה" בין חברת קיטל לנאשמת, ועליו השמות, טען לראשונה שרפיק חתם עליו בשם חברת קיטל (עמ' 2-3). הנאשם הכחיש כי רפיק ביצע עמו "מהלך סיבובי" של פריטת השיקים שנרשמו לפקודת רפיק והשבת המזומן לנאשם (עמ' 12).

34. בבית המשפט, בחקירתו הראשית, המשיך הנאשם לטעון כי רפיק הוא שעבד מולו בשם חברת קיטל. הוא עשה זאת, כמובא לעיל, בעודו אווז ברשימה ומעיין בה. למרות זאת, לא הציג דברים משכנעים. לצד טענה לפיה רפיק חתם מולו את "הסכם העבודה" והציג לו תעודת זהות וכן תדפיס שאילתה לפיה הוא בעל חברת קיטל ואת מסמכיה, טען הנאשם כי טרם חתימת ההסכם ביצע בדיקות של "כשרות" החברה באמצעות רואה חשבון (פ/188). כמובא לעיל, טענה זו נשללת בדבריהם של אנשי המקצוע שעסקו בהנהלת החשבונות עבור הנאשמים.

בהמשך חקירתו הראשית נשאל הנאשם לגבי קיטל ורפיק "מי עוד היה מעורב" והשיב באופן מעגלי "השותפים

שלו עם סעיד רפיק". הסנגור חזר על השאלה, ולאחר "הצצה" ברשימה שהייתה עמו השיב הנאשם "איאד אבו קבטה" (ולא נדאל אבו קבטה, כטענתו בחקירה. פ/188).

כעבור זמן לא רב, בחקירתו הנגדית, כבר פרחו השמות מזכרוננו של הנאשם. הוצגה לפניו גרסתו של מועין ארנדס, והוא נשאל מי הוציא לו את חשבוניות חברת קיטל. הנאשם השיב "אני יש לי חוזה ובשמו אני עבדתי". כשנשאל עם מי עבד בחברת קיטל השיב "אני לא יכול לזכור מי עבד אצלי" (פ/205). רק כשהוצג לפניו "הסכם העבודה" ועליו שמו של רפיק, אישר כי הלה חתם על המסמך וכשנשאל מי עבד אצלו מטעם חברת קיטל נקב בשמותיהם של רפיק וכן "עיאד ועבדאללה" (פ/205). כך בשונה מהטענות בהודעתו לשותפות עם נדאל אבו קבטה. כשהוצג בפניו שנקב בשם אחר בהודעתו, השיב שאינו זוכר וניתן לבדוק בהודעה, וכשהוצג לו שצין בהודעה את השם נדאל טען כי זהו שמו של השותף בתעודת הזהות אך "קוראים לו בשם אחר... כמו שאני קוראים לו אבו איאד", ולא הבהיר מדוע נקב בחקירה בשם שלטענתו אינו בשימוש (פ/206).

35. בשלב זה התבקש הנאשם לפרט את השמות המלאים של מי שעבדו עמו מטעם חברת קיטל, והתחמק ממענה. תחילה העלה את שמה של חברת כתל. כשהשאלה חזרה על עצמה ביקש "תביאי לי את החוזה". כשנשאלה שוב השיב "הכל רשום בחוזה", וכשנשאלה בפעם הרביעית התחמק בטענה שהתבלבל עם חברת כתל ושוב גרס "...החברה הזו יש לה חוזה וזו יש לה חוזה". אז נשאל מי עבד עם רפיק והשיב "עבדאללה ועיאד", וכשנשאל מיהו אפוא נדאל אבו קבטה השיב כי הוא שותף של רפיק ועבדאללה, וכי כינויו "נידל" - וזאת בניגוד לטענתו הקודמת לפיה כינויו "אבו איאד" והשם נידאל מופיע רק בתעודת הזהות (פ/206-207).

36. גם כשהתבקש לתאר מי ביצע את העבודות מטעם חברת קיטל, את טיבן ומיקומן, ניכרו קשייו של הנאשם שהסתפק במסירת שמות ישובים, וגם זאת באופן לא אחיד:

"...הם עבדו איתי ברמלה, הם עבדו גם איתי במודיעין.

ש. איפה

ת. אמרתי במודיעין

ש. איפה

ת. יש בירושלים אם רוצה נלך עכשיו לראות את הבניין.

ש. איפה במודיעין?

ת. ברמלה או במודיעין? ברמלה במצליח

[...]

ש. ובמודיעין?

ת. אני לא זוכר" (פ/206).

37. הנאשם התקשה לא רק לציין מי פעל מטעם חברת קיטל, אלא גם לשלול שם שהוצג. כשנאמר ששיק של הנאשמת שנרשם לפקודת החברה (לפקודת רפיק) נפרע בבנק בידי אדם בשם אמג'ד אלטיף והוא נשאל האם הוא מכיר את אלטיף, השיב "אם הוא מופיע אצלי בחוזים אז אני מכיר אותו", ואישר שאינו יודע לענות לשאלה, או להסביר כיצד אדם שאינו קשור לחברת קיטל פרע שיק שלה (פ/209-211). כפי שנכתב לעיל, פירעון אותו שיק נעשה באמצעות העברת חלק מהסכום ישירות לחשבון הפרטי של הנאשם שהתנהל באותו בנק. כשהנאשם התבקש להסביר זאת, הסתבך בשורה ארוכה של תשובות מתחמקות, עד שאישר שאין לו הסבר (פ/232).

38. אשר לראיות בדבר "מהלך סיבובי" של פריטת השיקים שרשמה הנאשמת לחברת קיטל וקבלת הסכומים במזומן, הנאשם הכחיש מהלך זה. ועם זאת, במהלך הכחשתו קשר עצמו לנוכחות בבנק עם רפיק במספר הזדמנויות: כשנשאל כיצד שילם לרפיק, השיב ששילם בשיקים וכשנשאל האם הלך עם רפיק לבנק לפרוט שיקים, השיב "לא". אני הלכתי לבנק רק לקבל מסגרת". וכי לא התלווה לרפיק בכל הפעמים (פ/189). ראו גם פ/206, ואת הדיון בטענת "מסגרת האשראי" בפסקה 16 לעיל).

39. כל אלה הותירו רושם בלתי אמין, המאופיין בהעדר ידע אשר מעיד על האופי הכוזב של "ההתקשרות" עם חברת קיטל, אינו מספק משקל-נגד לראיות הפועלות לחובת הנאשמים ואשר הוצגו לעיל ואף תומך בתזת התביעה.

לאלה אוסיף כי הנאשמים לא הציגו בפרשת ההגנה ראיות משכנעות אודות העבודות הנרחבות שלטענתם ביצעה עבורם חברת קיטל, במספר פרויקטי בניה. לא הובאו לעדות פועלים שעבדו בשטח מטעם "קיטל", תעודות משלוח (בין היתר טען הנאשם לגבי "קיטל" ורבות מהחברות בכתב האישום כי סיפקו לו אבן), קבלות עבור התשלומים שכנטען בוצעו לחברה, וכיוצא-בזה ראיות שניתן לצפות היה כי יותרו בידי הנאשמים מפעילות עסקית בהיקף של למעלה ממיליון וחצי ₪. ראו הדיון לעיל בדלותה של פרשת ההגנה.

40. הכחשת עדי התביעה את אספקת העבודה לנאשמים, הראיות בדבר ה"מהלך הסיבובי" בשיקים של הנאשמת תוך הזרמת הכספים לנאשם, העדר אסמכתאות בזמן אמת ובבית המשפט לתשלום בפועל כנגד החשבוניות ויתר התהיות העולות מן הראיות שנגעו להנהלת החשבוניות של הנאשמים, והרושם הלא-אמין שעלה מעדות הנאשם - כל אלה מגבישים מסקנה, לפיה הנאשמים לא ביצעו עסקאות אמת עם חברת קיטל, היו מודעים לאופיין הכוזב של חשבוניות החברה אותן הציגו לקיזוז, ועשו כן במטרה להקטין בכזב את נטל המס של הנאשמת. דיון משפטי ביסוד הכוונה יערך בהמשך הכרעת הדין.

חברת פתרונות ושירותים בע"מ (להלן: "חברת פתרונות")

41. 16 חשבוניות על שם חברת פתרונות הוגשו בידי הנאשמים לרשויות המס. הן נחזות לתעד עסקאות בסכום כולל של למעלה משלושה מיליון ₪, נושאות תאריכים שבין 30.12.10-31.5.10, ומתייחסות לסכום מס של כ-416 אלף ₪ (ת/9). גם הן מולאו בשפה הערבית.

42. גם בהקשר לחברת פתרונות ביססה התביעה, כי זו לא ביצעה עבור הנאשמים את העבודות שלכאורה תועדו בחשבוניות. הראיות מראות כי חברה זו "נגנבה" מבעליה ללא ידיעתו, לצורך שימוש בה להפצת חשבוניות כוזבות. אף אחד מן האנשים שנרשמו ברשם החברות כדירקטורים ובעלי מניות של החברה ושדבריהם הובאו בפני לא אישר את דבר העסקאות. כך, לרבות מי שלטענתו של הנאשם חתם עמו על "הסכם עבודה" מכוחו סיפקה חברת פתרונות שירותים לנאשמים (חלק מת/9).

43. האחרון הינו **מוחמד אבו דיאב** (להלן: "אבו דיאב"), שנרשם כדירקטור ובעל מניה בחברת פתרונות החל מיוני 2010. אבו דיאב העיד כי הוא עובד כמאבטח ובמגוון עבודות, ואינו מכיר את חברת פתרונות או את נידאל שריף (להלן "שריף"), שנרשם כדירקטור ובעל מניה באותה חברה לפניו (החל ממרץ 2010). העד לא זיהה הסכם שהוצג למכירת מניות משריף אליו, וטען כי החתימה שעליו אינה חתימתו (פ/142). הוא הציג תשובות זהות גם לגבי "הסכם העבודה" בין חברת פתרונות לבין הנאשמת, וכשהוצג לו שצילום תעודת הזהות שלו צורף להסכם, השיב שאינו יודע כיצד הגיע להסכם ושיער כי דובר בתוצר של עבודה שלו אל מול סוחרים מחברון שקיבלו העתק של התעודה (פ/143-144). בדומה הכחיש היכרות למסמך שצורף להסכם, שהוא פרוטוקול ישיבה בה הוסמך כמורשה חתימה בחברת פתרונות (קיים גם מכתב נלווה של עורך דין

בשם פפרברג - חלק מת/9). כשהוצגו בפניו שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודתו ושלפי טופסי המשיכה נפרעו בבנק בידי אדם שהציג עצמו בשמו של העד ומסר את מספר תעודת הזהות שלו, אישר אבו דיאב כי מדובר במספר הזהות שלו אך הכחיש שפרע את השיקים או חתם על טפסי המשיכה והוסיף ושלל את טענות הנאשם כי קיבלם מהנאשם תמורת עבודה שביצע עבורו, או כי עבד יחד עם אדם בשם כליל או כליל מטעם חברת פתרונות (זאת בהתייחס לטענת הנאשם שתוצג בהמשך).

44. בהערכת עדותו של אבו דיאב, אני שולל את האפשרות כי גרסתו הושפעה בין היתר מניסיון להרחיק עצמו מהתנהלות פגומה של שימוש בחברת פתרונות להפצת חשבוניות כוזבות. אציין כי הדברים נקבעים לצרכי הליך זה ואינם מחייבים את העד הנכבד, שאינו צד להליך זה ולא ניתן לו יומו להתמודד עם הטענות.

בכלל זה נתתי דעתי לחוסר יכולתו של העד להסביר את הימצאות שמו במסמכי רשם החברות כדירקטור ובעל מניה תוך הכחשותיו את החתימה על המסמכים הרלבנטיים, או את הימצאות תעודת הזהות שלו ומספרה הן על טפסי המשיכה בבנק והן על ההסכמים שהוצגו בפניו. העד הקפיד להכחיש באופן עקבי את חתימותיו על כל המסמכים שהוצגו בפניו, ובמסגרת זו כשל והכחיש גם את חתימתו על הודעת המשטרה, ורק כשהובהר לו שמדובר בחקירה חזר בו (פ/145, ת/63). הדבר הותיר רושם של ניסיון גורף להרחיק עצמו מן ההתרחשויות. בנוסף, בחקירתו הנגדית, התקשה העד לדבוק בהצעתו כי "סוחרים" מולם עבד השתמשו בתעודת הזהות שלו, ובכלל זה הוצג לו כי בחקירתו לא סיפר כלל שהוא עוסק במסחר והוא התקשה לספק פרטים משכנעים אודות עיסוק זה (פ/148). דברים דומים אמורים לגבי השימוש בשמו של העד כרוכש מניות החברה ועל גבי פרוטוקול בו הוסמך כמורשה חתימה ואשר לפי הרישום עליו אושר בידי עו"ד פפרברג (כאמור, המסמך צורף לת/9). עוד התקשה העד להסביר מדוע אינו פועל לביטול רישומו כאורגן חברת פתרונות ברשם החברות (פ/148-149).

45. כל אלה מחייבים זהירות בבחינת העדות. אלא, שגם הבחינה הזהירה אינה מועילה לנאשמים ומחייבת לקבוע, כי עדות העד ממחישה שהוא לא סיפק עבודה לנאשמים. לו אכן ניהלו פעילות עסקית תקינה מול העד, כטענת הנאשם, אין סיבה כי אבו דיאב היה מרחיק עצמו ממנה, או נמנע מלאשר את גרסת הנאשם. לכן, עדותו מתיישבת עם תזת המאשימה, לפיה הנאשמים קיבלו חשבוניות כוזבות של חברת פתרונות. זאת, בין אם העד דייק בנוגע לחלקו בפעילות זו ונטל בה חלק, אם לאו. עדותו גם לא מותירה מקום לספק כי לא סיפק בפועל עבודה לנאשמים, שאחרת אין סיבה שהיה מכחיש זאת.

46. מסקנות אלה משתלבות עם הראיות שתידונה עתה ואשר מראות כי חברת פתרונות "נגנבה" מבעליה ונרשמה על שם אחרים ובהם אבו דיאב. הדבר מוסיף ומראה שהחברה לא סיפקה בפועל עבודה לנאשמים ומתיישבת עם שימוש בה להפצת חשבוניות כוזבות כתזת התביעה, בין אם אבו דיאב שיתף פעולה עם המהלכים האמורים, ובין אם לאו.

47. לעניין זה רלבנטיות הודעותיו של **עמנואל אוטוסורו אמאצ'י** (להלן: "עמנואל") ת/30 ות/31.

עמנואל סיפר כי פתח את חברת פתרונות בשנת 2009, כי היה בעליה היחידים ובעל מלוא מניותיה. בפברואר 2011 למד מרואה החשבון שלו שהחברה "נגנבה" וזאת ללא ידיעתו "ונרשמו בחברה 2 ערבים שאני בכלל לא מכיר" ושלא קיבלו ממנו הרשאה לפעול בחברה. עמנואל התלונן במשטרה בנושא. העד שיער כי "גניבת" החברה בוצעה במעורבות שניים בשם יעקב שמואל ויוסי דגן, אותם העסיק בחברה בתקווה שיסייעו בגיוס לקוחות (ת/30). לגבי דגן מסר כי עד ליוני 2010 הלה נהג לרשום את חשבוניות החברה בעוד שהעד חתם עליהן (ת/31 עמ' 2 ש' 3) כשהוצגו לו מסמכי העברת בעלות לאבו דיאב ולשריף, השיב העד כי מעולם לא ראה אותם ולא העביר להם את החברה, כי חתימותיו במסמכי ההעברה זויפו, וכי אינו מכיר את עורכי הדין

שחיתותיהם ושמותיהם מצויים על המסמכים שנמסרו לרשם החברות (ת/30 עמ' 3). הוא גם לא הצליח לזהות את שריף (שם, עמ' 4).

העד שלל כל היכרות עם הנאשם או הנאשמת, וכי ביצע עבורם עבודה כלשהי, וכשהוצגו לו חשבוניות חברת פתרונות מושא האישום מסר שאין לו קשר אליהן ולא הוציאן או הרשה לאיש להוציאן, כי זויפו, כי אינו נוהג לרשום חשבוניות בערבית וכי פורמט החשבוניות שלו שונה (ת/31 עמ' 2).

48. הודעותיו של עמנואל הוגשו בהסכמה (פ/19), כך שיש לייחס להן משקל מלא. הן מעלות כי חברת "פתרונות" לא סיפקה עבודה לנאשמים, וכי החשבוניות מושא האישום הן כוזבות.

49. מכאן **לנידאל שריף**, שנרשם כדירקטור ובעל מניה בחברת פתרונות החל ממרץ 2010. הלה העיד בבית המשפט, ומסר כי אינו קשור לחברת פתרונות, כי אדם בשם אבו אדהם רשם אותה על שמו כדי להוציא חשבוניות, כי לבקשת אבו אדהם ואדם נוסף בשם מוראד חתם על פנקס חשבוניות ריקות אותו מסר לאחרונים שעשו בו שימוש, כי פרע עבור השניים שיקים בבנק תוך שמסר את התמורה למוראד, כי לא ביצע בפועל עבודה כלשהי תמורת החשבוניות, וכי קיבל על פעילותו 5,000 ₪. בהמשך, כך העיד, הועברה החברה משמו של שריף לשמו של אדם אחר (פ/117-119). העד מסר שאינו מכיר את עמנואל, וטען כי מסמכי ההעברה משמו של עמנואל לשמו נושאים חתימות מזויפות (פ/118). עוד שלל היכרות עם הנאשם או עם הנאשמת, מסר כי החשבוניות מושא האישום (מתוך ת/9) הן חשבוניות עליהן חתם כשהן ריקות וכי אינו מכיר את תכניהן ולא ביצע עבודה בגינן. בהתייחס לטענת הנאשם לפיה אדם בשם כליל ביצע מולו עבודות בשם חברת פתרונות, מסר שריף שאינו מכיר אדם כזה (פ/119-120).

50. עדותו של שריף אמינה עלי. לא הוצגה סיבה שתהיה לו להעליל על הנאשמים, שכלל אינו מכירם, או להציג גרסה שעלולה לסבך אותו-עצמו ולפיה שימש תמורת תשלום כ"איש קש" בפעילות של הפצת חשבוניות. את עדותו מסר בצורה ישירה שהותירה רושם של כנות, וכך למשל הסביר שביקש "להיפטר" מהחברה ולהעבירה לאדם אחר לאחר שאביו למד שהיא נרשמה על שמו ואמר לו שהוא עלול להסתבך (פ/120 ש' 8).

51. בנוסף, גם בעניינה של חברת פתרונות רלבנטית התמונה שעלתה מן הדיון **בהנהלת החשבוניות** של הנאשמת, ואשר בוצע בפרק שעסק בחשבוניות בחברת קיטל. כך לרבות התהיות שהוצגו שם אודות ביצוע הנהלת חשבוניות כפולה באמצעות פריד תחילה וג'ני בהמשך, והקביעה לפיה הנאשמים לא הציגו, בזמן אמת (או בדיעבד), אסמכתאות לתשלום בגין החשבוניות מושא האישום. גם לגבי חברת פתרונות מסרה ג'ני כי ברישומיה אודות תשלומים לחברה זו נסמכה על הכרסת של פריד - מהלך, שהבעייתיות שבו נדונה לעיל, והוסיפה כי כרטיס הספק של חברת פתרונות בספרי הנאשמת מציג יתרה של כ-1.3 מיליון ₪, שמשמעה העדר תשלום בגין החשבוניות בסכום זה (פ/111-112).

52. אל מול כל אלה, כשל **הנאשם** להציג מענה הולם. כפי שצוין לעיל, עדותו הותירה רושם שאינו מאפשר לקבלה ואף מחייב לראות בה משום תמיכה לתזת התביעה. בהתייחס לחברת פתרונות, שלפי החשבוניות ביצע עמה עסקאות בהיקף כולל של למעלה משלושה מיליון ₪ ואשר נמשכו למעלה מחצי שנה, לא זכר הנאשם כלל לנקוב בשמה כשנשאל, בהודעתו הראשונה ת/1, על קבלני המשנה שלו. כשהוצג בפניו שמה, ונשאל האם היא קבלנית משנה שלו, השיב "כן אני לא זוכר את שמו כרגע". בהמשך טען שאת חשבוניתה של חברה זו קיבל "מאדם בשם כליל שהוא עובד אצל פתרונות", שביצע את העבודה וקיבל שיקים כנגד החשבוניות "וגם לבעל החברה שאני לא זוכר את שמו נתתי צקים" (עמ' 7). אותו "כליל" לא הובא לעדות

מטעם הנאשם, וכמתואר לעיל קיומו לא בוסס בדברי מי מבעלי התפקידים בחברת פתרונות.

53. חוסר זכרוננו של הנאשם את זהות בעלי החברה נותר בעינו גם בהודעת-המשך, ת/3. כשנשאל על עמנואל אמיצ'י השיב שאינו מכיר, כשנשאל אודות נידאל שריף השיב שאינו זוכר את שמו "אבל אם הוא חתום על חוזה מולי אני מכיר אותו". גם כשנשאל אודות חברת פתרונות ואודות חשבוניותיה שנרשמו לנאשמת, הפנה "לחוזה" (עמ' 4). כשנשאל על אבו דיאב, טען שחתם עמו על הסכם לעבודה שביצע אבו דיאב, אך לא זכר מטעם איזו חברה עבד וחזר והפנה "לחוזה". רק לאחר שהוצג בפניו "הסכם העבודה" ידע לטעון שאבו דיאב חתם מטעם חברת פתרונות (עמ' 5), ובהמשך טען שאבו דיאב גם הוציא את החשבוניות וקיבל את השיקים תמורתן (עמ' 13).

54. בבית המשפט, בחקירתו הראשית, הוצג בפני הנאשם "הסכם העבודה" בין חברת פתרונות לנאשמת, והוא אישר לשאלות בא כוחו כי אבו דיאב חתם עליו והציג בפני הנאשם תעודת זהות. גם בהקשר זה טען הנאשם כי רואה החשבון שלו בדק את "כשרותה" של חברת פתרונות מול הרשויות טרם ההתקשרות עמה - טענה, שכמובא לעיל שונה מדברי רואה החשבון. הנאשם עמד על כך שאבו דיאב קיבל ממנו שיקים. כשנשאל שאלה פתוחה ("חוץ ממנו מי עוד היה בחברה?"), לא ידע להשיב ("יש איתו שותפים"), וכשהשאלה חזרה על עצמה השיב כי אמר את השמות בחקירה. לאחר שהביט ברשימה שהייתה עמו השיב שמדובר ב"חליל" וטען שהלה הגיע עם אבו דיאב ועבד עמו (פ/190).

55. בחקירה הנגדית, כשהנאשם נדרש לפרט את טיב העבודה עם חברת פתרונות, חזרו וצצו סימני השאלה. תחילה טען כי עבד עם אבו דיאב "את כל העבודות...". כשהתבקש לפרט טען שעבד עמו ברח' קוסטריקה בקריית יובל, בפרויקט של "ברדריאן". כשהתבקש לציין מתי, ביקש תחילה להביט בהודעתו וכשהשאלה חזרה על עצמה השיב שאינו זוכר. גם כשהתבקש לפרט את נסיבות הפגישה התחמק בתשובה שאינה ממין העניין, לפיה אבו דיאב קיבל את כל מה שהגיע לו. בהמשך טען שאבו דיאב סיפק לו "אבן" וכן עבודה. ניסיונות לקבל ממנו פרטים ברורים על העבודה ומיקום פרויקטים נוספים לא צלחו (פ/219). גם כשנשאל לגבי מעורבים בחברות נוספות ידע לקשרם רק לאותו פרויקט ("או בקרית יובל או בקוסטה ריקה"), וכשהברורים המשיכו השיב "שכחתי מה אכלתי אתמול" (פ/220). הוא שלל כי יש לו סכסוך כלשהו עם אבו דיאב, ולא ידע להסביר מדוע האחרון יפליל אותו (פ/221). כשהתבקש לשוב ולנקוב בשם "שותפו" של אבו דיאב (אותו, כזכור, העלה בחקירה הראשית בסיוע הרשימה שהביא), לא ידע לעשות זאת וביקש לעיין בהודעתו. כך השיב גם כשהתבקש למסור פרטים על "חליל", וכשנאמר לו שגם בחקירתו לא מסר פרטים על דמות זו השיב "לא זוכר" (שם). כשהתבקש להגיב לדבריהם של עמנואל אמיצ'י ונידאל שריף, תוך כדי תשובה, שכח פעמיים את שמה של חברת פתרונות, וכשנאמר לו ש"חליל" לא מופיע ברישומי החברה טען לראשונה שביצע בדיקות של חברת פתרונות לא רק באמצעות רואה החשבון שלו אלא גם באמצעות עורך דינו, ו"את אומרת שהוא לא נמצא, הוא כן נמצא" (פ/222). לכל אלה אין אחיזה ברישומי רשם החברות, בהם לא נזכר "חליל", או בעדותו של עו"ד עואודה ששלל כי ביצע בדיקות מעין אלה עבור הנאשמים (פ/72 ש' 18).

56. גרסתו של הנאשם לא יכולה, אפוא, להתקבל, ומעידה על כזב והעדר ידע המתיישבים עם תזת התביעה ואף תומכים בה. אציין שגם בהקשר לחברת פתרונות הציגה ההגנה טענה להיסמכות הנאשמים על מסמכי החברות ואישורי מס (עמ' 11 לסיכומי ההגנה). אפנה לקביעות לעיל בפיסקה 30 להכרעת הדין, היפות גם כאן, ולראיות שהוצגו לעיל ואשר לא מאפשרות לקבל כי דובר בהסתמכות אמיתית.

57. ראיות התביעה אודות טיב השימוש בחשבוניותיה של חברת פתרונות, השתלבותן בתמונה הכוללת של

שימוש בחשבוניות כוזבות של מספר רב של חברות, העדר אסמכתאות לתשלום בגין החשבוניות, ואופיה של גרסת הנאשם שאינו מתיישב עם עבודת-אמת מול חברת פתרונות ותומך בראיות התביעה - כל אלה מביאים למסקנה, לפיה חשבוניות חברת פתרונות מושא האישום הן חשבוניות כוזבות, שאין משקפות עבודת אמת של החברה עבור הנאשמים. עוד שוכנעתי כי האחרונים ידעו היטב אודות טיבן הכוזב עת עשו בהן שימוש, וביצעוהו בכוונה להתחמק ממס.

חברת היילקס נכסים ובניין בע"מ (להלן: "חברת היילקס")

58. תמונה דומה הוכחה בנוגע לחברת היילקס. כת/10 הוצגו שמונה חשבוניות על שם חברה זו, הנושאות תאריכים שבין 5.1.11 ל-28.2.11, בסכום עסקאות כולל של למעלה משבע מאות ושלשים אלף ₪, וסכום מס של 101,480 ₪. חלקן נרשם בשפה הערבית וחלקן בעברית.

59. העד **מועין ארנדס**, שעדותו נסקרה לעיל בנוגע לחברת קיטל וכשמפורט שם מצאתי לתת בה אמון, סיפר כי שיתף פעולה עם אמיר מסעוד מחברת היילקס בנושא חשבוניות כוזבות, הגם שלא זכר "מי הוציא למי" (פ/184-185).

60. **אמיר מסעוד**, שנרשם במסמכי רשם החברות (ת/29) כדירקטור החל מספטמבר 2010 וכבעל מניה מ-20.1.11, אישר היכרות עם ארנדס שלדבריו "היה קבלן משנה שלי". כשהתבקש להתייחס לנאשם מסר שאינו זוכר אותו, וכך השיב גם לגבי הנאשמת. כשהוצגו בפניו החשבוניות מושא האישום השיב שלא מדובר בחתימתו ו"אלה לא חשבוניות שלי". בהמשך הבהיר שהפורמט של החשבוניות שלו היה שונה, וכי מספר הטלפון שעל החשבונית אינו שלו. כשהוצג בפניו "הסכם עבודה" בין חברת היילקס לנאשמת השיב שהחתימה עליו אינה חתימתו. להבדיל, לא התכחש להסכם שצורף לאותו הסכם בדבר העברת מניות מיוסף דגן לשמו של העד, ומסר כי "זה על השם שלי נכון" אך כי אינו זוכר ממי רכש את החברה (פ/159-160).

61. מעדותו של מסעוד עלה כי לא ביצע את העבודות בחשבוניות מושא האישום, ולעניין זה אני מקבל את עדותו. בשים לב לעדותו של ארנדס לגביו, אני שולל כי עדותו הושפעה מניסיון להרחיק עצמו מפעילות הקשורה בחשבוניות כוזבות. אדגיש שאין בכך משום קביעת ממצא לחובת העד הנכבד, שאינו צד להליך, להבדיל מממצאים הנוגעים להערכת עדותו לצרכי ההליך. בהקשר זה, לא נעלם מעיני כי לאורך עדותו חזר וטען שאינו זוכר פרטים בחלופי הזמן, וכי עלו סימני שאלה כגון שמירתו על זכות השתיקה בחקירתו (פ/162 ש' 17), וחוסר יכולתו לתאר בפרטים את העבודות שלטענתו ביצע (פ/160 ש' 22), או לנקוב בשמותיהן של רוב החברות שלטענתו עבד באמצעותן - לדבריו חמש במספר (פ/161 ש' 27).

למרות זאת, אני מקבל כי עדותו מעלה שהחשבוניות מושא האישום הן כוזבות. ראשית, להבדיל מהאפיון הכללי של עדותו בחוסר זיכרון ובטענה לפיה ביצע עבודות אמת באמצעות קבלן משנה, הרי שבנוגע לחשבוניות מושא הליך זה חזר העד וטען בביטחון מלא כי אין שלו וכי לא ביצע את העבודה המנויה בהן. הוא אף עמד על כך שרק הוא הוציא חשבוניות של חברת היילקס (פ/161 ש' 32). לו אכן ביצע עבודות עבור הנאשמים, ובהעדר סיבה שתהיה לו להפליל את הנאשמים, אין סיבה כי יעיד בצורה זו לולא דובר באמת. מכאן מסקנתי שהוצגה לעיל.

62. מסקנה דומה נוגעת לעדותו של **יוסף דגן**, שלפי מסמכי רשם החברות פתח את חברת היילקס ונרשם בה כדירקטור ובעל מניה מאוגוסט 2010. דגן הציג עצמו כעובד מחסן, הכחיש כל קשר לחברה, לחשבוניות מושא האישום, לתמורה ששולמה עבורן, ל"הסכם העבודה" בין החברה לנאשמת, למסמכי החברה דוגמת "הצהרת דירקטורים" שנערכה בשמו, או לעבודות לנאשמים, לגביהם מסר שאינו מכירם. הוא טען כי אנשים

בשם יעקב שמואל ומוראד ערמין רשמו על שמו חברות שונות (פ/167), ובכלל זה כי חתם על מסמכי רשם החברות כחלק מ"ערימת ניירות" שהביאו בפניו ושלא יכול היה להתנגד לחתום עליה (פ/168). כשהוצג בפניו השיק ת/64, שנמשך מחשבון הנאשם לפקודת חברת היילקס, ושלטענת הנאשם (בת/3) ניתן לבעל החברה, הכחיש כל קשר אליו. עוד הכחיש שעבד עם שותף בשם אבו קביטה, וזאת בהתייחס לגרסת הנאשם שתידון להלן.

63. גם הערכת עדותו של דגן נעשית בשים לב לסימני שאלה שנלוו לה. אדגיש שאין בכך משום קביעת ממצא לחובת העד, שאינו צד להליך, להבדיל מממצאים הנוגעים להערכת עדותו לצרכי ההליך. לעניין זה נתתי דעתי, בין היתר, לכך שדגן לא סיפק הסבר שלם כיצד הסכים לחתום על מסמכי רשם החברות בנוגע לחברה שאין לו קשר אליה. ההסבר שהציג אופיין ברמיזות "עבות" אודות חששות שלו מפני אנשים "אלימים" עמם הסתבך, שאת שמותיהם נמנע מלציין בטענה שאינו זוכרם (פ/169), ובטעונו לפיו יעקב שמואל ומוראד ערמין סייעו לו מול אותם אנשים ובד-בבד הביאו לחתימתו את המסמכים. את פעולותיו תלה ב"אנשים שהחליטו מאחורי גבי אין לי מושג, מי שמשך בחוטים, זה אנשים שאמרו לך שתוק ותסתום את הפה, אמרו את זה בטונים שאתה לא יכול להגיד שום דבר" (פ/168 ש' 29-31). הוא לא הסביר כיצד הדבר מתיישב עם טענתו הראשונית לפיה רק בדיעבד, בחקירה, הבין שנרשמו חברות על שמו (פ/167 ש' 8). אזכיר את הודעותיו של עמנואל אמיצ'י, שהוגשו בהסכמה ובהן הפנה אצבע מאשימה לעבר דגן ולעבר יעקב שמואל כמי שמעורבים ב"גניבת" חברת פתרונות ממנו. עדותו של דגן אופיינה בהרחקה גורפת, שלעיתים הותירה רושם של הפרזה. לגבי יעקב שמואל הציג גרסה לא בהירה לפיה ידע שהלה נהג ללכת לעו"ד פפרברג משום ששמואל "היה מין שומר עלי הייתי בתקופה של פחד, הוריד ממני את כל ה... אני יודע שהוא הלך לפפרברג או מישהו כזה, שמעתי את זה תיאורטית אני לא יודע מה" (פ/168 ש' 1-3).

64. ועם זאת, איני סבור כי דגן שיקר בטענה שלא סיפק עבודה לנאשמים באמצעות חברת היילקס. מעדותו עלתה מעורבותו בשורת חברות המהוות מושא לחקירות ולמשפטים (פ/173) שלשיתו נרשם בהן באופן המצוין לעיל, ושחברת היילקס היא אחת מהן. לו ניהל עם הנאשמים מערכת יחסית עסקית אמיתית, אין סיבה (ולא בוססה כזו) שהיה מתכחש לכך, ומעדיף גרסה לפיה שימש שלא בטובתו למהלכים פסולים. גם לגביו לא הוכחו היכרות של הנאשמים עמו, או מניע שיהיה לו להפלילם בכזב. עוד אציין כי למרות ניסיונות ההגנה בחקירה הנגדית, דגן עמד על כך שלא הקים את חברת היילקס לצורך עבודה אותנטית, והניסיון לפרש את אמירותיו אודות "חלום" שלו להקים חברת כוח אדם (פ/170) כהוכחה לתקינות החשבונות מושא האישום, אינו ניסיון משכנע. לכן, עדותו מצטרפת לראיות הפועלות לחובת הנאשמים.

65. בנוסף, גם לגבי חברת היילקס רלבנטיות הקביעות שהוצגו לעיל בנוגע **להנהלת החשבונות של הנאשמים** והעדר אסמכתאות בזמן אמת לתשלום כנגד חשבונות החברה. למען הייעול לא אחזור עליהן. לטענות ההגנה להיסמכות הנאשמים על אישורי מיסים, מסמכי החברות ומכתב רואה חשבון לפיו חברת היילקס רשומה במע"מ ומחזיקה באישורים כאמור (עמ' 13 לסיכומיה, ת/10) אפנה לפיסקה 30 להכרעת הדין, הקביעות שם רלבנטיות גם כאן.

66. **הנאשם** לא הציג מענה משכנע למכלול זה של ראיות. לעיל נדונה ההתרשמות הכוללת מעדותו, שלא מאפשרת לקבלה ורואה בה תמיכה לראיות התביעה.

בדומה ליתר החברות, גם לגבי חברת היילקס הציג הנאשם חוסר ידע, שאינו הולם עבודה עמה בהיקפים המדוברים. בחקירתו, כשנשאל על יוסף דגן ואמיר מסעוד, השיב שאינו מכירם או אינו זוכרם. רק לאחר שהוצג בפניו "הסכם העבודה" עם חברת היילקס, שהוא חלק מת/10, השיב וטען כי אדם בשם יוסף "דחן" ביצע את

העבודות, הוציא את החשבונות וקיבל מהנאשם כספים. הוא נשאל מפורשות האם דובר ביוסף "דגן" או "דחן", והשיב "רשום לי בחוזה יוסף דחן". לצד שיבוש שמו של דגן ל"דחן", הוסיף הנאשם וטען כי דובר באדם ערבי בעל תעודת זהות ישראלית (ת/3 עמ' 5-6), ולו שותף בשם מוחמד אבו קביטה שסיפק פועלים והגיע עם "דחן" למסור חשבונות (שם. ראו גם עמ' 13 ש' 31-38).

פרטים אלה אינם הולמים את יוסף דגן, שאינו ממוצא ערבי, ומציגים שיבוש של שמו. יצוין גם כי "הסכם העבודה" נערך בערבית והחתימות עליו הן בערבית, בעוד שעל "הצהרת דירקטורים" של חברת היילקס שצורפה לת/10 חתימה בעברית "יוסף". כל אלה תומכים במסקנה לפיה דגן הוא לא האיש שחתם על הסכם העבודה, ובטענתו של דגן כי הגם שחתם על מסמכים של חברת היילקס, הוא לא התקשר עם הנאשמת מטעמה או ביצע עבודות באמצעותה. הדבר גם מקשה על טענת ההיסמכות של הנאשם על חתימת ההסכם מולו ועל צרופות ההסכם, שהוצגה כבסיס לטיעון לפיו לא ידע על טיב החשבונות.

67. חוסר הידע של הנאשם אודות חברת היילקס ניכר גם בעדותו בבית המשפט. כשנשאל אודות אמיר מסעוד השיב "מי זה? איזה חברה?". כשנשאל אודות חברת היילקס נע בין תשובות לפיהן עבדה עבורו, לבין הימנעות מלהתחייב לכך:

"ש. הרי הם לא באמת עבדו. חברת היילקס שאתה לא מכיר לא עבדה בשטח. מי עבד בשטח

ת. החברה שנמצאת, היא עבדה

ש. אתה לא מכיר אותה

ת. תראי לי את החקירה. אני יכול לענות.

ש. אני שואלת עכשיו

ת. לא זוכר" (פ/222).

68. הנאשם עומת עם תשובותיו בחקירה אודות "יוסף דחן" והתבקש להבהיר האם מי שהתקשר עמו מטעם חברת היילקס היה יהודי או ערבי. בתגובה, התחמק ממענה בשיטה המוכרת ("מי שנמצא בחוזה עבד אצלי"). כשהוצג לו שאין אדם בשם "דחן" ברישומי רשם החברות, השיב שפעל לפי בדיקות של בעלויות (אזכיר שמנהלי החשבונות ועורך הדין הכחישו עריכת בדיקות). כשהוצג לו שיוסף דגן העיד בבית המשפט והוא נשאל האם הוא מכיר אותו, התחמק שוב תוך הפניה להסכם העבודה:

"ת. אני אמרתי מי שעבד איתי מי שנמצא בחוזה

ש.ב.ה. ראית אותו כשהוא בא להעיד

ת. הגיעו הרבה אנשים

ש.ב.ה. אתה לא יודע לומר אם העד שהיה פה זה הבן אדם שחתם איתך על החוזה?

ת. מי שחתם את החוזה איתי מי שנמצא בחוזה. יש לו גם עוד שותפים.

ש.ב.ה. אתה לא עונה לי על השאלה. ראית אותו פה. ישבת פה. ראיתי את שניכם. זה האדם שחתם איתך את החוזה?

ת. אמרתי כבר שהגיעו הרבה אנשים, אני לא יודע מי זה מי זה. אני שואל מה הם שרשום על החוזה" (פ/223).

תשובות אלה, המדגימות חוסר יכולת של הנאשם לזהות את דגן, בצירוף יתר הראיות לנושא זה שנדונו לעיל,

מחייבות לקבוע כי דגן לא חתם עמו על הסכם העבודה, ולא סיפק לו עבודה בין אם בעצמו או "באמצעות שותף", וכי הנאשם ידע זאת. בדומה, כשנשאל מי היו שותפיו של דגן לא ידע הנאשם להשיב, וכשהוצג לו שבחקירתו דיבר על "שותף" בשם מוחמד אבו קביתה מיהר לאשר זאת וטען כי יוכל להביא את מוחמד לעדות (פ/223 ש' 27). אדם בשם זה לא הובא לעדות מטעמים של הנאשמים - כפי שלא הובא לעדות איש מן "השותפים" להם טען הנאשם לגבי החברות השונות המנויות בכתב האישום.

69. דובר אפוא בגרסה לא משכנעת, שאין בה לספק מענה לראיות שהוצגו לעיל או לסתור את חזקת המודעות. הימנעות הנאשם מלהתחייב לזהות מי שלטענתו פעל מולו, ואף לומר האם מדובר בעד שהעיד בבית המשפט לנגד עיניו, מתיישבת בנסיבות העניין עם המסקנה לפיה איש מטעמה של חברת היילקס לא פעל מול הנאשם, ו"הסכם העבודה" הוא מסמך ש"יוצר" על מנת לנסות ולהסוות זו - ומכאן דבקו של הנאשם במסמך זה, בניסיון שלא להיתפס בקלקלתו.

כל אלה מעלים, כי גם החשבוניות על שם חברת היילקס הן חשבוניות כוזבות, שלא משקפות עבודת אמת שסיפקה החברה לנאשמים, וכי האחרונים ידעו על טיבן כאשר השתמשו בהן ועשו זאת בכוונה להתחמק ממס.

חברת אינטרמייל מסחר והשקעות (להלן "חברת אינטרמייל")

70. ת/11 מציג שש חשבוניות הנושאות את שמה של חברה זו, תאריכים שבין 31.3.11 ל-30.4.11, וסכום עסקאות כולל של למעלה מ-840,000 ₪, מתוכו מס בסך 117,179 ₪. חלקן נרשם בערבית וחלקן בעברית.

71. גם חשבוניות אלה, לפי הראיות, לא שיקפו עבודת אמת. **נחמן בלולו** הרשום בחברת אינטרמייל כדירקטור ובעל מניה מפברואר 2011 מסר בהודעתו, כי לא ידע שהוא רשום כבעל תפקיד ואינו יודע מהן חשבוניות מס. החוקר הציג בפניו שורת חברות בהן הוא רשום, והוא הגיב בהפתעה. לעדותו אדם בשם "יוסי" הציע לו לפתוח על שמו חברה תמורת "אחוזים". בהמשך זיהה העד את יעקב שמואל, נקב בשמו, סיפר כי ביצע עבורו שליחויות לרבות העברת כסף ל"יוסי", ולשאלת החוקר השיב ש"יכול להיות" ששמואל שלח את יוסי להציע לעד לפתוח את החברה. עוד סיפר כי חתם על מסמכי פתיחת חברה אצל עורך-דין בשם שי שלמה, אליו נשלח בידי שמואל, וכי כעבור חודשיים חתם על מסמך נוסף שהחברה עוברת ממנו לאדם אחר. עוד סיפר כי שמואל שלחו לאדם ערבי בשם מוראד, שהציע לו לפתוח חברה תמורת תשלום והוא סירב (ת/32).

72. הודעתו של בלולו הוגשה בהסכמה (פ/19), ויש לייחס לה משקל מלא. היא אף מתיישבת עם דבריו של **יוסף סוויסה**, שנרשם כדירקטור ובעל מניה בחברת אינטרמייל מאפריל 2011 ואשר העיד בבית המשפט.

עדותו של סוויסה הייתה ישירה ואמינה. בכלל זה מסר פרטים שאינם נוחים לו: כי ריצה מאסר ממושך בגין הוצאת חשבוניות כוזבות לרבות חשבוניות שהוציא ב-2011 על שם חברת אינטרמייל (פ/177). מכאן אמינות הכחשתו של הקשר לנאשמים דווקא. הוא מסר כי לא הוציא חשבוניות בתחום הבנייה, אלא רק בתחום הדלק, כי אינו מכיר את הנאשמים, וכי החשבוניות ת/11 שהוצגו בפניו אינן שלו והוא נהג להוציא חשבוניות מודפסות (פ/178). עוד מסר כי החברה שימשה מספר דמויות לצורך הפצת חשבוניות כוזבות (פ/177).

איני מקבל את ניסיון ההגנה להיבנות מדברי העד, כשנשאל האם ייתכן שהנאשם הוציא חשבוניות לאדם בשם מוחמד אל אטרש והשיב שבחברת אינטרמייל "יכול להיות. הכל יכול להיות" וכי "נמכרה" למספר אנשים (פ/178-179). תשובות אלה התייחסו למהלכים לא כשרים שנעשו בחברה, בידי מספר דמויות שהעד לא ידע

את זהותן או את מספרן המדויק, ולא להעברה כדין של החברה לידי אחר, או הרשאה כדין לו לפעול בשמה. העברה שכזו גם לא מתועדת במסמכי רשם החברות. על רקע זה, אין בדברי העד כדי "לאשר" שאחר מלבדו הוסמך ברשות לפעול בשם החברה או להוציא את החשבונות הנדונות. הוא אף שלל היכרות עם אל אטרש, שהנאשם טוען כי פעל מולו (פ/178).

73. בדומה, עד נוסף בשם **מוחמד אבו סנד**, שנרשם כדירקטור ובעל מניה בחברת אינטרמייל מאפריל 2011, מסר כי אינו מכיר את הנאשמים ואין לו קשר לחשבונות מושא האישום. הוא אף מסר ששהה במסר בתקופה בה הוצאו, והכחיש שפרע בבנק שיקים על שם הנאשמת שיצאו לפקודתו.

74. אני ער לנתונים שהציגה הגנה בנוגע לעד זה, בהם פרטיו על טפסי פריעת השיקים וצילום תעודת הזהות שלו, והודעתו נ/6 בה עומת עם טענות להחזקת מסמכים מזויפים. העד גם מסר שהעיד מספר פעמים בענייני "חברות פיקטיביות". אלא, שאין בכך לסייע להגנה. בין אם העד קשור להתנהלות הפסולה ובין אם לאו, אין בכך לשנות מטיבה של ההתנהלות. לו הייתה תקינה, אין סיבה שהיה מכחיש קשר לחשבונות ולנאשמים. לכן, בין אם בהכחשתו שלוב ניסיון להסוות בעייתיות בפעולתו-שלו ובין אם לא (וכפי שצינתי לגבי עדים קודמים, גם כאן אין מדובר בממצאים לחובתו של העד הנכבד), ה"גרעין" הקשה בעדותו, המכחיש את ביצוע העבודות מושא החשבונות, מקובל עלי. אוסיף כי הנאשם כלל לא טען שאבו סנד ביצע עבורו את העבודות (הגם שהזכירו בחקירתו בנוגע לחברות ועבודות שאין נכללות בכתב האישום - ת/1 עמ' 4 ש' 6 ועמ' 5 ש' 8, ת/2 עמ' 2 ש' 8 ועמ' 3 ש' 21, ת/3 עמ' 9 ש' 19).

75. גם לגבי חברת אינטרמייל רלבנטי הדיון שנערך לעיל **בהנהלת החשבונות של הנאשמת** ומסקנותיו כפי שהוצגו שם. אלה מחזקות את תזת התביעה, וכך גם ראיות נוספות שהוצגו בנוגע **לשיקים שהוציאה הנאשמת לפקודת חברת אינטרמייל או מוחמד אל אטרש** - הוא האדם שלטענת הנאשם פעל מולו בשם חברת אינטרמייל (על כך להלן). ראיות אלה תומכות בטענת המאשימה לפיה הנאשמים נקטו במהלך "סיבובי" של פריעת השיקים למזומן והשבתו לנאשם. זאת, בידי דמויות המקורבות לנאשם ולחברות מושא האישום:

כך סלימאן אבו חמיד, שלדברי העד **ניסים אדיר שמעון** אשר עובד בחברה לניכוי שיקים ניכה שיק לפקודת אלאטרש (פ/116, השיק חלק מת/66, ראו גם טופס "קבלת שיקים לניכוי" המתעד את זהות מבצע הפעולה). הנאשם מסר שאבו חמיד הוא דודו (ת/3 עמ' 14 ש' 6). המדובר בחיזוק מדוד בלבד שכן השיק לא נרשם לפקודת אינטרמייל, אך הוא רלבנטי בשים לב לגרסת הנאשם, לפיה אל אטרש הוא שפעל מולו בשם אינטרמייל. לא הוצגה סיבה כי הכספים יגיעו לדודו של הנאשם, אלא אם השיק הוצא כחלק ממהלך כוזב.

מעדותו של שמעון ומת/66 עולה כי שיק נוסף של הנאשמת שנרשם לפקודת אינטרמייל "ו/או" אל אטרש נפרע בידי אדם בשם זכי חדאד, כאשר אותו אדם פרע שיק נוסף של הנאשמת שנרשם לפקודת חברה אחרת שבכתב האישום - מ.ס.פ. לבניין בע"מ (שם). זו אינדיקציה נוספת להיות השימוש בחברות השונות חלק ממכלול אחד של פעילות כוזבת, ולמהלך הסיבובי הנדון כאן.

אינדיקציה דומה עולה מהודעתו של יגאל דוגה, בעל משרד לניכוי שיקים. לפיה, אדם בשם איאד אבו חמיד ניכה אצלו שיקים של הנאשמת לפקודת מוטבים שונים ובהם מוחמד אל אטרש (ההודעה ת/71, ושיק שסומן א.א.5 בצמוד לה. ההודעה הוגשה בהסכמה - פ/134). איאד אבו חמיד הוא אחיו של הנאשם, כך לפי הודעת הנאשם (ת/3 עמ' 14 ש' 6), והוא פרע שיקים של מספר חברות וגורמים הקשורים בעבירות, כפי שיפורט בהמשך. דוגה מסר כי שיק נוסף של הנאשמת לפקודת אינטרמייל נוכה בידי חלפן מחלחול.

76. **הנאשם** לא הציג גרסה או ראיות שתסתורנה את המסקנה העולה מכל אלה. לעיל נדון חוסר היכולת הכללי לקבל את גרסתו, והוא רלבנטי גם לדיון בחברת אינטרמייל. בחקירותיו לא הציג תשובות אחידות בנוגע לחברה זו, והעלה שמות שונים בתור האנשים מולם עבד.

כשנשאל בחקירתו מיום 13.5.12 על החברה השיב כי בעליה הוא "מוחמד מתקוע" אשר מוכר לו אבן ומספק לו פועלים, וכי אינו זוכר אילו עבודות ביצע עבורו (ת/1 עמ' 6 ש' 29). בהמשך מסר כי אין לו פרטים לגבי בעל החברה ועם מי עבד מטעמה, וימציא זאת בהמשך (עמ' 7 ש' 29). כשנחקר שוב לאחר יומיים, לא ידע להשיב מיהי חברת אינטרמייל, מיהו בעל החברה ("זה רשום בחוזה") ואיזו עבודה ביצעה עבורו. כשהוצגו בפניו חשבוניות של אינטרמייל שנמצאו בספרי הנאשמת, טען שסיפקה לו אבן לפרויקט ברמלה "אדם בשם עלי ובעל החברה שאני לא יודע את השם שלו" (ת/2 עמ' 4). כשנשאל מיהם הבעלים השיב "לא יודע, רשום בחוזה", וכך השיב גם כשנשאל האם הבעלים הוא מוחמד אבו סנד. כשנשאל האם הוא מכיר את נחמן בלולו השיב שאינו זוכר וכי לא דיבר עם בלולו, ולשאלת החוקר ממי קיבל את החשבוניות השיב "יש יפוי כח של אדם ששמו סאבר אבו ריאש והוא המנהל שלו עלי נתן לי החשבוניות". עוד טען שבכל חודש "מנהל החשבוניות שלי נאסר בודק את החברות שהכל חוקי ותקין" (שם, עמ' 5).

בחקירה ת/3, בהתייחס לחשבוניות החברה, טען הנאשם שאינו מכיר את יוסף סוויסה. כשנשאל על מוחמד אבו סנד השיב שהלה ביצע עבורו עבודות והוציא חשבוניות, אך לא ידע לומר של איזו חברה וכדרכו הפנה ל"חוזה". בסמוך נשאל על חברת אינטרמייל, לא ידע לומר מיהם בעליה ומי הוציא את חשבוניותיה שהוצגו לו, ושב והפנה ל"חוזה" עם החברה. כשנאמר לו שלא אותר הסכם עם חברת אינטרמייל, השיב שיציגו בהמשך במידה שיש לו חוזה עם חברה זו (שם). הסכם שכזה לא נכלל בחומר הראיות. יוזכר כי בפתח אותה חקירה טען הנאשם שברשותו הסכמים עם כל קבלני המשנה (עמ' 2 ש' 11). אלא, שכאשר נאמר לו שחסר הסכם עם אינטרמייל שינה טעמו וטען שהחוקרים לקחו ממנו את כל ההסכמים (עמ' 7 ש' 1). כשנשאל על מוחמד אל אטרש, לא ידע להשיב האם עבד עמו וענה "אם יש לי חוזה איתו אני עבדתי איתו ואם לא אני לא עבדתי איתו". רק לאחר שהוצגו בפניו שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אינטרמייל ומוחמד אל אטרש, טען הנאשם לראשונה כי אל אטרש הוא בעל החברה, וכי מוחמד ביצע עבורו עבודה, מכר לו אבן וקיבל שיקים כתשלום (עמ' 14).

יצוין כי אדם בשם מוחמד אל אטרש לא מופיע ברישומי רשם החברות, ת/29.

הנאשם נשאל גם כיצד שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אינטרמייל ואל אטרש נפרעו אצל חלפנים בידי בני משפחתו איאד וסלימאן, ובידי זכי חדאד, ולא ידע להסביר זאת (עמ' 14). לגבי חדאד טען שמדובר בקבלן משנה נוסף שלו (עמ' 17) - דבר המגביר את התמיהה מדוע יפרע אדם זה שיקים שנרשמו בידי הנאשמת לפקודת קבלני משנה אחרים.

77. אופי בעייתי זה של גרסתו נותר בעינו גם בעדות הנאשם בבית המשפט. הוא לא הצליח לספק הסבר הולם מדוע לא אותר או הובא על ידו הסכם עבודה עם חברת אינטרמייל (פ/214). כשהתבקש לספק פרטים על "עלי", שבהודעותיו טען כי פעל בשם החברה, השיב שאינו זוכר (פ/215 ש' 10). כשהתבקש לבאר מי הוציא לו את חשבוניות החברה, השיב "אני לא זוכר כלום אני צריך להסתכל ולראות" ולמרות שאלות נוספות לא הצליח לנקוב בשמות (פ/215 ש' 31 - פ/216 ש' 6).

עוד לא הצליח לספק הסבר "תמים" לראיות שפורטו לעיל בדבר פריטת השיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אינטרמייל או אל אטרש. הנאשם לא ידע להסביר מיהו זכי חדד שפרע שיקים כאלה וכן שיקים של חברת מספ שתידון בהמשך, וזאת הגם שבחקירתו טען שמדובר באחד מקבלני המשנה שלו, כמובא לעיל. כשנשאל מדוע

פרע סלימאן אבו חמיד שיקים ממין זה השיב בשאלות ("הוא רשום בחברה?... מה הקשר שלי איתו?") ולא ידע להסביר כיצד שיקים שהוצאו לאינטרמייל הגיעו לסלימאן (פ/246-245). יוזכר שבחקירתו מסר כי סלימאן הוא דודו (ת/3 עמ' 14 ש' 6)

78. דובר בגרסה לא משכנעת, שהציגה חוסר מוחלט של ידע לגבי חברת אינטרמייל והעבודה מולה, עד כדי תנודה בין שמות שונים בתור מי שפעלו מטעמה. לא הוצגה כל ראיה מטעם ההגנה שתתמוך בהתרחשותה של עבודה בפועל. "סימני השאלה" שהציגה בניסיון לספק מענה (עמ' 14-15 לסיכומיה), אינם משכנעים.

79. השילוב שבין ראיות התביעה אודות הכזב שבחשבוניות, העדר אסמכתאות לתשלום, המהלכים הסיבוביים שבוצעו בידי מקורבים לנאשם בשיקים לפקודת אינטרמייל ואל אטרש, וגרסת הנאשם הבעייתית לרבות טענתו אודות עבודה מול אל אטרש שכלל אינו רשום בחברה - כל אלה מעצבים מסקנה כי גם החשבוניות של חברת אינטרמייל אינן משקפות עבודת אמת שבוצעה מטעם חברה זו לנאשמים, כי האחרונים ידעו זאת היטב כשעשו שימוש בחשבוניות, וכי עשו זאת בכוונה להתחמק ממס.

חברת אוצר השרון - ניהול והשקעות בע"מ (להלן: "אוצר השרון")

80. כת/12 הוצגו החשבוניות מושא האישום הנוגעות לחברת אוצר השרון: 13 חשבוניות בסכום עסקאות כולל של 1,445,864 ₪, ממנו סך של 199,429 ₪ מס ערך מוסף. החשבוניות נרשמו בערבית ונושאות תאריכים שבין 30.5.11-31.8.11. באותו מוצג נכלל "הסכם עבודה" בין חברת אוצר השרון לבין הנאשמת על נספחיו.

81. בדומה לקודמותיה, גם לגבי חברה זו בוסס כי החשבוניות הנזכרות לעיל לא משקפות עבודת אמת שביצעה לנאשמים. תחילה, הוגשה כת/69 הודעתו של דן שרון, שחברת שרופל בה כיהן כדירקטור נרשמה במסמכי רשם החברות כדירקטור של חברת אוצר השרון ממאי 2011. השמות יעקב שמואל ויוסף דגן, שכבר עלו בהקשר לחברות קודמות שנדונו בהכרעת הדין, עלו גם בהודעתו של שרון, שסיפר כי הכיר את שמואל וראה את דגן עמו מספר פעמים, וכי שמואל אמר לעד כי הוא עובד יחד עם רואה חשבון בשם שלומי תורג'מן. העד פגש את רואה החשבון במשרדו ו"היתה חברה שחתמתי על דוח שנתי של אוצר השרון אני חושב". העד ציין כי חברת שרופל שבבעלותו הייתה בעלת מניות של אוצר השרון (עמ' 1 ש' 27), וכי רכש אותה מברק מונזר (עמ' 3 ש' 18). בהמשך שינה טעמו וסיפר, בהזכירו שם אחר שחוזר על עצמו בהליך זה - מוראד ערמין, כי הכיר את ערמין באמצעות שמואל, וכי ערמין לקח אותו יחד עם מונזר לרו"ח תורג'מן כדי לרשום את חברת אוצר השרון על שם העד (שם, ש' 36). העד הסביר שהסכים לכך תמורת תשלום של 1,800 ₪ בחודש, שנתן לו ברק מונזר במזומן (עמ' 4 ש' 4), והסכים כי שימש כ"חותמת גומי" (עמ' 5 ש' 7). העד מסר שלא היה לו כל חלק בפעילות החברה (עמ' 6 ש' 33), לא ידע לומר מיהם לקוחותיה וספקיה, מסר כי מי שעומדים בפועל מאחוריה הם מוראד ומונזר, אישר שחתם על פרוטוקול של אוצר השרון במשרדו של רו"ח תורג'מן וזאת לצורך הגשת דוחות לרשויות המס, והכחיש כי הוציא חשבוניות של החברה או התיר לאחרים לעשות כן (עמ' 4 ועמ' 6 ש' 38). הוא טען שמונזר וערמין הבטיחו לו שלא יעשה דבר מבלי שידע על כך, ולכן הבין שאין כל פעילות בחברה וכי לא מוצאות חשבוניות ללא אישורו (עמ' 7 ש' 1-5). עוד סיפר שלחברה אין כלל פועלים (עמ' 12 ש' 25). העד מסר שאינו מכיר את הנאשמת או את הנאשם, וכשהוצגו בפניו החשבוניות מושא האישום מסר שלא ראה אותן מעולם, כי לא הוצאו באישורו ולא קיבל את תמורתן (עמ' 11-12). כשהוצגו בפניו חשבוניות של חברת אוצר השרון שנרשמו לחברות נוספות (בהן "יומאי הפקדות" ו"אסיל נמרוד") הכחיש כל ידיעה עליהן. העד הוסיף כי היה מעורב בחברות נוספות דרך יעקב

שמואל ועראמין, וכי חתם על פנקסי חשבוניות של חברת שרופל בהיותו במאסר (עמ' 6, עמ' 8).

82. הודעתו של דן שרון הוגשה בהסכמה (פ/134), ומשתלבת בראיות שהוצגו עד כה בהצגת רישום של "אנשי קש" בחברות ששמותיהן מתנוססים על החשבוניות בהם השתמשו הנאשמים, במעורבות של דמויות חוזרות. גם לגבי שרון יש לציין כי לו ביצע עבודת אמת לנאשמים, אין סיבה שהיה מסתיר זאת ובוחר בגרסה כוזבת שאינה מוסיפה לו נקודות. לכן, אני מוצא לקבל את גרסת העד. היא הולמת במובנים מסוימים את עדותו של דירקטור ובעל מניה נוסף, **ברק מונזר** שנרשם ככזה מאוקטובר 2010. מונזר העיד בבית המשפט כי קנה את חברת אוצר השרון באוקטובר 2010 כדי לבצע באמצעותה עבודות שיפוצים, וכעבור כחצי שנה מכר אותה לדן שרון בנוכחות עורך דין שאת שמו לא זכר. לבקשת דן שרון, כך העיד, נותר בחברה כ"שליח", הפקיד שיקים בחשבון החברה, משך כנגדם מזומנים והביאם לדן שרון (פ/75). מונזר לא הכיר מי מהנאשמים (שם), הכחיש היכרות עם החשבוניות ת/12 והוסיף כי לא הוציאן, לא ביצע את העבודה הנזכרת בהן, כי הן בפורמט שונה מהחשבוניות שנהג להוציא וכי הוא היחיד שהוציא חשבוניות של חברת אוצר השרון בתקופה בה הייתה בבעלותו (פ/75-76).

83. גם עדותו של מונזר מעלה כי החשבוניות מושא האישום הן כוזבות. גם לגביו לא הוצג מדוע יכחיש עבודה עם הנאשמים, לו אכן ביצעה. אציין כי ההגנה נמנעה מלחקר בחקירה נגדית, על המשתמע מכך. עוד איני סבור שהפער בינו לבין דן שרון בשאלת מעורבות כל אחד מהם בשימוש בחברת אוצר השרון מעלה או מוריד, נוכח ה"גרעין הקשה" המשותף לשניהם, של הכחשה כי ביצעו את העבודות שבחשבוניות, ונוכח גרסת הנאשם שכלל לא טען כי מי מהם הוא "הבעלים" מולו פעל.

84. המשפט האחרון מובילי ל**ריבחי שאער**. לגביו, טען הנאשם כי הוא "הבעלים" של חברת אוצר השרון, ופרטיו נכללו בנספחי "הסכם העבודה" לרבות במסמך הנחזה כפרוטוקול המסמיכו לפעול בשם החברה (חלק מת/12). שאער העיד בבית המשפט, והכחיש כל היכרות עם הנאשמים או עם חברת אוצר השרון. עוד הכחיש שחתם על "הסכם העבודה" בין האחרונה לבין הנאשמת, ומסר שאינו מכיר את הצרופות להסכם, לרבות מסמך הנחזה כפרוטוקול של חברת אוצר השרון המסמיכו לפעול בשמה (פ/41-42). בדומה הכחיש היכרות עם החשבוניות מושא האישום, או כי ביצע את העבודות הרשומות בהן (שם). הוא סיפר כי חברה אחרת בשם מ.ג. דנלוקס נרשמה על שמו במעורבות של אדם בשם ווספי אבו קבטה מחברון ושל אדם בשם "יעקב" שהעד סבר כי הוא עורך-דין. עוד מסר כי הרישום בפועל בוצע במשרדו של ר"ח תורג'מן, וכי סגר את החברה לאחר שאוים (פ/44-45).

85. אף מעדותו של שאער עלה כי לא הוציא את החשבוניות מושא האישום ולא ביצע כל עבודה לנאשמים. זאת, בניגוד לגרסת הנאשם בנושא שתוצג בהמשך. יצוין שהעד הכחיש טענה נוספת של הנאשם, לפיה יש לו שותף בשם פאדל מור (פ/46 ש' 14). אני מקבל את עדותו זו, משלא הוצג או בוסס הסבר הולם מדוע יכחיש העד את ביצוע העבודות או את חתימת "הסכם העבודה" לו דובר בהתנהלות אותנטית. בנוסף, דווקא נכונותו לאשר מעורבות בפעילות בעייתית לגבי חברה אחרת, חברת מ.ג. דנלוקס מגבירה את אמינות הכחשותיו בנוגע לאוצר השרון, משלא הוצג מדוע ירחיק עצמו דווקא מאוצר השרון במקום להציג לגביה גרסה הדומה לזו שהציג בנוגע למ.ג. דנלוקס. אני ער לכך שבחקירתו (נ/1) מסר פירוט שלא הציג בעדותו, לפיו חתם לבקשתו של אבו קבטה על חוזים וחשבוניות, ולקשייו להסביר פער זה (ראו פ/45). ועם זאת, הדגש לענייננו אינו על אפשרות מעורבות העד בהוצאת חשבוניות בשם מ.ג. דנלוקס, אלא על חברת אוצר השרון, שהמסקנות לגביה פורטו לעיל. עייתי גם בטענות ההגנה בנוגע לעדותו של שאער (עמ' 16 לסיכומיה), ואין בהן לגרוע ממסקנתי. בכלל זה, איני סבור כי ההימנעות מבירור עם עו"ד אבו ניג'מה

שחתימתו מצויה על הפרוטוקול "המסמך" את שאער היא בבחינת מחדל הגורע מהמסקנה המרשיעה. כך בין היתר בשם לב למכלול הראיות, שאמשיך לפרט:

86. לצד הדמויות שנסקרו לעיל, רלבנטיות גם לגבי חברת אוצר השרון המסקנות שהוצגו לעיל מן הראיות שנגעו **להנהלת החשבונות של הנאשמים**, בדגש על העדרן בזמן אמת של אסמכתאות לתשלומים כנגד החשבונות שהוצאו בשם חברת אוצר השרון. גם לגבי חברה זו העידה מנהלת החשבונות ג'ני כי ביצעה רישום שלא שיקף תשלומים בפועל (פ/111 ש' 28, כרטסת "אוצר השרון" צורפה לת/12).

87. ההגנה לא הציגה משקל-נגד לראיות אלה. לעיל נדונה עדות **הנאשם** והוסבר מדוע לא ניתן לקבלה והיא אף מספקת משקל ראיתי לחובתו. ספציפית לחברת אוצר השרון, כאשר נשאל הנאשם לגביה בחקירתו השיב "כן אני לא זוכר מי הבעלים שלה ועם מי עבדתי. יש לי איתם חוזה" (ת/1 עמ' 6 ש' 35). בהמשך טען שעבד עם אדם בשם "איברהים שהוא עובד מטעם אוצר השרון הוא נתן לי חשבונות ואני נתתי לו צקים והעבודה אני לא זוכר היכן היתה אני חושב בירושלים" הוא לא זכר מיהו בעל החברה ומסר מספר טלפון של אברהים (עמ' 7 ש' 19-22). לפי החוקר איתמר בן אבי, המספר התגלה כלא זמין (ת/44, פ/25 ש' 17).

בהודעה ת/3 מסר הנאשם שאינו מכיר את דן שרון או ברק מונזר. לגבי האחרון טען ש"אם רשום בחוזה אני מכיר אם לא אני לא מכיר", ותשובה זהה הציג לגבי ריבחי שאער (עמ' 7). כשהוצגו לו חשבונות חברת אוצר השרון, לא זכר מי הוציא לו אותן, ורק כשהוצא "הסכם העבודה" בין חברה זו ובין הנאשמת, טען ששאער חתם עליו מולו. עוד טען שלשאער היה שותף בשם פאדל מור מיאטה (שם).

88. אופי זה של גרסה המשיך בבית המשפט. בחקירה הראשית, לאחר שהוצג בפניו "הסכם העבודה" וכשהרשימה לפניו, טען הנאשם כי נחתם בידי שאער שהוא בעל החברה, כי יש לו שותפים בשם אברהים ופאדל מור, וכי רואה החשבון שלו "בדק לי את החברה" (פ/190). יצוין כי דברים אלה הם איחוד ו"שידרוג" של שתי גרסאות הנאשם בחקירה, כמובא לעיל: האחת לפיה אברהים היה עובד בחברה והנאשם אינו זוכר מי הבעלים, והשניה כי לשאער שותף בשם פאדל מור.

89. בחקירה הנגדית חזר הנאשם להתנהלות המעידה על חוסר ידע והפניות חוזר להסכם העבודה. לאחר שהוצגו בפניו שמות הבעלים הרשומים של חברת אוצר השרון, הוא נשאל מי ביצע את העבודה מטעם החברה. הנאשם נמנע ממענה, תוך הצגת תשובות מתחמקות ומעורפלות:

"ש. לגבי חברת אוצר השרון שאל אותך החוקר בהודעות על כל מי שקשור לחברה הזו, דן שרון, ברק מונזר, רבחי שאער ואמרת שאתה לא מכיר אף אחד, אם אשאל אותך עכשיו תדע מי עשה את העבודה מטעם חברת אוצר השרון?

ת. הם נמצאים אצלי בחוזה ואני יכול לומר את שם המשפחה שלהם.

ש. בהודעה אחת אמרת איברהים, בהודעה שלישית אמרת פאדל מור, אתה יודע לומר לנו עכשיו מי מהם?

ת. מי שאמרת עכשיו את השמות שלהם הם עצם שותפים בחוזה.

ש. שניהם שותפים בחוזה?

ת. אולי הוא עצמו אבל זה שם המשפחה שלו, אולי אחד מהם.

ש. לא הבנתי.

ת. עכשיו את מדברת על שמות הם קוראים למשל לא בשם שלו אלא בשם של הבן, אבו מוסא למשל" (פ/226).

רק לאחר שלמד הנאשם, מפי השואלת, כי ריבחי שאער חתום על "הסכם העבודה", טען שזהו האיש שהתקשר עמו יחד עם "השותפים שלו". כשהתבקש לספק פרטים אודות העבודות שביצע שאער ופגישותיו עמו, נמנע מלעשות כן (שם). עוד שלל שיש לו סכסוך עם שאער (פ/227). חוסר בקיאותו בא לידי ביטוי גם בכך שבהמשך החקירה, כשנשאל באילו חברות היה עאיד אבו חמיד, בן דודו, מיופה כוח (ועל כך בהמשך הכרעת הדין), השיב "אוצר השרון, אני שכחתי איזה חברות שיש והקבלנים שעבדו" (פ/236 ש' 1). אציין שבראיות אין כל קשר בין עאיד לבין חברת אוצר השרון.

90. גם הפעם דובר, אפוא, בגרסה לא משכנעת. אי-היטמעותם של פרטי החברות ובעליהן בזכרונם של הנאשם תומך בטענות התביעה, כי לא דובר בפעילות אמת אלא בשמות על חשבוניות כוזבות, שמבחינתו של הנאשם היו חסרי משמעות. יצוין כי גם לגבי חברת אוצר השרון לא הציגה ההגנה ראיות משכנעות לתמיכה בטענה לעבודת-אמת עמה, ויספקו משקל-נגד לראיות התביעה. לטענותיה בנוגע להיסמכות על אישורי מס, "הסכם עבודה" וצרופותיו לרבות הפרוטוקול "המסמך" את שאער שצורף לו, ומכתב רו"ח, אפנה לקביעות בפיסקה 30 לעיל, הרלבנטיות גם כאן וזאת בשים לב לראיות מנגד.

91. אופיה הבעייתי של גרסת הנאשם, סתירתה בעדויות התביעה לרבות האמון בזו של ריבחי שאער כי לא עבד אל מול הנאשמים, השתלבות השימוש בחשבוניותיה של חברת אוצר השרון בתמונה הכוללת של עבודת הנאשמים לאורך שנים, העדר אסמכתאות לתשלום בזמן אמת או בדיעבד והעדר כל ראיה לעבודת אמת - כל אלה מעלים כי חשבוניות אוצר השרון אינן משקפות עבודת אמת שסיפקה חברה זו לנאשמים, וכי האחרונים ידעו זאת עת עשו שימוש בחשבוניות וביצעו את השימוש בכוונה להתחמק ממס.

חברת מ.ס.פ. לבנין בע"מ (להלן "חברת מ.ס.פ.")

92. כת/13 הוצגו 12 חשבוניות על שם חברת מ.ס.פ., שנרשמו בערבית ונושאות תאריכים שבין 31.8.11-21.12.11, בסכום עסקאות כולל של ₪ 2,062,182 ממנו סכום מס של ₪ 284,437.

93. **עומר שלודי**, שנרשם במסמכי רשם החברות כדירקטור ובעל מניה בחברת מ.ס.פ. מיולי 2011, העיד בבית המשפט. הוא מסר כי הוא עובד בהרכבת דלתות, וכי חתם על מיני מסמכים לבקשת אדם בשם רמי עיד וכלל לא ידע ש"הפך" לבעליה של חברת מ.ס.פ. (פ/46-47). שלודי לא הכיר מי מהנאשמים, וכשהוצגו בפניו שיקים שעל גבם מופיע שמו כמי שפרע אותם בבנק תמורת מזומנים, וטופס משיכה ועליו שמו ומספר תעודת הזהות שלו לצד חתימה ומספר טלפון, הכחיש כי ביצע פעולות אלה או כי מדובר בחתימותיו ובמספר הטלפון שלו (פ/47, 51). בדומה הכחיש את טענתו של החלפן יגאל דוגה כי העד פרע אצלו שיקים, הכחיש כל קשר ל"הסכם העבודה" וטען כי צילום תעודת הזהות שצורף להסכם הוא תעודה ישנה שלו (פ/48), וכי אינו מכיר מסמך שצורף להסכם ונחזה להיות פרוטוקול המסמכי לפעול בשם חברת מ.ס.פ. (פ/49). עוד הכחיש היכרות עם החשבוניות מושא האישום, כי רשם אותן או חתם עליהן וכי ביצע את העבודות הרשומות בהן, ומסר שמספר הטלפון שעל החשבוניות אינו שלו וכי אין לו תא-דואר בשוב טמרה כמצוין על אותן חשבוניות, והוא מתגורר בעיר העתיקה בירושלים (פ/49). עוד שלל שיש לו סכסוך עם הנאשמים, ולא ידע להסביר מדוע הנאשם טוען שביצע עבורו עבודות (פ/52).

94. אני ער לסימני השאלה בעדותו של שלודי. היא אופיינית בהרחקה ובהכחשה גורפת. כך טען, תחילה, שאינו מכיר את חברת מ.ס.פ. ורק לשאלות התובעת מסר את הדברים שפורטו לעיל (פ/46 ש' 29 - פ/47 ש' 6). גרסתו לגבי רמי עיד הייתה דלה בפרטים ובכלל זה טען שעיד מסר לו שהרישום נועד כדי שיוכל לעבוד כפועל בשיפוצים ולצורך זה מסר את תעודת הזהות שלו, אך כי לא נמסרו לו פרטים על עבודות השיפוצים

והוא לא שאל בנושא. בדומה התקשה להסביר מדוע נדרש לצלם את תעודת הזהות שלו או לחתום על מסמכים, ובגין מה קיבל תשלום של כ-4,000 ₪ (פ/50-49). בנסיבות אלה, ותוך שאני מדגיש שאין בכך משום קביעה לחובת העד הנכבד שאינו צד להליך זה, לא ניתן לשלול אפשרות כי עדותו הושפעה מניסיון למזער מעורבות בהתנהלות פסולה שנגעה לחברת מ.ס.פ.

אלא, שאין בכך לסייע לנאשמים: בין אם שמו של שלודי ומסמכיו שימשו בחברת מ.ס.פ. בידעתו או מעורבותו ובין אם לאו, הרי שיש לקבל את העולה מעדותו - כי לא ביצע עבודה לנאשמים. לו טענת הנאשם, לפיה העד ביצע עבודה כאמור, הייתה נכונה, לא הייתה לעד סיבה להציג את הגרסה שהציג, או להביט בנאשם באולם בית המשפט ולטעון שאינו מכיר אותו. בהינתנה של גרסה זו, ונוכח הפער בינה לבין גרסת הנאשם, יש לקבל את דברי העד. בעדותו יש להראות, שהחשבוניות של חברת מ.ס.פ. כוזבות, וכי הנאשם ידע זאת.

95. יצוין כי ראיות נוספות שהוצגו מציגות שימוש בשמו של העד לצורך **פריטת שיקים של הנאשמת למזומן**. כך נפרע שיק של הנאשמת בסך 100,000 ₪ לפקודת העד בבנק בו התנהלו חשבוניות הנאשמים, בידי אדם שהציג עצמו בשמו של העד (עדות פקיד הבנק אברהם לוי פ/85 ש' 23, השיק נכלל בת/61). מהלך דומה בוצע אצל החלפן ניסים אדיר שמעון מחברת "א.ש. פיננסים" (עדותו בפ/116 ש' 4-5. השיקים נכללו בת/66). בצדק הציגה המאשימה בסיכומיה, כי על גב חלק מהשיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת עומר שלודי ולכאורה נפרעו על-ידו נרשם שמו בעברית, בעוד שהוא עצמו העיד שאינו כותב בעברית (פ/47 ש' 22). לכך אוסיף כי חלק מהשיקים נרשמו בעברית בשיבוש שמו ("עומר שלודי" - חלק מת/49), וגם רישום השם בידי מבצע הפעולה על גב השיק נעשה בעברית, באותו שיבוש.

הנתונים האחרונים מרחיקים את האפשרות כי העד הוא שביצע את מהלכי פריטת השיקים, וזאת בהתאמה להכחשתו בנושא זה. אני מקבל הכחשה זו. כך גם אמירתו של החלפן שמעון כי שיק נוסף של הנאשמת לפקודת חברת מ.ס.פ. נפרע אצלו בידי אדם בשם זכי חדאד - אותו אדם שפרע אצל שמעון שיק נוסף של הנאשמת, לפקודת חברת אינטרמייל שנדונה לעיל. כזכור, הנאשם הציג את חדאד כקבלן משנה שלו. בנוסף, לפי הודעתו של חלפן נוסף, יגאל דוגה, מספר שיקים של הנאשמת, ובהם כאלה שנרשמו לפקודת עומר שלודי (או "שלודי") נפרעו אצלו בידי איאד אבו חמיד, אחיו של הנאשם (ת/71. השיקים צורפו להודעה, שהוגשה בהסכמה - פ/134). כל אלה מתקשרים לראיות שהוצגו לעיל לגבי חשבוניות של חברות אחרות אודות "מהלך סיבובי" של פריטת שיקים שלכאורה ניתנו עבור עבודות, והשבת המזומן לנאשמים או למקורביהם.

96. לצד אלה, גם לגבי חברת מ.ס.פ. יוזכרו המסקנות שנגעו **להנהלת החשבוניות של הנאשמים**, בדגש על העדרן בזמן אמת של אסמכתאות לתשלומים כנגד החשבוניות - וראו עדותה של ג'ני מנהלת החשבוניות בפ/111 ש' 7-9.

97. גם לגבי חברת מ.ס.פ. כשלה ההגנה להציג מענה הולם. לטענותיה בנוגע להיסמכות על אישורי מס, "הסכם עבודה" ויתר המסמכים שהוצגו כת/13, אפנה לקביעות בפיסקה 30 לעיל, הרלבנטיות גם כאן. חוסר היכולת לקבל היסמכות אמת של הנאשמים על מסמכים אלה עלתה בין היתר מקשייו של **הנאשם** להציג גרסה אמינה, תוך שכדרכו הציג פירוט דל של אופי העבודה עם החברה. המסקנות הכלליות לגבי אמינותו, שהוצגו לעיל בסקירת עדותו ושלא מאפשרות לקבלה, רלבנטיות אף לדיונו כאן. נוסף על כך, יצוין כי לגבי חברה זו עשה הנאשם שימוש תכוף בהפניה ל"שותפים", שאת שמותיהם לא ציין או ציין בצורה לא אחידה.

98. בהודעתו הראשונה טען הנאשם כי חברת מ.ס.פ. היא קבלן-משנה שלו, שביצע עבורו עבודות חפירה בבית

אריה ובירושלים, "שם האדם שעבד איתי ראלב עודה מירושלים חתמתי איתו על חוזה ושילמתי לו בצקים לפקודת גאלב עודה". הנאשם מסר מספר טלפון של עודה (ת/1 עמ' 6 ש' 29 ועמ' 7 ש' 27). הנאשם לא הזכיר מעורבים נוספים או "שותפים".

בהודעת-המשך, כשנשאל על ראלב עודה, טען הנאשם שהלה עבד מולו אך לא זכר מטעם איזו חברה עבד "אני חושב חברת נס בכר" וטען שלעודה שותף בשם איברהים אל בטש מיאטה. כשנשאל על עומר שלודי השיב שהוא בעל חברה שעבד מולו, אך אינו זוכר את שם החברה "זה רשום בחוזה" (ת/3 עמ' 7). גם לגבי שלודי טען שיש לו שותף "מהשטחים" בשם "איאד אבל אני לא זוכר את השם משפחה שלו". כשנשאל על חברת מ.ס.פ., הציג הנאשם חוסר ידע מוחלט וחזר להפנות להסכם העבודה ("אם יש איתם חוזה הם עבדו מולי ואם לא אז אני לא מכיר אותם"). גם כשהוצג בפניו החשבונות מושא האישום השיב שאינו זוכר מי הוציא לו אותן אך הדבר "רשום בחוזה" (ת/3 עמ' 8). כשהוצג לו אחד מ"הסכמי העבודה" שבת/13 טען שנחתם מול ראלב עודה מולו עבד, ממנו קיבל חשבונות ולו מסר תשלום. אז הוצג בפניו הסכם נוסף שנערך עם חברת מ.ס.פ., ולמקרא תוכנו טען לראשונה שעומר שלודי חתם על ההסכם, ביצע את העבודה מטעם חברת מ.ס.פ. והוציא חשבונות, ושיש לו שותף בשם איאד זהרן מיאטה (שם).

דובר אפוא בגרסה מתפתחת, בהתאם למסמכים שהוצגו בפני הנאשם. בניסיון לבססה טען שתחילה עבד מול שלודי ולאחר שזה העביר את החברה לעודה המשיך לעבוד מול האחרון (שם). הוא טען שהשיקים שהוצאו לחברת מ.ס.פ. ניתנו לשלודי ולעודה בגין עבודה שביצעו, ולא הציג הסבר הולם כיצד נפרע חלק מהשיקים אצל חלפנים בידי זכי חדאד (אותו הציג כקבלן משנה נוסף שלו) ובידי אחיו של הנאשם, איאד אבו חמיד - אותן דמויות שפרעו גם שיקים של חברת אינטרמייל ומוחמד אל אטרש (עמ' 9, 14 ו-17).

99. בבית המשפט חזר הנאשם על גרסתו האחרונה, לפיה חתם את הסכמי העבודה עם שלודי ועודה. לגבי שלודי, טען כי יש לו שותף בשם איאד אבו קבטה (פ/191). זאת, להבדיל מטענתו בחקירה אודות שותף בשם "זהרן". בחקירה הנגדית, כשהתבקש להסביר כיצד ידע בחקירתו לומר מי מבין שלודי ועודה ביצעו כל עבודה, השיב כי מי שהביא את החשבונות עשה את העבודה "הוא והשותפים שלו". כשהתבקש לומר מה היה תפקידם "בשטח" של שלודי ועודה, השיב שהם היו קבלני משנה "ויש להם שותפים", ולא ביאר מה עשו בפועל. גם כשנשאל כיצד ערך עסקאות בהיקפים כה משמעותיים עם עומר שלודי, שהיה רק כבן 20 בזמן הוצאות החשבונות של חברת מ.ס.פ., השיב הנאשם כי לשלודי "יש לו שותפים" (פ/229). גם הפעם לא הציג הסבר הולם כיצד נפרע שיק של הנאשמת שנרשם לפקודת שלודי, בידי אחיו של הנאשם איאד אבו חמיד. תחילה השיב "מאיפה אני יודע תשאלו אותי" וכשהשאלה חזרה על עצמה טען בצורת שאלה שהשניים חברים (פ/229 ש' 22-18). כשנשאל אודות פריעת שיקים שנכתבו לחברת מ.ס.פ. ולחברת אינטרמייל בידי זכי חדאד, לא ידע להשיב "הוא עשה איתי חוזה?" (פ/245 ש' 8). אזכיר שבחקירתו טען שחדאד הוא קבלן משנה שלו (ת/3 עמ' 17).

100. דובר אפוא בגרסה לא משכנעת, שתחילתה בהצבעה על ראלב עודה, המשכה בחוסר ידע מוחלט, ומשם טענה ל"רוטציה" בין עודה לשלודי. הנאשם גם לא הביא לעדות מי מאותם "שותפים" שלטענתו פעלו מולו יחד עם עודה ושלודי, לא הציג ראיות אחרות שתמוכנה בטענותיו לעבודת-אמת, ולא ידע להתמודד עם הראיות בדבר ה"מהלך הסיבובי" של פריעת השיקים שנרשמו בהקשר של חברת מ.ס.פ. למזומן, בשים לב למעורבותו של אחיו במהלך זה ויתר האינדיקציות שהוצגו לעיל וקושרות את הדיון בחברת מ.ס.פ. לדיון בחברות נוספות שחשבונות כוזבות על שמן שימשו את הנאשמים.

101. כל אלה מצטרפים למסקנה העולה מעדויות התביעה לפיה מ.ס.פ. או שלודי לא ביצעו

עבודה לנאשמים ושמו של שלודי שימש לפרעון שיקים שלא בהשתתפותו, לרבות בידי אחיו של הנאשם, מהעדר אסמכתאות לתשלום בזמן אמת ובדיעבד, ומהשתלבות השימוש בחשבוניות מ.ס.פ. עם התמונה הכללית אודות התנהלות הנאשמים לאורך שנים. המסקנה היא כי חשבוניות חברת מ.ס.פ. לא שיקפו עבודת אמת, כי הנאשמים ידעו זאת עת עשו בהן שימוש, וכי עשו זאת בכוונה להתחמק ממס.

חברת כתל ב.ע. בניה בע"מ (להלן "חברת כתל")

102. כת/14 הוצגו חמש חשבוניות על שם חברה זו (וליתר דיוק "חברת כתל ב.ע. בניה בע"מ", כך בראש החשבוניות ועל החותמת שעליהן), הנושאות תאריכים שבין 10.1.12-31.3.12, בסכום עסקאות כולל של ₪ 1,268,610 מתוכו סכום מס של ₪ 174,980. החשבוניות נרשמו בערבית.

103. לפי מסמכי רשם החברות, חברת כתל הוקמה בשנת 2008 כחברת "מבוהי מרקטינג". בסוף אותה שנה נרשם בה עמית חגאי כדירקטור ובעל מניות. ביום 30.10.11 הועבר רישום המניות מחגאי לפאדי אעמס, ובאותו יום הוגשה בקשה לשנות את שמה של החברה בהחלטה עליה חתום אעמס, לחברת "כתל ב.ע. בניה בע"מ".

לצד הטעות ברישום שם החברה בחשבוניות (בע"מ במקום בע"מ), אציין כי סביב התקופה בה הוצאו החשבוניות בוצעו שינויים תכופים ברישומי החברה אצל רשם החברות. בינואר 2012 הוגשה הודעה לפיה אעמס העביר את מניותיו לבסאם שוויקי וחדל מלכהן כדירקטור בחברה- כך החל מיום 20.12.11. ביום 19.1.12, כך לפי הודעה נוספת, חזר אעמס לכהן כדירקטור במקומו של שוויקי וקיבל חזרה את מניותיו, וביום 29.1.12 מונה במקומו כדירקטור אדם בשם בסטי חאזם. האחרון חדל לכהן ביום 23.2.12, ובמקומו ובמקום חגאי עמית מונה השאם אבו סרייה. באותו יום גם הועברו מניות של אעמס לאבו סרייה. בהמשך הוגשה הודעה לפיה אעמס חזר לכהן כדירקטור החל מיום 2.2.12, במקום חאזם בסטי, ולפי הודעה נוספת מניותיו של אבו סרייה הועברו ביום 14.3.12 לאעמס וכך גם תפקידו כדירקטור. בנוסף, בנספחי "הסכם העבודה" בין חברת כתל לבין הנאשמת (ת/14) מצוי תדפיס מיום 9.11.11 בו מצוינים אעמס כבעל מניות בחברה, וחגאי כדירקטור שלה.

104. הודעתו של **עמית חגאי** הוגשה. הוא מסר בה כי ב-2008 פתח יחד עם שותף חברה שעסקה במזון, אינטרנט וכרטיסי חיוג בשם מבוהי מרקטינג, ולאחר שנקלעה לקשיים סגר את תיקה במע"מ בשנת 2010. בשנת 2012 נכנס לאתר רשם החברות, וראה "ששינו את שם החברה" וגם העבירו את מניותיה משמו, הגם שלא נתן לכך אישור (ת/33 עמ' 2). חגאי מסר שאינו מכיר את הנאשמים או את פאדי אעמס, לא הוציא את החשבוניות ת/14 והן מזויפות ובפורמט שונה מהחשבוניות בהן השתמש, לא ביצע את העבודה הרשומה בהן ומעולם לא עסק בתחום הבניה, לא התיר לאיש להוציא חשבוניות בשם החברה שלו ואינו מכיר את "הסכם העבודה" בין חברת כתל לנאשמת שהוא חלק מת/14. היות שחלק מהמסמכים האמורים בערבית, הוסיף שאינו מבין כלל שפה זאת (שם, עמ' 4-2).

המדובר בהודעה שהוגשה בהסכמה (פ/19), ואשר משתלבת בראיות הנוגעות למכלול החברות ושהציגו שימוש בעייתי בחברות שונות, לעיתים ללא ידיעת בעליהן. בנסיבות אלה יש לקבלה. היא מראה כי חשבוניות חברת כתל מושא כתב האישום הן חשבוניות כוזבות, שלא הוצאו ברשות הבעלים האמתית.

105. הגנת הנאשמים בהקשרה של חברת כתל עוסקת בטענה, לפיה **פאדי אעמס** (להלן "אעמס") פעל מול הנאשם בשמה של אותה חברה וסיפק את העבודה כנגד החשבוניות. לאחר בחינה, שוכנעתי מעל לספק כי מדובר בבדיה.

106. אני ער לכך שאעמס לא הובא לעדות בבית המשפט (ראו בת/45 ניסיון שכשל לאתרו), כי שמו מופיע ברישומי רשם החברות של החברה לסירוגין כמובא לעיל, וכן מופיע על "הסכם העבודה" בין כתל לנאשמת (הוא רשום בעברית, הגם שההסכם כולו נערך בערבית). צילום תעודת זהות שלו צורף להסכם והוצגה גם שאילתא לגבי החזקת מניות על ידו (חלק מת/14). אדם בשמו פרט שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אעמס, כפי שיובא בהמשך. ועם זאת, מכלול הראיות מעלה כי אדם זה לא פעל ברשות בשם חברת כתל, לא סיפק עבודה לנאשמים והאחרונים לא פעלו מולו בסברה שהוא פועל ברשות.

107. ראשית, לא ניתן לייחס משקל רב לראיות שפורטו בפסקה הקודמת, כמעידות על פעולה אותנטית וברשות של אדם בשם פאדי אעמס מטעם חברת כתל. כפי שראינו, לגבי כלל החברות נמצאו מסמכים דומים, שליוו שימוש בחשבוניות כוזבות ונועדו להסוות. כך, בין אם נערכו על דעתו של האיש ששמו שימש באותם מסמכים, ובין אם ללא ידיעתו.

בנוסף, אני יכול לייחס משקל רב לרישומי של אעמס אצל רשם החברות. שכן, הודעתו של עמית חגאי הוגשה בהסכמה, והוא מסר בה ששינוי שם החברה והעברת המניות משמו לשמו של אעמס בוצעו שלא בידיעתו או ברשותו, וכי כלל אינו מכיר את אעמס וממילא שלא התיר לו לפעול בשם החברה (ת/33 עמ' 2 ש' 25, עמ' 4 ש' 8-9).

ההגנה, כאמור, לא חלקה על אמיתות דבריו של חגאי, ויש לקבלם. המדובר אפוא בחלק ממהלך של "גניבת" החברה מבעליה בדרך של שינוי רישום, לצורך עשיית שימוש בה.

108. שנית, **הנאשם** מסר בחקירתו אמירות מהן עולה הודיה בקבלת "כיסוי חשבונאי" כוזב מאעמס, ולצידן גרסאות שונות אודות הקשר עם אעמס, אשר אומרות דרשני. בהודעתו ת/1 מסר דברים שנרשמו שם בהתייחס לשם "קיטל", אך בעדותו מסר שהתבלבל בשמות והתכוון לחברת כתל (פ/192 ש' 14-10). אני מקבל כי אמירותיו שם נגעו לחברת כתל, וזאת לא רק בשל הדמיון בשמות אלא גם היות שלגבי חברת קיטל (שנדונה לעיל) אין כל אזכור של שמו של אעמס. אוסיף שהנאשם ציין באותה חקירה, שנגבתה ביום 13.5.12, שהוא עובד עם החברה משך כשנה (ת/1 עמ' 2 ש' 32) ובהמשך כי העבודה האחרונה עמה בוצעה במרץ 2012 (עמ' 3 ש' 5), תקופה שהולמת את תקופת החשבוניות של כתל (שנשואות כאמור תאריכים שבין ינואר למרץ 2012) ולא את תקופת החשבוניות של קיטל (שבין אוגוסט 2009 - פברואר 2010).

109. הנאשם טען באותה חקירה, שקיבל את חשבוניות כתל (שם: "קיטל") מקבלן מחברון בשם אבו אברהים, אשר עבד עבורו כקבלן משנה בפרויקט באזור ירושלים. התשלום לאבו אברהים בוצע בשיקים לפקודת אעמס. בשלב זה טען הנאשם שאעמס הוא הבעלים של חברת כתל. עוד טען כי אבו אברהים עבד מטעם חברת כתל וכי נחתמו הסכמי עבודה עם אעמס (עמ' 2-3). במקביל, טען כי אדם בשם אחמד גבארין עבד כקבלן משנה שלו בפרויקט במושב מצליח, וגם ממנו קיבל חשבוניות של חברת כתל ושילם לו בשיקים ע"ש פאדי אעמס ובמזומן (עמ' 3 ש' 19).

בהמשך דבריו סתר עצמו הנאשם, וטען כי אבו אברהים "הוא אחראי והבוס של פאדי" (שם, ש' 37) וכי קיבל את החשבוניות מאעמס. כך בניגוד לטענתו הקודמת כי אעמס הוא הבעלים. כשנשאל כיצד הכיר את אעמס, השיב הנאשם כי "אבו אברהים ביצע את העבודה עם פועלים שלו ואז שאלתי אותו מי יתן לי חשבוניות ואז הוא אמר לי שיש בחור בשם פאדי שיש לו חברה והוא יוציא לך חשבוניות" וכי בפועל לא ראה את פאדי עובד (פ/4).

ש' 12-8).

אמירה אחרונה זו עולה כדי הודאה בקבלת חשבוניות "זרות", שמוציאן אינו מי שביצע את העבודה בפועל. איני יכול לקבל את הפרשנויות שהוצגו לה בעמ' 21-20 לסיכומי ההגנה, כעיוות או חוסר הבנה. הנאשם מסר באמירה הנדונה שהעבודה בוצעה בידי אבו אברהים ופועליו, בעוד שאעמס לא עבד בפועל ורק הוציא חשבוניות. האמירה אינה מתיישבת עם המצג שהוצג קודם לכן, של עבודה מול "הבעלים" אעמס, שאבו אברהים עבד מטעמו. שהרי לו דובר במצג אמת והנאשם סבר שאבו אברהים עובד מטעם אעמס, לא היה לו צורך לשאול את אבו אברהים "מי יתן לי חשבוניות" ובתשובתו של האחרון.

110. הודאה זו מתיישבת עם מכלול הראיות ולכן יש לקבלה. לצדה, ותוך איזכור חזקת המודעות והוכחת טיבן הכוזב של החשבוניות בראיות שפורטו לעיל, יש להדגיש את גרסאותיו המשתנות של הנאשם המעלות כישלון לסתור את החזקה בדבר מודעות לטיב החשבוניות. לצד הסתירות שהוצגו לעיל אוסיף, כי בהמשך לחקירתו ת/1 שינה הנאשם את גרסתו. בחקירת המשך, ת/3, כשנשאל אם הוא מכיר את אעמס, השיב בחיוב וטען שהלה ביצע עבורו עבודות אך אינו זוכר את שם החברה שלו (עמ' 9 ש' 25). מיד נשאל על חברת כתל, והשיב שביצעה עבורו עבודות אך אינו זוכר את שם בעליה (שם, ש' 28), וכשהוצגו בפניו החשבוניות של חברה זו טען שאינו זוכר מי הוציא לו אותן אך אותו אדם ביצע את העבודות הרשומות בהן (שם, ש' 28-36). בכל אותן תשובות בהן לא זכר להשיב, הפנה הנאשם כדרכו את השואל להסכמי העבודה. רק כשההסכם עם חברת כתל הוצג בפניו השיב שאעמס "עשה לי את העבודות", שאת טיבן לא באר, קיבל תשלום והוציא את החשבוניות, ואף כי הכיר את אעמס "בעבודה בשטח" (עמ' 10 ש' 2-5). כל זאת, בסתירה לאמירותיו בת/1 לפיהן העבודות בוצעו בידי אבו אברהים ואחמד ג'בארין, בעוד שאת אעמס לא ראה עובד. את אבו אברהים לא הזכיר בהודעה זו.

111. הסתירות המשיכו בעדותו של הנאשם בבית המשפט. כשהוצגו לו אמירותיו מת/1 לפיהן "אבו אברהים" ביצע את העבודה בעוד שפאדי אעמס, אותו לא ראה עובד, סיפק את החשבוניות, הכחישן וטען "פאדי עובד איתי הוא והשותפים שלו" וכי "אבו אברהים" הוא שותפו (פ/211). בהמשך טען טענה שונה, לפיה "אבו אברהים" ופאדי הם אותו אדם. זאת, בסתירה להתייחסויות בת/1 אל השניים כאל אנשים שונים, שהראשון בהם הוא "הבוס" של השני ולחלופין ביצע את העבודות בעוד שהשני סיפק חשבוניות. כשהוצגה בפניו הסתירה השיב "או קי" וכשהתבקש להבהיר האם דובר באותו אדם התחמק "אני לא יכול לענות כי אני לא יודע למה את מתכוונת. תפני אותי להודעה שלי כדי שאוכל לענות" (פ/215).

כל אלה הותירו רושם לא אמין, שלא מאפשר לקבל את דברי הנאשם או את טיעון ההגנה כי פאדי אעמס ביצע עבודות לנאשמת מטעם חברת כתל.

112. שלישית, בשקילת טיבן הכוזב של חשבוניות חברת כתל ומודעות הנאשמים לו, יש ליתן את הדעת גם לקווים המשותפים הרבים שבין הראיות הנוגעות לחשבוניות אלה, ובין הראיות שנגעו לחשבוניות הכוזבות של החברות הנוספות שנדונו לעיל.

כך המסקנות שעלו בדבר **הנהלת החשבוניות** של הנאשמים, בדגש על העדר אסמכתאות לתשלומים בפועל כנגד החשבוניות, כאשר לגבי חברת כתל הוצגה כרטסת שאינה כוללת רישומי תשלומים כלל והיא מצויה ביתרה במלוא סכום העסקאות שבחשבוניות מושא האישום (הכרטסת חלק מת/14, דברי מנהלת החשבוניות ג'ני בפ/111 ש' 5).

כך גם **ההתנהלות בנושא שיקים** של הנאשמת שנרשמו לפקודתו של פאדי אעמס, בשים לב ל"מהלך הסיבובי"

שננקט לגבי שיקים של הנאשמת כמובא לעיל. גם הפעם נפרע אחד השיקים של הנאשמת, שנרשם לפקודת אעמס, למזומן אצל חלפן, וזאת בידי אחיו של הנאשם, איאד אבו חמיד (הודעתו של יגאל דוגה ת/71, שהוגשה בהסכמה - פ/134). אציין כי על השיק שצורף להודעה נרשם בעברית השם "פאדי דעאס" (המקור מצוי בת/27), אך הנאשם בעדותו לא הכחיש שדובר בשיק לפקודת אעמס וטען כי אחיו סייע לאעמס לפרוט את השיק למזומן (פ/229 ש' 31). בשים לב לדברים אלה, ולטעויות נוספות שנפלו ברישום בעברית בשיקים שפרט אחיו של הנאשם (כגון עיוות שם העד עומר שלודי ל"שלודי"), אני מקבל שדובר בשיק שנרשם לפקודת אעמס ונפרט בידי אחיו של הנאשם. יש לציין כי האח איאד פרע גם שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אחרים ששמותיהם עלו בהליך זה: חברת אינטרמייל ומוחמד אל אטרש, חברת פרדיס, חברת מ.ס.פ. ועומר שלודי.

עוד בדומה לדיונים שנערכו לעיל, גם שיקים נוספים של הנאשמת שנרשמו לפקודת אעמס נפרטו בבנק, בידי אדם שהציג עצמו בשמו של אעמס והציג תעודת זהות על שמו (השיקים צורפו לת/3 וסומנו במונה 00182-00186, וכן חלק מת/27 בצירוף טפסי המשיכה).

הנאשם התקשה להסביר מהלכים אלה. כשהתבקש להסביר את פירעון השיק לפקודת אעמס בידי אחיו השיב, בחקירתו, "כי פאדי נתן לאיאד כי הוא לא מכיר את החלפן אז נתן לאיאד שיפרוט לו אותו... אני לא ראיתי אני חושב שזה ככה" (ת/3 עמ' 15 ש' 20). להבדיל, טען בעדותו בבית המשפט תחילה כי אינו יודע מה הקשר בין אחיו לבין אעמס. כשהחקירה המשיכה טען ש"הוא הולך לפאדי ואח שלי עוזר לו שיפרוט את הכסף". כשהתבקש להסביר כיצד ידע זאת, התקשה לספק תשובה הולמת וטען כי "אני מצפה שככה יגיע לאח שלי" (פ/229-230). הנאשם לא הציג הסבר מדוע יידרש פאדי ל"עזרת" אחיו של הנאשם - שכזכור פרע אצל אותו חלפן גם שיקים של גורמים מעורבים נוספים בכתב האישום, כחברת פרדיס שעניינה יידון בפרק הבא ועומר שלודי, שגם שמו שובש ברישום בעברית על השיק, כמו אעמס. כשנשאל מדוע לא חתם את החוזה עם בעל החברה עמית חגאי, טען שאעמס הוא "אחראי על החברה" וכי חתם עמו לאחר בדיקה "עם מנהל מדור כספים" - מונח בו השתמש בסמוך בהתייחס לפריד (פ/230 ו-פ/231 ש' 8). כאמור, פריד לא ביצע בדיקות של בעלויות בחברות עבור הנאשמים, כך שמדובר בבדיה נוספת.

113. לכל אלה יש להוסיף את דלותה של פרשת ההגנה ככלל, ובעניינה של חברת כתל בפרט. לו אכן ביצעה חברה זו עבודות עבור הנאשמים בהיקף של למעלה מ-1.2 מיליון ₪, ניתן היה לצפות כי הנאשמים יציגו ראיות כלשהן שיוכיחו זאת. הם לא הביאו לעדות איש שעבד מטעם חברת כתל עבורם, ובכלל זה מי מהפועלים, את "אבו אברהים", את אחמד ג'בארין או את איאד אבו חמיד, אחיו של הנאשם שפרע את השיקים. להבדיל מן המאשימה, לא הוסבר מדוע עדים אלה לא הובאו. לא הוצגו גם אסמכתאות לתשלום כנגד החשבוניות, בניסיון לסתור העולה מן הדיון שנערך לעיל בנושא הנהלת החשבונות לרבות הכרטסת שהוצגה, או אינדיקציה אחרת לאותנטיות הפעילות מול חברת כתל.

114. הראיות לגבי חברת כתל והשתלבותן במכלול הראיות מצביעות, אפוא, גם על חשבוניות חברת כתל כחשבוניות כוזבות, ועל הנאשמים כמי שהיו מודעים לכך והשתמשו בחשבוניות כדי להתחמק ממס. התביעה הראתה כי דובר בחברה נוספת ש"נגנבה" תוך שינוי הרישום לגביה לרבות שמה וזהות בעל המניות בה, ותוך שימוש ב"איש קש" שנרשם כבעלים והפצת חשבוניות שלא על דעת הבעלים האמתי. הנאשם כשל בהסבריו לגבי חשבוניותיה בחקירותיו ובבית המשפט, הציג גרסאות שונות וסותרות ובמסגרת זו גם הודה בקבלת חשבוניות זרות, ולא הציג אסמכתאות לעבודה עמה, שניתן היה לצפות כי יציג לו דובר בעבודת אמת. על רקע זה, איני יכול לקבל את ניסיון ההגנה לטעון להיסמכות אותנטית שלו על "הסכם העבודה", אישורי מיסים, שאילתא לפיה אעמס הוא בעל המניות ויתר המסמכים שהוצגו כת/14 (וראו

הקביעות בפסקה 30 לעיל, הרלבנטיות גם כאן). כל אלה מבססים מעל לספק את המסקנה שהוצגה ברישא לפסקה זו.

חברת ח.מ. פרדיס בניה בע"מ (להלן "חברת פרדיס")

115. כת/15 הוצגו שתי חשבוניות הנושאות את שמה של חברת פרדיס ואת התאריך 29.2.12, בסכום עסקאות כולל של 230,840 ממנו סכום מע"מ של 31,840. היות שהטעות חוזרת על עצמה, אציין כי גם בחשבוניות אלה הופיע רישום בעברית של חברת "בע"מ ולא "בע"מ" - הפעם בשמה של הנאשמת (החשבוניות נרשמו ל"אלזהראא בע"מ")

116. הודעתו של **אחמד חוואשי**, ת/34, הוגשה ללא התנגדות. הוא מסר בה כי חברת פרדיס היא חברה בבעלות בני משפחתו, והוא דירקטור ומנהל שלה בפועל החל משנת 2011, מצוי בקשר עם הלקוחות והספקים שלה, ולא נתן לאיש יפוי כוח לפעול בשמה. חוואשי הכחיש היכרות או קשר עם מי מהנאשמים, או כי החברה שלו ביצעה את העבודות המתוארות בחשבוניות מושא האישום. לגבי החשבוניות מסר כי הן מזויפות, אינן בפורמט בו הוא משתמש וכי טרם הגיע למספרי החשבוניות (חשבוניות 155 ו-156, בעוד ש"אני עד היום הוצאתי רק 139 חשבוניות והחשבונית הבאה בפנקס זה 140"). גם הפרטים על החשבוניות שגויים ושונים מהחשבונית האוטנטית שהציג וצורפה להודעה. כשהוצג בפניו שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת חברת פרדיס, הכחיש ידיעה עליהם או כי קיבלם.

חוואשי הוסיף כי לפני מספר חודשים, בעקבות שיחה שקיבל רואה החשבון שלו מרשויות המס ומכתב שקיבל מרשם החברות על שינוי שם החברה, הבין כי מתנהלים זיופים באמצעות החברה שלו, הגיש על כך תלונה במשטרה וכן הגיש תביעה נגד רשם החברות והאדם ששמו הופיע ברישומי החברה.

117. יצוין כי במסמכי רשם החברות (ת/29) מופיע רישום של חוואשי כדירקטור ושל בני משפחתו כבעלי מניות בחברה משנת 2011, כששם החברה אותה עת היה "מ.ח בניה ופיתוח בע"מ". לא הוגש התייעוד על שינוי שם החברה לחברת פרדיס, אך לפי הודעות נוספות שהוגשו, ביום 20.3.12 (כלומר לאחר תאריך החשבוניות מושא האישום) הועברו המניות וכהונת הדירקטור לאדם מכפר סילואן בשם לואי בדר.

118. לצד ראיות אלה, המעידות כי החשבוניות לא הוצאו ברשות מטעם החברה ולא שיקפו עבודת אמת, הוצגו גם בעניינה של חברת פרדיס ראיות אודות המהלכים הכספיים שנעשו סביב תשלומי הנאשמת לאותה חברה, מהלכים הדומים לאלה שנעשו לגבי יתר החברות. כך **הנהלת החשבוניות** שנעדרה אסמכתאות לתשלומים בפועל. בכרטסת החברה אין כל רישום של תשלומים כנגד החשבוניות מושא האישום, והיא נסגרה ביתרה המשקפת את מלוא הסכום (הכרטסת חלק מת/15, עדות מנהל החשבוניות ג'ני בפ/111 ש' 3).

119. כך גם **מהלכים בשיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת חברת פרדיס**. שנישיקים ממין זה, כך לדבריו של החלפן יגאל דוגה, נפרעו אצלו למזומן בידי איאד אבו חמיד, הוא אחיו של הנאשם (הודעתו ת/71, השיקים צורפו להודעה וסומנו א.א.2 ו-א.א.3). דברים אלה הוגשו בהסכמת ההגנה (פ/134). כזכור, איאד אבו חמיד פרע אצל דוגה שיקים נוספים של גורמים המעורבים באישומים.

120. לאלה מצטרף **כישלונם של הנאשם** להציג גרסה סבירה או אמינה, לגבי עבודתו עם חברת פרדיס, ולסתור את חזקת המודעות. הודעתו ת/1 נגבתה ביום 13.5.12, כלומר פחות משלושה

חודשים לאחר מועדי חשבוניות חברת פרדייס. למרות זאת, כשהתבקש לתאר את קבלני המשנה שלו, לא נקב בשמה (או בשם של חברה כלשהי למעט "קטל" - עמ' 5 ש' 28). כדרכו, הפגין חוסר ידע מוחלט: כשהוצגו בפניו החשבוניות של "פרדייס" מושא האישום, לא זכר לומר מי הוציא לו אותן או מי מילאן ולמרות זאת טען ש"הוצאתי להם צ'קים". לתמיהת החוקר, כיצד אינו זוכר עסקאות בשווי של מאות אלפים שנערכו בסמוך, השיב "יש לי הרבה עבודה ואני לא זוכר ממני קיבלתי את החשבוניות ועבור מה" (עמ' 6 ש' 2-7). בדומה, כשנשאל בהודעה נוספת על אחמד חוואסי, השיב "אני לא זוכר את השם הזה אבל אם הוא רשום בחוזה אני מכיר אותו ואם לא אני לא מכיר אותו". כך מסר גם לגבי חברת פרדייס ("אם יש חוזה אני מכיר את החברה ואם לא אני לא מכיר אותה"). כך השיב גם לאחר שהוצגו בפניו חשבוניות החברה (ת/3 עמ' 10).

121. "הסכם העבודה" בין חברת פרדייס לנאשמת לא יכול לסייע להגנה. ראשית, בשל הרושם המצטבר מן הדיון בכלל החברות מושא כתב האישום, לפיו "הסכמי עבודה" כוזבים מעין אלה נערכו בניסיון לשוות מסווה לגיטימי לשימוש בחשבוניות החברה.

שנית, טענת ההגנה לעריכת "הסכם עבודה" עם לואי בדר חלשה במיוחד היות ששמו של בדר הופיע ברישומי רשם החברות רק ביום 20 למרץ 2012, מספר שבועות לאחר התאריך המופיע על החשבוניות מושא האישום (29.2.12). ממילא שאדם בשם זה לא ערך ברשות הסכמי עבודה בשם חברת פרדייס טרם הוצאת החשבוניות, ושהנאשמים לא יכלו לסבור כך בזמן אמת, בעת עריכת ההסכם. ההגנה גם לא הביאה לעדות את בדר, להראות אחרת.

שלישית, עיתוי הצגת ההסכם הוא בעייתי מבחינת הנאשמים: הגם שלכאורה נערך בשנת 2012 וטרם חקירות הנאשם בשנה זו, האחרון לא הציג את ההסכם באותן חקירות. לראשונה המציאו לחוקרים רק בחלוף תקופה, כאשר נחקר בשנת 2014 (ת/5 עמ' 14). בעדותו נדרש לסוגיית העיתוי, והתקשה לספק לה הסבר הולם. בדומה, כשל לספק הסבר "תמים" לכך שאחיו, איאד, לגביו אישר שאין לו קשר לחברת פרדייס, פרע שיקים שנרשמו לפקודת חברה זו אצל החלפן דוגה (פ/231).

לבסוף, יש לתת את הדעת לכך ש"הסכם העבודה" שהציג הנאשם בדיעבד, נושא תאריך 28.1.12 - מועד בו בדר טרם "רכש" את החברה לפי הרישומים, וממילא שהנאשמים לא יכולים היו לבדוק את רישומי רשם החברות טרם "התקשרות" ולהשתכנע באותו עיתוי כי בדר מחזיק בחברת פרדייס ופועל בשמה. הדבר מחזק את הרושם המצטבר בדבר העדר אותנטיות של "הסכמי עבודה" שנגעו לחברות השונות הנכללות בכתב האישום, ושימוש במסמכים אלה כמסווה לפעילות החשבוניות הכוזבות.

122. כל אלה, והשתלבותם בתמונה הכוללת, מראים גם לגבי חשבוניות חברת פרדייס כי דובר בחשבוניות כוזבות, וכי הנאשמים ידעו זאת כאשר השתמשו בהן ועשו כן במטרה להתחמק ממס.

חברת אורות הזריחה בע"מ (להלן "חברת אורות")

123. ת/16 מציג שמונה חשבוניות הנושאות את שמה של חברה זו, הנושאות תאריכים שבין 31.3.12-25.5.12, בסכום עסקאות כולל של 797,745 ₪ מתוכם סכום מס של 110,068 ש"ח. גם בחלק מן החשבוניות האלה מופיעה אותה שגגה בעברית - בהתייחס לנאשמת "בע"מ ולא "בע"מ".

יצוין כי לא הוצג "הסכם עבודה", בין חברת אורות לבין הנאשמת, ואפנה לטענת הנאשם כי חתם על הסכמי עבודה עם כל קבלני המשנה והוא מחזיק ברשותו את ההסכמים או העתקים שלהם (ת/3 עמ' 2 ש' 11).

124. בתקופה הרלבנטית, כך לפי מסמכי רשם החברות ת/29, נרשם בחברת אורות בעל מניה ודירקטור בשם **עזרא רג'ואן** (הודעה על רישומו כדירקטור החל מיום 24.11.11, והודעה נוספת על העברת מניות באותו יום).

כפי שיבואר בהמשך, דבריו של רג'ואן לא היו אחידים. גם לגביו אציין כי הדברים הנקבעים כאן אינם ממצאים לחובתו, משאינו צד להליך, ונועדו לצורך הערכת עדותו לצרכי הליך זה. בסייג זה, סבורני כי עדותו הושפעה מניסיון למזער את חלקו וידיעתו על עשיית שימוש בו כ"איש קש", לצורך הפצת חשבוניות באמצעות חברת אורות, ולצורך ה"מהלך הסיבובי" של פריטת שיקים והשבת המזומן לנאשמים. בכלל זה ניסה בחלקים של עדותו וחקירתו לצמצם, בצורה לא משכנעת, אמירות המפלילות את הנאשמים, אותן מסר בהזדמנויות אחרות. שוכנעתי שיש להעדיף את האמירות האחרונות, על פני הניסיונות האמורים.

125. הודעותיו של רג'ואן הוגשו במהלך עדותו, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. בהודעה **ת/50** שנגבתה ביום 5.11.12 סיפר כי יעקב שמואל הדפיס פנקסי חשבוניות רבים של חברת אורות, ביקשו לחתום על חשבונית בשם עזרא "כדי שכולם יוכלו לזייף את החתימה שלי" ושילם לו סכומי כסף. עוד סיפר שנשלח בידי יועץ מס בשם דויטשר מדין למסור לאדם בשם וואל אל סאנע חשבוניות של חברת אורות במאות אלפי שקלים. בהזדמנות נוספת חזה בשמואל ובמדין נותנים לאדם ארבע חשבוניות של החברה וכששאל את שמואל נענה "אתה לא צריך לדעת כלום, אתה קוף" ובהמשך שמע מאותו אדם כי רכש את החשבוניות תמורת אחוז אחד מסכומיהן. על יוסף דגן סיפר כי שימש כ"יד ימינו" של שמואל. כשנשאל לגבי החברה-הנאשמת סיפר כי שמואל מסר לו את שמה ו"שאם יתקשרו אלי אני יגיד שזה בסדר" (עמ' 3 ש' 19-20). הנאשם שוחח עם רג'ואן פעם אחת בטלפון "ואמר לי לאשר את החשבוניות, פואד אמר לי שהוא קנה את החשבוניות מיעקב שמואל". במקרה נוסף נסע בהוראתו של שמואל לצומת הבנקים בירושלים, שם פגש "את פואד אבו חמיד", נכנס עמו לבנק, פרע בקופה שיק בסך 101,500 ₪ שקיבל מהנאשם, מסר לאחרון את התמורה במזומן וקיבל ממנו 300 ₪ (שם, ש' 24-31). הוצג בפניו שיק נוסף של הנאשמת על סך 266,000 ₪ לצד טופס משיכה הנושא את שמו ופרטיו (הוגשו כת/52), והוא אישר שפרט אותו באותו אופן תוך מסירת המזומנים לנאשם (עמ' 4 ש' 10). לגבי חשבוניות חברת אורות שהוצאו לנאשמת, מסר כי לא כתב אותן ולא חתם עליהן, לא קיבל את תמורתן, אינו יודע מי מסר אותן לנאשמת ואין לו קשר לעבודות המתוארות בהן (עמ' 3-4).

בהודעה ת/51 שנגבתה בחלוף שנתיים, ביום 14.8.14, טען רג'ואן שאינו מכיר את הנאשמת, אין לו קשר אליה ולא ביצע עבודה כל עבודה. כשהוצגו בפניו החשבוניות מושא האישום, טען שלא כתבן, אינו מכירן ולא אישר לאיש להוציאן, והוסיף שחברת אורות "נפתחה על השם שלי כחברה פיקטיבית ואנשים זייפו חשבוניות על החברה הזאת...". כשנשאל אודות הנאשם, השיב כי הלה התקשר אליו פעם אחת, ולבקשתו פגש בו בצומת הבנקים ופרט שיק שרשם הנאשם לשמו של רג'ואן תמורת הבטחה לקבל 700 ₪, מתוכם שילם הנאשם רק 300. רג'ואן הוסיף שהנאשם קיבל את מספרו מיעקב שמואל וכי פעל בהתאם להנחיותיו של האחרון (עמ' 2).

126. רג'ואן פתח את עדותו בבית המשפט בטענה לפיה אינו עובד וכי חברת אורות היא חברה "פיקטיבית" שנפתחה על שמו בידי שמואל ללא ידיעתו. תחילה הכחיש קשר לפנקסי חשבוניות שלה ואף ידיעה מי הדפיסם, ובהמשך כשעומת עם אמירות מת/50 אישר שנלווה לשמואל למשרדו של מדין, וכי חתם לבקשתו של שמואל על "נייר" משום ששמואל "רצה להעתיק את החתימות שלי על החשבוניות" (פ/53). כשנשאל אודות הנאשמת טען תחילה שאין לו קשר אליה, וכשהשאלה חזרה על עצמה טען שלבקשת שמואל הליך "לעבוד איתו". לגבי הנאשם טען כי "עבדתי איתו פעם פעמיים שלוש בכל מיני דברים, הלכתי

להביא דברים וזה. הוא ביקש ממני נאמר להביא ממישהו להביא להם אוכל להביא להם דברים הלכתי". כשהוצג לו שבת/50 מסר כי הנאשם התקשר אליו וביקשו לאשר חשבוניות שרכש משמואל, השיב העד בחיוב, וכך גם לגבי פרעון שיק בבנק עבור הנאשם. אלא, שמיד לאחר מכן שינה טעמו וטען שאינו יודע האם דובר ב"פואד הזה או אחר". כשהוצג לו שבהודעה נקב גם בשם משפחתו של הנאשם, השיב שמדובר בשקר (פ/54), שאינו יודע באיזה פואד מדובר ו"לא יודע מה אמרתי" (פ/55). כשהוצג לו השיק וטופס המשיכה ת/52 אישר שפרע אותם בבנק, אך טען שלא הנאשם אלא "מישהו אחר" הביא לו את השיק, התקשה להסביר מדוע התייחס בהודעתו לשמו של הנאשם בהקשר זה, ולבסוף טען שמדובר ב"פואד אחר" (פ/55). בחקירתו הנגדית טען גם שהתבלבל בחקירתו, וכי לא פרע שיק בסך 101,500 אלא רק את השיק ת/52 (פ/61). עוד טען שאינו זוכר כי חתם על מסמכים בנוגע לחברת אורות, כי הופתע כשנודע לו שהחברה על שמו וכי דרש משמואל לסגור אותה. עוד התקשה להסביר את אמירתו בת/50 לפיה בזמן אמת ראה את שמואל ודויטשר מוסרים חשבוניות של חברת אורות לאחר בתוך רכב, טען כי סירב לבקשתו של שמואל לחתום על חשבוניות החברה (פ/58-59), והתקשה להתמודד עם אמירותיו בת/50 לפיהן נשלח לרמלה למסור חשבוניות של החברה (פ/61). עוד אישר שראה פנקסי חשבוניות של החברה אצל שמואל, וכשנשאל מדוע לא לקח אותם לרשותו השיב שלקח אותם, והמשיך להכחיש כי חתם על חשבונית אחת או יותר או כי הבין ששמואל מתכוון לזייף חשבוניות באמצעות שמו של העד (פ/60).

בהמשך עדותו חזר רג'ואן וטען שלא היה לו קשר עם הנאשם בנוגע לחשבוניות, וכשנשאל לגבי אדם בשם ג'ברין מור (להלן "ג'ברין") אישר שעבד עמו "בתחום הבנין". כשהתבקש להבהיר השיב "שהייתי עוזר לו פה ושם עוזר לו בכל מי דברים", זיהה תמונה שלו עם ג'ברין (נ/2), והוסיף "עשיתי לכולם משולחים. הלכתי לעשות דברים" (פ/62-63). (השגה במקור).

127. בשלב זה הוצגו בפני העד החשבוניות מושא האישום והוא טען, לראשונה, כי "אני לא עשיתי, עובדים עשו את זה", כי יש לו "חלק בחשבוניות האלה", וכי נתן את החשבוניות בעוד ש"עובדים" ביצעו את העבודה (פ/63). המצג לא היה משכנע. העד התקשה לומר באילו עובדים דובר ("עובדים שאנשים הביאו לי"), מיהם אותם "אנשים" שהביאו את העובדים, וכיצד קשר עצמו לפתע לעבודות בניין בהיקפים נכבדים כשקודם לכן הציג עצמו כשליח. בצר לו טען שלא ביצע את העבודות אלא "עובדים עשו", כי היה שותף של ג'ברין שניהל את העובדים וקיבלו ממנו משכורת חודשית, וכי מסר את החשבוניות לנאשם (בניגוד לטענה קודמת בה הכחיש קשר לחשבוניות בנוגע לנאשם), הגם שלא מילא אותן ואינו יודע מי עשה זאת ("אין לי מושג. אולי ג'ברין"). הוא התקשה להסביר מדוע קיבל משכורת משותף (ג'ברין), שעה שהחברה בבעלותו של העד, ושוב הסתבך בתשובות ("זה לא שותף ממש הוא היה זה ואני הייתי עוזר לו... אני לא יודע להסביר את זה. הייתי שותף קטן כזה" - פ/64).

128. ניסיונותיו של רג'ואן לחזור בו בעדותו מן האמירות המפלילות את הנאשמים לא היו משכנעים. הם הוצגו בצורה לא אחידה ומהוססת, תוך שהעד חזר וסתר עצמו, והלך ופיתח את גרסתו לנוכח שאלות עורכי הדין. כך בדגש על "גרסת השותפות" שהוצגה בשלב מאוחר מאוד, סתרה את דבריו בחקירה ובבית המשפט עד לאותו שלב, ואופיינה בקושי של העד לצקת בה תוכן משכנע. התרשמתי כי העד הונע הן מניסיון למזער את מעורבותו וידיעתו אודות טיב ההתרחשות, והן מניסיון להרחיק את הנאשמים מאחריות.

129. מנגד, לאורך הודעותיו ועיקר עדותו, ולמרות שדובר בגרסה ובה גוונים שונים, דבק העד ב"גרעין קשה" של אמירות לפיהן החשבוניות מושא האישום אינן משקפות עבודת אמת שביצעה חברת אורות לנאשמים, שכן חברה זו שימשה להפצת חשבוניות כוזבות. בנוסף, מסר כי הנאשם ביקשו "לאשר" את החשבוניות

ומסר לו שרכש אותן מיעקב שמואל, וכי שימש בעצמו ב"מהלך הסיבובי" של פריעת שיקים של הנאשמת והשבת המזומן לנאשם, תמורת כסף שקיבל. הגם שהעד מסר דברים אלה תוך האשמת אחרים, בד-בבד קשר את עצמו למעשים בעייתיים (כגון חתימה על חשבונית בידיעה שעומדים לזייף חשבוניות תוך שימוש בשמו, או מהלך פרעון השיק תמורת מזומנים - כך בת/50). הדבר תומך באמינות דבריו ב"גרעין הקשה" האמור. כך גם העתקי השיק וטופס המשיכה ת/52, הנושאים את פרטי העד ואת פרטי הנאשמת, באופן המקשה לקבל כי דובר ב"פואד אחר" כגרסתו הלא-משכנעת של העד בבית המשפט. תמיכה נוספת מצויה בעובדה שביצוע פירעון השיק בבנק שב"צומת הבנקים" לבקשת הנאשם, בנוכחותו ותמורת תשלום כסף, הוא אלמנט המוכר מעד אחר - הוא סעיפה מוחמד רפיק שעניינו נדון לעיל במסגרת הדיון בחברת קיטל. עוד יוזכר ששמו של יעקב שמואל חזר על עצמו כקשור ברבות מהחברות שבכתב האישום, דבר המתיישב עם טענת העד שהנאשם סיפר לו כי רכש את חשבוניות חברת אורות מאדם זה.

130. על רקע כל אלה, ובשים לב להתרשמותי מעדותו בבית המשפט, אני קובע כי יש לקבל את אמירותיו של רג'ואן לפיהן שימש כ"קוף" כלשונו בחברת אורות וזאת לצורך הפצת חשבוניות בשמה, כי החשבוניות מושא האישום כוזבות ואינן משקפות עבודת אמת, ואודות אמירת הנאשם לו כי רכש את החשבוניות מיעקב שמואל ובקשתו מהעד "לאשרן".

131. לבסוף אציין כי אין בשמו של ג'ברין ובתמונה נ/2 לשנות ממסקנתי זו. כאמור לעיל, איני שולל שרג'ואן שימש במודע כ"איש קש" לצורך שימוש שנעשה בחברת אורות להפצת חשבוניות כוזבות, דבר המתיישב עם "כיסוי" חשבוני לעבודות שביצעו אחרים. איני סבור שתשובותיו העידו על שותפות אמת עם ג'ברין בביצוע עבודות עבור הנאשמת, ובכלל זה לא ידע למסור פרטים בסיסיים אודות הפעילות המשותפת (כגון מי מילא את החשבוניות או סיפק את העובדים). זאת, גם אם הכיר את ג'ברין או פגש בו במסגרת ההתנהלות הבעייתית. על רקע זה ועל רקע יתר הראיות שפורטו לעיל לא ניתן לקבוע שבוסס, ולו ברמה של ספק סביר, כי ג'ברין פעל ברשות מטעם חברת אורות, וכי כך סברו הנאשמים עת קיבלו את החשבוניות.

132. מכאן לראיות נוספות המבססות את המסקנה המרשיעה לגבי חשבוניות חברת אורות. גם לגביה רלבנטיות המסקנות שהוצאו לעיל בנוגע **להנהלת החשבוניות של הנאשמים**. לעדותה של מנהלת החשבוניות ג'ני, שמסרה כי עבדה עבור הנאשמים עד אפריל 2012, לא הוצגו בפניה אסמכתאות לתשלום ובכרססת הנוגעת לחברת אורות (שצורפה לת/16) אין רישום של תשלומים לתקופה בה עבדה (פ/111 ש' 1). מנהלת החשבוניות שהחליפה אותה, **ענבל יצחקוב** (להלן: "ענבל") מסרה כי בכרססת יש רישום של תשלום חלקי במזומן שסביר להניח כי בוצע בהתבסס על דברים שמסר הנאשם בעל פה וללא אסמכתאות נוספות. ככלל, כך מסרה, הציג הנאשם קבלות מועטות, לא מסר ספחי שיקים ונקט בהתנהלות לא מקובלת של דיווח בעל פה על תשלום במזומן (פ/92-93, פ/98).

133. זאת ועוד, גם בעניינה של חברת אורות כשל **הנאשם** להציג גרסה הולמת, או ראיות משכנעות בתמיכה לטענה בדבר עבודת-אמת שהתקבלה מחברה זו כנגד החשבוניות. גם בעניינה ניכר בדבריו חוסר ידע מוחלט, ויכולת לנקוב בשמות רק כשאלה הופיעו על מסמכים שהוצגו בפניו.

חקירתו הראשונה של הנאשם נערכה ביום 13.5.12, כלומר בעיצומה של תקופת העבודה עם חברת אורות וזאת לפי תאריכי החשבוניות. למרות זאת, כשנשאל אודות קבלני המשנה שלו לא ציין הנאשם חברה זו (ת/1 עמ' 5 ש' 28-31), וכשהוצגו לו חשבוניות החברה לא ידע לומר מי נתן לו אותן והסתפק בתשובתו החוזרת לפיה הוציא תמורתן שיקים (שם, ש' 35-36).

בחקירת-ההמשך ת/3, טען הנאשם שרג'ואן חתם מולו על הסכם וביצע עבודה יחד עם שותף בשם ג'ברין מור, אך לא ידע לומר את שם החברה בשמה פעל (עמ' 10). סמוך לאחר מכן נשאל אודות חברת אורות, השיב שהיה לו קשר עמה אך לא זכר מיהו בעליה או לתאר את העבודות שביצעה, וכדרכו הפנה להסכם ("הם עשו לי עבודות כמו שרשום בחוזה שלהם"). כשהוצגו בפניו חשבוניות החברה, לא ידע לומר מי הוציאן "אבל זה רשום בחוזה השם שלו והוא עשה לי את העבודה כמו שרשום בחוזה והוא קיבל את הכסף". כשהוטח בו שלא אותר הסכם עבודה עם חברת אורות ונשאל כיצד ניתן לדעת מול מי עבד מטעם חברה זו, התחמק באמירות בהן "שלח" את החוקרים לחפש את ההסכם בחומר שנתפס, וכשנאמר לו שאין הסכם עבודה בחומר הראיות השיב שאין זה תפקידו לחפש את ההסכם (עמ' 11). אזכיר שבראשית אותה הודעה טען שברשותו כל הסכמי העבודה עם הקבלנים (עמ' 2 ש' 11). כשהוצג לו שיק של הנאשמת שנרשם לפקודת רג'ואן (ת/52) השיב שנתן אותו לרג'ואן בגין עבודה שביצע, והכחיש שרג'ואן פרט עבורו את השיק (עמ' 16 ש' 9-15). יצוין שהנאשם לא קשר בדבריו בין רג'ואן לבין חברת אורות. גם בהודעה נוספת, ת/5, כאשר הוצגו בפניו חשבוניות חברת אורות, לא ידע לומר מי הוציאן ותמורת איזו עבודה, הפנה להסכם עבודה הגם שנאמר לו שאין בנמצא הסכם שכזה, ואף הבטיח לחפש את ההסכם (עמ' 13-14). הסכם שכזה אינו מצוי בחומר הראיות. וכך גם בהודעה ת/6, בה, אל מול החשבוניות, הסתפק בטענה לפיה בעל החברה סיפק פועלים וקיבל כסף יחד עם שותף, אך לא ידע לומר במי מדובר "הכל כתוב בחוזה". גם כשנשאל בסמוך האם הוא מכיר את רג'ואן לא ידע להשיב ("אם אני ראה אותו אני אדע...") וכשנאמר לו שרג'ואן טוען שפרע שיק עבורו, הכחיש זאת (עמ' 2 ועמ' 3 ש' 7 לגבי "השותף").

134. בכל אותן הודעות לא קשר הנאשם בין רג'ואן לבין חברת אורות, וממילא שלא טען שהראשון פעל בשם החברה. בעדותו בבית המשפט, היה זה סנגורו שטען זאת בהציגו לנאשם שאלה לפיה "בתיק של אור הזריחה, היה כאן עזרא רג'ואן ואמר שהוא היה מנהל החברה". בתגובה, טען הנאשם לראשונה כי רג'ואן עבד אצלו עם שותף בשם "ג'ברין מור". הוצגה התמונה שנדונה לעיל בה, כך טען, נראים רג'ואן ומור (המדובר בתמונה מטושטשת, שרג'ואן זיהה עצמו בה כמובא לעיל. יצוין שהנאשם לא ידע לומר כיצד הגיעה אליו (פ/196 ש' 14)). הנאשם חזר וטען שהיה הסכם עבודה עם חברת אורות, וסנגורו מסר כי יבדוק את החומר שברשות המאשימה ויגיש את ההסכם אם יאתרו. הסכם שכזה לא הוגש (פ/192-193).

למרות החקירה הראשית, כשנשאל בחקירה הנגדית מי סיפק לו את חשבוניות חברת אורות, לא ידע הנאשם להשיב, או להסביר כיצד לא ידע להשיב גם בחקירה ת/1, בעיצומה של תקופת העבודה-לכאורה עם חברת אורות (פ/211). כשהוצגו בפניו טענות רג'ואן בעדותו הכחיש שהלה פרע עבורו שיקים או סיפק חשבוניות לעבודה שביצע מור, וטען שעבדו יחד (פ/231).

135. גרסת הנאשם בנוגע לחברת אורות דומה לזו שהציג לגבי יתר החברות, ומציגה חוסר ידע מוחלט תוך הפניות חוזרות ל"הסכם עבודה" שאינו בנמצא ול"שותף" של הבעלים הרשום שהוא מן השטחים. בהקשר של חברה זו קשיים מיוחדים לנאשם, היות שלפי חשבוניתה הנאשם נחקר בעיצומה של תקופת העבודה עמה, לא ידע לומר דבר אודותיה, לאורך כל חקירותיו אף לא קשר בין רג'ואן לבין החברה, ולמעט התשובה לשאלת סנגורו שכללה בתוכה את זהות הבעלים הרשום, לא ביצע את הקישור גם בעדותו. גם זהות "השותף" הוצגה לראשונה בבית המשפט, ואדם זה (כנטען: ג'ברין מור) לא הובא לעדות בפרשת ההגנה, במסגרתה גם לא הוצגה כל ראיה אחרת שתתמוך בטענות הנאשם ושסביר כי תיוותר ברשותו משיתוף פעולה בעסקאות שסכומן המצטבר קרוב לשמונה מאות אלף ₪. כל אלה מחייבים

לראות בגרסת הנאשם משום גרסה כוזבת, בסוגיות היורדות לשורש המחלוקת ובאופן המספק תמיכה לראיות התביעה.

136. לגבי חברת אורות, ויתר החברות שיידונו בהמשך, יש לציין כי מועדי חשבוניותיהן מאוחרות, חלקן או כולן, למועדי חקירותיו הראשונות של הנאשם, ת/1 ות/2. העובדה כי גם לאחר חקירות אלה המשיכו הנאשמים בהתנהלות הפגומה, ועסקו בחשבוניות של שורת חברות כפי שיפורט עתה, מספקת אינדיקציה נוספת להיות המעשים תוצר לא רק של מודעות לטיב החשבוניות, אלא גם של כוונה להתחמק באמצעותן מתשלום המס.

137. מכלול הראיות, לרבות ראיות התביעה אודות אמירת-החוץ של הנאשם לרג'ואן כי רכש את חשבוניות חברת אורות מיעקב שמואל ואודות יישום ה"מהלך הסיבובי" של פריטת השיקים גם בעניינה של חברת אורות, והשתלבות השימוש בחשבוניותיה בתמונה הכוללת של שימוש בחשבוניות כוזבות של מספר חברות (שחלקן נקשר בשמו של שמואל), מביא למסקנה לפיה גם חשבוניותיה של חברה זו לא שיקפו עבודת אמת שסיפקה לנאשמים, וכי האחרונים ידעו על כך כשעשו שימוש בחשבוניות האמורות וביצעו את השימוש בכוונה להתחמק מתשלום מס.

חברת יסלב בניה ופרויקטים בע"מ (להלן "חברת יסלב")

138. כת/17 הוצגו 19 חשבוניות על שם חברה זו, הנושאות תאריכים שבין 30.6.12-1.11.12, בסכום עסקאות כולל של 3,131,800 ₪ מתוכו סכום מס של 454,629 ₪. רוב החשבוניות נכתב בערבית, ובחלק שנכתב בעברית מופיעה הטעות המוכרת של רישום שמה של הנאשמת בציון "בע"מ".

139. **שניאור זלמן יוזביץ** מופיע במסמכי רשם החברות ת/29 כבעל מניות ודירקטור של חברת יסלב, משנת 1997. בהודעתו ת/35, שהוגשה בהסכמה (פ/19), מסר כי מאז 2009 הוא הבעלים היחידי של החברה ומנהלה הכללי, וכי רק הוא מוציא חשבוניות שלה וחותרם על הסכמים בשמה. ב-2012 קיבל דיווח מרשם החברות על העברת מניות שלא צלחה לג'ואד ג'רדאת, אדם שהוא אינו מכיר, הבין שבוצעה מרמה ופנה למשטרה ולרשם החברות. העד מסר כי "מזיפים על החברה שלי חשבוניות כבר תקופה ארוכה ורשויות המס יודעות על כך". כשנשאל לגבי הנאשמת מסר שאין לו היכרות או קשר עמה, וכך גם לגבי הנאשם, אך כי קיבל העתק הודעות עיקול לחברות שונות לרבות הודעה שנשלחה לנאשמת. כשהוצגו בפניו החשבוניות מושא האישום השיב שהפורמט והחתימה עליהן זויפו, שלא הוציאן ושלא אישר לאיש להוציאן, ולא קיבל תמורה עבורן. הוא הציג את פורמט החשבוניות בו הוא משתמש, השונה מהחשבוניות מושא האישום, והוסיף שאינו כותב או קורא בערבית. גם לגבי "הסכם העבודה" בין חברת יסלב לנאשמת מסר שהוא זויף וכי הנאשמת אינה לקוחה של חברת יסלב.

140. במסמכי רשם החברות שהוגשו לי אין איזכור של **ג'ואד ג'רדאת**, אך במוצג ת/72 מצויה הודעה על העברת מניות מיוזביץ' לג'רדאת. לכן, אקבל את טיעון המאשימה בסיכומיה (בעמ' 25) כי אדם בשם זה נרשם ברשם החברות כדירקטור ובעל מניה של חברת יסלב מיולי 2012. אלא, שאין בכך לשנות מן האמור בהודעתו של יוזביץ' שהוגשה כאמור בהסכמה, בה טען כי לא הסכים להעברת מניות או שליטה לג'רדאת, וכי פנה לרשם החברות כדי לבטל את ההעברה. מכאן שאין מחלוקת כי רישומו של האחרון, גם אם בוצע, בוצע כחלק מ"גניבת" החברה ואינו משקף הרשאת-אמת לג'רדאת לפעול בשמה (וראו עמ' 24 לסיכומי ההגנה, שלא חלקה על כך).

141. יתר על כן, ג'רדאת העיד בבית המשפט, וטען שאין לו כל קשר לחברת ישראלי, לנאשמים, לחשבוניות מושא האישום או לעבודות המפורטות בהן, לשיקים של הנאשמת לפקודתו שנפרעו בבנק על ידי אדם שהתייצב בשמו (ת/73) או "הסכם העבודה" בין החברות, לגביו מסר כי אינו מזהה את החתימה עליו. הוא אישר שצילום תעודת זהות שצורף לת/73 הוא שלו, אך טען שאיבד את תעודת הזהות שלו לפני מספר שנים ומצאה בחלוף שלושה ימים, שאינו מכיר את מסמך העברת המניות ת/72 ושהחתימה עליו אינה חתימתו. לטענת הנאשם שפועלים מטעם ג'רדאת ביצעו עבורו עבודות, השיב העד שאין לו פועלים (פ/135-137). העד טען כי למד מרשות המיסים כי אדם בשם שריקאת קדומי "זייף חברה" על שמו, ובחקירה הנגדית הוסיף שקדומי זייף תעודת זהות שלו ומסמכים נוספים.

142. מעדותו של ג'רדאת עולה כי לא הוסמך לפעול בשמה של ישראלי או החזיק בבעלות בה, ולא סיפק בשמה עבודה לנאשמת כמפורט בחשבוניות מושא האישום. אני מקבל את עדותו לעניין זה. לא נעלמה מעיני האפשרות - וגם כאן אציין שהדברים נקבעים לצרכי הליך זה בלבד ואין בהם לחייב את העד - כי ג'רדאת שימש במודע בהתנהלות הפסולה. זאת, לצד האפשרות הנוגדת עליה העיד, לפיה זהותו שימשה למטרה זו שלא בידיעתו. האחרונה נתמכת ברושם הכן שהותירה עדותו, אך מנגד יש לקחת בחשבון את הימצאות פרטיו וצילום תעודת הזהות שלו במהלכי פרעון השיקים, כאשר פקיד הבנק אברהם לוי העיד שנהג לזהות את מבצעי הפעולות, וכן ב"הסכם העבודה" (הגם שלת/17 לא צורף צילום התעודה, אך ראו דברי הסנגור הנכבד בפ/138).

143. עוד אדון בתמונה שהוצגה בפני העד בחקירתו הנגדית, בה הוא נראה באתר בניה עם אדם נוסף (נ/5). ההגנה טענה שהתמונה צולמה בידי הנאשם באתר בניה בו פעלה הנאשמת. אלא, שבעדותו התבקש הנאשם להסביר מדוע צולמו תמונה זו ואחרות בהן נראים לטענתו קבלני משנה שלו, והציג שורת תשובות בלתי משכנעות לרבות "היום אנחנו מצלמים סלפי, כל בנאשם אוהב לצלם" (הטעות במקור) או כי "זה פרויקט חדש ובא לנו לצלם" (פ/194). ראו גם פ/220 שם טען ל"מסיבה" או סיור משותף. חשוב מכך, מדברי הנאשם עלה שהוא לא צילם את התמונות והוא אף נראה בחלקן, ומשכך, נקבע כי תמונות בהן לא נראה הנאשם אינן קבילות (פ/195). יצוין שהגשת התמונות קודם לכן התבססה על טענת ההגנה שצולמו בידי הנאשם, שכאמור אינה מדויקת. הדבר נוגע גם לנ/5, לגביה השיב ג'רדאת כי התמונה זויפה. מעל לצורך אציין כי גם אם התמונה אותנטית, אין בה אלא לתמוך באפשרות למעורבות של העד בעבירות, ולא להראות כי החשבוניות מושא האישום אותנטיות להבדיל מ"כיסוי חשבונאי" כוזב לעבודות שבוצעו בידי אחרים.

בנוסף, גם בהקשרו של ג'רדאת יש לציין כי הגרסה שהציג אינה מתיישבת עם ביצוע עבודה אותנטית וברשות לנאשמים, שאז אין סיבה כי היה מתכחש לפעילות עסקית לגיטימית. בשל כל אלה, אני מקבל את העולה מעדותו כמפורט בראשית פסקה זו.

144. טענת ההגנה בקשר לחברת ישראלי היא לפעילות אמת מול ג'רדאת, ולמצער להעדר מודעות אודות הכזב שבחשבוניות. אני מקבל טענה זו. גם בעניינה של ישראלי הוצגו ראיות המזכירות את ההתנהלות בנוגע ליתר החברות, שבוצעה במודע ובמכוון.

145. כך, תחילה, **מהלך פריטת השיקים** למזומן כמובא בת/73, שבוצע באותו סניף בנק מוכר ב"צומת הבנקים" בירושלים. הגם שלא הוצגו ראיות על השבת המזומנים לנאשמים, הרי שמהלך זה מצטרף לדיון **בהנהלת החשבוניות של הנאשמים**: כאמור, מנהלת החשבוניות ענבל מסרה על העדר

אסמכתאות לתשלום בזמן אמת, למעט קבלות בודדות, ובכלל זה העדר ספחי שיקים. ספציפית לגבי חברת ישלב, עיון בכרטסת (שצורפה לת/17) מעלה כי רובם המכריע של התשלומים שנרשמו בה נרשמו "ע"פ כרטסת". יצוין כי מדובר ברישום תשלומים במזומן, בסכום העולה על שלושה מיליון ₪.

בחקירתה הראשית התייחסה ענבל לרישום לפי "כרטסת של הספק". אלא, שבחינת עדותה ומכלול הראיות לא מאפשרת לקבל כי דובר בכרטסת של חברת ישלב, להבדיל מכזו שערך פריד, מנהל חשבונות שעבד כאמור בשטחים עבור הנאשמים. מתוכן תשובותיה של ענבל עלה כי דובר בכרטסות שהגיעו מפריד (פ/97-98). פריד עצמו לא טען כלל שקיבל כרטסות ספקים, וכשנשאל על אילו מסמכים הסתמך טען שבדק "קבלות ושוברי תשלום" (פ/257 ש' 22). ממילא שלא העביר כרטסות ספקים למנהלות החשבונות. גם מנהלת החשבונות הקודמת שעבדה מולו, ג'ני, לא סיפרה על העברת כרטסות ספקים על ידו, אלא להיפך: כי לא ניתן היה להשיג כרטסות ספקים ("לא היה סיכוי להוציא כרטסת מספק, לגבי כל הספקים של פואד. פשוט היינו צריכים להתאים את עצמנו" - פ/110). בחקירתה הנגדית הבהירה ענבל כי ברישום תשלומים הסתמכה על הכרטסות שהעביר פריד "מבחינת תשלומים זה מה שהיה לנו, כן" (פ/100 ש' 30) וכי רוב ההתנהלות מול פריד הייתה של ג'ני (פ/105 ש' 16). על רקע זה, אני מוצא להעדיף את דבריה של ג'ני, מה עוד שאין ראיה לשינוי כלשהו בהתנהלות של פריד עם כניסתה של ענבל לתפקיד. בנוסף, התרשמותי מעדות ענבל הייתה של מידה של חוסר זיכרון, שאינה מאפשרת לקבל את דבריה בנושא "כרטסות ספקים". ענבל חזרה ונמנעה מלהתחייב לנתונים שהיו בפניה (למשל "עבודה של פריד עצמו אני לא זוכרת, כמעט בטוחה שלא אבל לא זוכרת... יכול להיות שהוא העביר לי... לא זוכרת אם העביר לי" פ/102 ש' 15-18, או לשאלה כיצד הגיעו אליה הכרטסות "אני לא יכולה לומר בוודאות...יכול להיות שזו כרטסת שהגיעה דרכו אך אני לא זוכרת בוודאות" (פ/97-98)). זאת ועוד, כשנדרשה לכרטסות הספציפיות, חברה אחר חברה, השיבה ענבל לא אחת כי הרישומים בוצעו שלא על בסיס מידע מהספקים אלא על בסיס הצהרות בעל פה של הנאשם, בין היתר לצורך "התאמה" של משיכות מזומנים שראו בחשבון הבנק של הנאשמת (פ/98). כך, באופן זהה להתנהלות שתיארה ג'ני טרם כניסתה של ענבל לתפקיד.

146. לכל אלה יש להוסיף כי למרות שבמהלך עדותה של ענבל הצהירה ההגנה כי בדעתה לבדוק את טענת העדה ל"כרטסות ספקים" שנכללו בחומר שנתפס בידי רשויות החקירה, ולמרות שהמאשימה מסרה שאין לה התנגדות שההגנה תעיין בכל החומר שנתפס, ההגנה לא הגישה בהמשך כרטסות מעין אלה. בדומה, לא הציגה מסמכים אחרים שסביר להניח כי היו נותרים ברשות הנאשמים לו ביצעו אכן פעולות של תשלומים לישלב לאורך חודשים, בהיקף מצטבר של מיליוני שקלים, דוגמת קבלות של חברת ישלב. אזכיר גם שמצאתי כי עדותו של פריד לפיה ראה קבלות ואישורי תשלום של הספקים והעביר את המסמכים לג'ני וענבל, היא בלתי אמינה. ההנמקה לכך הוצגה לעיל.

בנסיבות אלה, אני מקבל שהרישום בכרטסת ת/17 בוצע על בסיס כרטסת שהועברה מטעם ישלב, או כי הוצגו בזמן אמת אסמכתאות אחרות לתשלומים שנרשמו. זו אינדיקציה נוספת לכזב שבחשבוניות.

147. מכאן **לנאשם**, שאת עדותו לא אוכל לקבל. לעיל הובאו המסקנות הכוללות בדבר חוסר אמינות עדותו, הרלבנטיות גם כאן. עצמת הכזבים שהציג ונגיעתם בשורש המחלוקת הם כאלה, שיש לייחס להם משקל לחובת ההגנה. בנוסף, גם בהקשר של חברת ישלב לא הציג הנאשם גרסה משכנעת, הפגין חוסר ידע, ובהעדר יכולת להשיב חזר והפנה ל"הסכם". בחקירתו ת/5 מסר שאינו מכיר את מר יוזביץ (עמ' 10), וכשהוצגו בפניו חשבוניות החברה, השיב כי מי שהוציא את החשבוניות ומילאן הוא "בחור בשם גואד", וזאת עבור עבודת שלד ובטון שביצעו פועלי החברה "ומי שרשום בחוזה שלהם". הנאשם לא ידע להשיב

- מיהו בעלי החברה והפנה לחוזה. מכאן, שהבחין בין ג'ואד ג'רדאת לבין בעלי החברה, כשני אנשים שונים.
- עם זאת, כשהוצג בפני הנאשם "הסכם העבודה" ועליו שמו של ג'רדאת שינה הנאשם טעמו וטען שג'ואד ג'רדאת הוא בעלי החברה וזאת לטענתו לפי בדיקה, וכי ג'רדאת חתם על ההסכם וביצע עבודות בירושלים ובחולון. כשנשאל הנאשם כיצד בדק שג'רדאת הוא הבעלים השיב שאינו זוכר אם בדק לבדו או שרו"ח אביטן בדק עבורו. כשנשאל כיצד בדק לבדו השיב שהוא מבקש מרואה החשבון או מעו"ד עואודה לבדוק (עמ' 12). כאמור, רו"ח אביטן ועו"ד עואודה לא ביצעו בדיקות ממין זה עבור הנאשמים.
148. להבדיל, בהודעה ת/6 הוצגו בפני הנאשם חשבוניות חברת ישראליט שבלי שהחוקר נקב בשמו של ג'רדאת. הפעם לא ידע הנאשם להשיב מי ביצע את העבודות וטען כהרגלו "מה שכתוב בחוזה הוא והשותף שלו", מבלי שידע לומר מיהו אותו שותף (עמ' 3-2).
149. בעדותו בבית המשפט חזר הנאשם, כשהוצגו מולו המסמכים בחקירה הראשית, על הטענה לפיה ג'רדאת פעל מולו מטעם חברת ישראליט. הוצגו מסמכים שרובם לא הוצגו בשלבי החקירה, ובהם תמונות בהן לטענתו נראים ג'רדאת יחד עם אחרים שלטענת הנאשם פעלו כקבלני משנה באתר בניה (נ/5) - ראו הדיון לעיל באי-קבילות מוצגים אלה), צילום תעודת זהות שלטענת הנאשם נלקח מג'רדאת, אישור ניכוי מס במקור ומסמך של בדיקת BDI אודות הבעלות בחברה (נ/7), שלפי המצוין עליו הוצא ביולי 2012. בהתייחס למסמך זה טען הנאשם כי הוא שביצע את הבדיקה (פ/193). למסמך זה אין משקל רב, הן בשם לב לסתירה בינו לבין טענותיו של הנאשם בחקירה לפיהן רו"ח אביטן או עו"ד עואודה ביצעו את הבדיקות עבורו, הן בשל הימנעותו של הנאשם מלהציג את המסמך בפני החוקרים, והן משום שמוקד המחלוקת אינו ברישום החברה על שם ג'רדאת אלא בשאלה האם ייצג את חברת ישראליט. ראו גם הדיון לעיל בפסקה 30 בטענה להיסמכות על אישורי מס ורישומי רשם החברות, "הסכם עבודה" ויתר המסמכים הנדונים, שמסקנותיו יפות גם כאן. עם זאת, הפערים בדברי הנאשם בנוגע לשאלה האם בדק מיהו בעלי החברה גורעים מן היכולת לקבל גרסתו לפיה סבר שג'רדאת הוא הבעלים החוקי.
150. בעדות הנאשם הוצג גם מסמך שסומן נ/10, ואשר נחזה להיות אישור של ג'רדאת "מחברת ישראליט" כי קיבל את התשלום עבור חודש אוקטובר "במזומן ובצ'קים". איני יכול להיסמך על מסמך זה. הוא הוצג לראשונה בחלוף שנים מן האירועים, בפרשת ההגנה, ללא הסבר משכנע מדוע הותר הנאשם את המסמך ברשותו משך כל השנים שחלפו מאז האירועים, וכן במהלך חקירתו. לו היה ברשות הנאשם בזמן אמת, ניתן היה גם לצפות שיוצג בפני דאת בזמן עדותו בבית המשפט, אך ההגנה לא עשתה כן, וממילא שלא ניתנה לו ההזדמנות להתייחס למסמך. בנסיבות אלה, לא ניתן להתרשם מאותנטיות המסמך או לייחס לו משקל של ממש.
151. קשיי הנאשם הודגשו בחקירה הנגדית. כשנשאל כיצד גם חברת ישראליט, בדומה לחברות נוספות שעבד עמן, "נגנבה" מבעליה שלא הסכים לשינוי רישום הבעלות בה, התחמק תחילה מתשובה. כשהשאלה חזרה על עצמה, טען שערך בדיקות אצל עורך-דין ורואה חשבון. כאמור, האחרונים לא ביצעו בדיקות מתאימות מטעם הנאשמים. הנאשם נשאל מדוע כל אותם בעלי חברות מכחישים היכרות עמו, ובתגובה חזר לטעון ה"שותפים" ("כל שעבדו איתי יש להם שותפים...") וטען כי "אולי היה איתם בעיות...". מבלי שביאר (פ/244). מובן כי טעון ה"שותפים" אינו רלבנטי לחברת ישראליט, שכן הנאשם לא טען שלג'רדאת היו שותפים. הקושיה לגבי חברה זו נותרה, אפוא, ללא מענה.
152. כך, גם לגבי חברת ישראליט הציג הנאשם גרסה-גרסאות לא משכנעות, רוויות בפערים,

שאינם מאפשרים לקבלן. אף בחירתו להציג ראיות בצורה "כבושה", ובהן מסמך שלא ניתן לקבל כי הוא אותנטי, אומרת דרשני. לכך מצטרפות ראיות התביעה מהן עלה כי דובר בחברה ש"נגנבה" מבעליה, כי "איש הקש" ששימש לצורך זה לא סיפק עבודת-אמת לנאשמת, כי בוצע, שוב, פירעון למזומן בסניף הבנק של הנאשמים של שיקים שנרשמו לפקודת חברה זו, וכי לא הוצגו למנהלי החשבונות אסמכתאות לתשלום כנגד החשבוניות בזמן אמת. לבסוף, ההתנהלות לגבי חברת ישלב משתלבת בתמונה הכוללת של פעילות פסולה באמצעות חשבוניותיהן של חברות רבות לצורך "כיסוי חשבונאי" - ובהמשכה של פעילות זו לאחר שהנאשם נחקר בשנת 2012. כל אלה מביאים למסקנה כי הוכח מעל לספק שהחשבוניות הנושאות את שמה של חברת ישלב הן חשבוניות כוזבות, שאינן משקפות עבודה שסיפקה חברה זו לנאשמת, כי הנאשמים ידעו זאת כשעשו שימוש באותן חשבוניות, וכי עשו זאת בכוונה להתחמק ממס.

חברת נס בכר בבניה בע"מ (להלן "חברת נס")

153. כחלק מת/18 הוצגו 17 חשבוניות של חברה זו, שנרשמו בערבית, נושאות תאריכים שבין 30.11.12-28.1.13 (התאריך המוקדם, לפי הטבלה שצורפה לחשבוניות, נסמך על כרטסת שכן החשבוניות חסרות תאריך), ובסכום עסקאות כולל של 4,181,631 ₪ מתוכו 607,587 ₪ סכום מס. באותו מוצג נכלל "הסכם עבודה" בערבית.

154. בדומה לקודמותיה, גם לגבי חברה זו הוגשו הודעות בעל החברה, מר **נס בכר** (ת/36 ות/37), לפיהן החברה "נגנבה" בדרך של שינוי רישום ברשם החברות שלא על דעת הבעלים. בכר הבהיר כי הוא הבעלים היחיד והמנכ"ל של החברה, כי לא אישר לאיש לפעול בשמה או להוציא חשבוניות שלה, וכי בשלב מסוים למד שנרשם ברשם החברות כי מכר את החברה ליוסף סלהב ולכסאב חרבי ופעל בהגשת תלונה, בדיווח לרשויות המס ולרשם החברות, ובהעברת כל פעילות החברה לחברה חדשה שפתח. בכר הציג תצהיר של עורכת הדין שחתימתה על פרוטוקול העברת המניות, המצהירה כי החתימה זויפה, ושלל קשר למסמכים הנחזים להיות התקשרות של החברה עם חברה בשם "ג'רוזלם ע.ח. סטון" (להלן: "חברת סטון"), חשבוניות שהוצאו לה ושיקים שהתקבלו ממנה. בדומה שלל היכרות או קשר עם הנאשם או עם חוסין שוואהין, שכמובא להלן נטען בידי הנאשם כי מולו פעל. כשהוצגו לו החשבוניות מושא האישום השיב שהן מזויפות, כי לא הוציאו ואינו יודע כלל לכתוב בערבית, וכי פורמט החשבוניות שונה מן החשבוניות שלו, שדוגמא מהן צורפה להודעה ת/37. בדומה שלל קשר ל"הסכם העבודה" עם הנאשמת, חזר וציין שאינו מבין ערבית, וכן שלל היכרות עם עו"ד מרואן עודה ששמו מופיע על ההסכם כמי שאימת את החתימות עליו.

155. הודעתו של בכר הוגשה בהסכמה (פ/19), ומכאן העדר מחלוקת בדבר האופי הכוזב של "העברתה" של החברה ליוסף סלהב או לכסאב חרבי, וממילא שהחשבוניות מושא האישום לא הוצאו ברשות בשם חברת נס. דבריו של בכר אף הולמים את הרישום אצל רשם החברות (ת/29) לפיו החברה נרשמה מלכתחילה על שמו, וב-13.11.12 הועברה ליוסף סלהב (בהמשך מצויות העברות תכופות לסירוגין בינו לבין חרבי).

156. לכך מתווספת עדותו של **יוסף סלהב**. בניגוד חזיתי לטענות הנאשם שיידונו בהמשך, לפיהן פעל מול סלהב וחוסין שוואהין מטעם חברת נס, העיד סלהב כי הוא פועל בניין וניקיון, אינו מכיר את הנאשמים או את חברת נס ואינו בעל תפקיד בה. הוא אישר כי תעודת הזהות שלו מצויה במסמכי רשם החברות, אך הכחיש שדובר בחתימתו, כי הוא מכיר את כסאב חרבי שלכאורה העביר וקיבל ממנו מניות

בחברה, או את עו"ד אבו סוויס שחתום על ההעברה. בדומה, הכחיש היכרות עם החשבוניות מושא האישום, עם "הסכם העבודה" שבין חברת נס לנאשמת, או עם חוסיין שוואהין (פ/152-151).

157. גם בעניינו של סלהב הוצגו אינדיקציות המעלות סימני שאלה, האם ידע על השימוש בשמו לצורך "גניבת" חברת נס והפצת חשבוניות באמצעותה, וכן אינדיקציות מנגד. אציין שהדיון נערך לצרכי הליך זה בלבד ואין בו לחייב את העד. בכלל זה הוצג תצהיר נ/5 הנחזה להיות בחתימת העד, בו אישר כי התקשר בשם חברת נס עם חברת סטון ומסר לה חשבוניות. המדובר בחברת סטון הנזכרת לעיל בסקירת הודעתו של נס בכר, כחברה נוספת לה נמסרו חשבוניות כוזבות של נס. העד הכחיש בעדותו כי חתם על התצהיר או כי הוא מכיר את עורך הדין ששמו מופיע כמאמת החתימה (פ/153-152). אעיר כי הצורך בעריכת תצהיר מעין זה לא הובהר. נתתי דעתי גם לטענת העד כי איבד צילום של תעודת הזהות שלו, כהסבר להימצאותה בראיות לרבות בצמוד ל"הסכם העבודה" בין חברת נס לנאשמת (פ/153-154). ההגנה הציגה בפני העד מסמך בטענה כי מדובר בצילום בצבע של תעודת הזהות שלו, וכי צולם בידי עו"ד עואודה מן התעודה המקורית כשהעד התייצב בפניו. יש לתת את הדעת לקשיי העד להסביר זאת (פ/155). עוד הציגה ההגנה בפני העד תצלומים וטענה כי צולמו בידי הנאשם וכי הוא נראה בהם ניצב לצד חוסיין שוואהין (נ/6, נ/7). העד הכחיש כי הוא יודע במי מדובר או כי פגש בנאשם, והשיב כי צולם בעבודת הבניין (פ/156-158), וראו הדיון לעיל בקבילות הצילומים בהם לא נראה הנאשם). בסיכומיה הפנתה ההגנה גם להודעתו של החלפן דוגה, שמסר כי סלהב הביא אליו שיקים של הנאשמת לפקודת נס בכר, הגם שיצוין כי דוגה מסר שהשיקים הועברו באמצעות "שליח נהג מונית בשם אברהם שמואל" (ת/71).

158. כל אלה אינם מסייעים להגנת הנאשמים. שכן, בין אם סלהב שימש במודע כ"איש קש" ובין אם נוצל, מעדותו עולה אמירה ברורה לפיה לא ביצע עבודת אמת לנאשמים. אמירה זו מתיישבת עם דבריו של נס בכר שאינם במחלוקת, לפיהם חברת נס "נגנבה" והוא גילה כי מופצות חשבוניות כוזבות באמצעותה, ועם יתר הראיות שיפורטו בהמשך. על רקע זה, אני מוצא לקבל את טענת סלהב שלא ביצע עבודה לנאשמים.

159. עו"ד **מרואן עואודה** העיד פעמיים: תחילה כעד תביעה, ובהמשך זומן שוב לבקשת ההגנה. עדותו הראשונה העלתה כי הנאשם שכרו על מנת לערוך הסכמי עבודה ויפויי כוח בנוגע לחברות שונות המנויות בכתב האישום, בשנים 2013-2014. העד מסר שחלק מההסכמים לא נחתמו בפניו וחלקם כן. עוד מסר כי הוא אימת את זהות החותמים לפי תעודת זהות ו"אני לא חוקר משטרה ולא אמור לוודא מעבר לזה" (פ/70 ש' 31). כפי שיובא להלן, ההגנה הסכימה כי לפחות חלק מן החותמים בפני עו"ד עואודה היו מתחזים.

לגבי ההסכם של הנאשמת עם חברת נס שנחזה כחתום בידי חוסיין שוואהין (חלק מת/18), העיד עורך הדין כי נחתם בפניו וכי זיהה את החותם באמצעות תעודת זהות. כשנשאל כיצד בדק ששוואהין מוסמך לפעול בשם חברת נס השיב תחילה "כנראה שהציג מסמכים שיכול לפעול בשם החברה וחותם בשמה" אך כשהופנה לאמירה בהודעתו לפיה לא בדק זאת, השיב כי אינו אחראי לתוכן המסמך ותפקידו התמצה בבדיקת זהות החותם (פ/72). בהמשך מסר שאינו עורך בדיקות לוודא שהחותם מוסמך לחתום בשם החברה (שם, ש' 20-22).

כשעורך הדין העיד בשנית מטעם ההגנה, הוגש באמצעותו יפויי כוח נוטריוני שערך (נ/18), הנחזה להיות מסמך בו הסמך סלהב את שוואהין לפעול מטעמו בשם חברת נס, וציין כי הוא עושה זאת משום שעיסוקיו אינם מותרים לו מספיק זמן לנהל את ענייני החברה. ליפויי הכוח צורף מסמך הנחזה להיות פרוטוקול של החברה

וצילומי תעודות זהות.

160. מסמך יפוי הכוח אומר דרשני. כך, בשים לב לעדות עו"ד עואודה לפיה ערך את יפוי הכוח האמור, וכן ערך יפוי כוח מקבילים שנגעו לחברות נוספות אשר יידונו בהמשך, לבקשתו של הנאשם (פ/250).

העובדה שהנאשם יזם שורת יפוי כוח בפני עורך דין ששכר לצורך זה, אשר נחזים כמסדירים את מערכות היחסים הפנימיים בשורת חברות שלכאורה הן ספקיות שלו, והוא אינו בעליהן או פעיל בהן אלא אך רוכש מהן שירותים, היא עובדה אשר פועלת לחובתו. זאת, בהעדר הסבר הולם מדוע יפעל כך בנוגע לחברות שאינן שלו. יודגש שעו"ד עואודה העיד כי לא בדק את תוכן התצהירים, היינו האם דובר בהסדרת-אמת של מערכות היחסים האמורות, אלא רק אימת את החתימות (פ/250 ש' 2) וזאת באמצעות בדיקת תעודת זהות (פ/251 ש' 8). מכאן סימן השאלה, מדוע היה כלל צורך בעריכת יפוי כוח שכזה.

חוסר הטעם הענייני בעריכת יפוי הכוח נ/18 מנקודת מבטה של חברת נס, שלטענת ההגנה התקשרה עם הנאשמת, מודגש גם בפרוטוקול שצורף לנ/18. מסמך זה נחזה להיות פרוטוקול ישיבה של חברת נס, בה הוסמך שוואהין, באישור עורך דין אחר (עו"ד סוויס), לנהל את החברה ולפעול בשמה, תוך קביעה שחתימתו תחייב את החברה. לא הוצג כל הסבר מדוע, בהינתן פרוטוקול זה, נדרשה חברת נס לערוך יפוי כוח כאמור אצל עורך-דין נוסף, בפרט כזה שפעל מטעם אחד מ"לקוחות" החברה, הוא הנאשם. נוסף על כך, ברור שגם סלהב יכול היה לחתום על החוזה, ללא צורך ליפות כוחו של אחר שאינו מנושאי התפקידים בחברה. אוסיף כי ל"החלטות" בפרוטוקול האמור או ביפוי הכוח אין ביטוי ברישומי רשם החברות ת/29, בהם לא נזכר שוואהין, דבר שעשוי להסביר מדוע, מבחינת הנאשם (להבדיל מחברת נס), נדרשה עריכת מסמכים שלכאורה מסמיכים את שוואהין לפעול בשם החברה. שהרי, "הסכם העבודה" הכוזב שערך הנאשם כביכול מול חברת נס נחתם, כפי המצוין בו, על ידי שוואהין. יפוי הכוח היווה אפוא נדבך נוסף של יצירת תיעוד אשר נועד לשוות לשימוש בחשבוניות חברת נס מראה של מהלך עסקים לגיטימי.

לבסוף יצוין כי מספר העדים שלכאורה חתמו על יפוי כוח בפני עו"ד עואודה התכחשו לכך, דבר המעלה אפשרות כי בפני עורך הדין הנכבד התייצבו מתחזים. כפי שנראה, לגבי חלק מהחותמים הדבר אף הוכח.

כל אלה מאפיינים את המהלך של עריכת יפוי הכוח, ובהם יפוי הכוח הנוגע לחברת נס, כדרך לייצר כסות תקינה לפעילות הפסולה של שימוש בחשבוניות החברות הרלבנטיות, וזאת לצד עריכת "הסכמי העבודה". ניתן לשער כי הנאשם בחר לעשות זאת היות שמספר חודשים קודם לכן, במאי 2012, נחקר לראשונה ברשויות המס בחשד לשימוש בחשבוניות כוזבות (ת/1 ות/2), וסבר כי עריכת יפוי כוח אצל עורך-דין תשפר את הסוואת מעשיו. עם זאת מדובר בהשערה בלבד, שאינה נדרשת להכרעה וגם בלעדיה נותרת בעינה המסקנה המובאת כאן, ואשר מעידה על מודעות הנאשמים לטיב החשבוניות ועל הכוונה שכלוה לשימוש בהן.

161. זאת ועוד, גם בעניינה של חברת נס רלבנטיות המסקנות שהוצגו לעיל, בנוגע **להנהלת החשבוניות** של הנאשמים, בדגש על העדרן בזמן אמת של אסמכתאות משכנעות לתשלום בפועל. אסמכתאות כאלה לא הוגשו, הגם שניתן היה לצפות כי יוותרו בידי הנאשמים לאחר פעילות בהיקף מצטבר של למעלה מארבעה מיליון ₪ אל מול חברת נס. מהטעמים שפורטו לעיל, איני יכול לקבל את עדותו של מנהל החשבונות פריד, שטען כי בדק בזמן אמת אסמכתאות לתשלום לרבות המחאות, קבלות ושוברי תשלום (לדין ראו פסקאות 21-20 לעיל). יצוין כי חברת נס היא אחת משתי החברות היחידות לגביהן הציג פריד כרסות, אלא שדובר ברישום שערך בעצמו ולא באסמכתאות מהספקים (נ/22). אציין גם כי כל רישומי

התשלומים באותה כרטסת הם רישומים של תשלומים במזומן.

לכך מתווספת עדותה של מנהלת החשבונות ענבל שנסקרה לעיל, שכזכור מצביעה על העדר הצגתן של אסמכתאות בזמן אמת מצד הנאשם, תוך הצגת קבלות בודדות ועבודה שלו בעיקר במזומן. בנוגע לכרטסת של חברת נס (חלק מת/18) מסרה כי זו מעידה על יתרת זכות כלומר העדר תשלום של חלק ניכר מהחשבונות, וכי התשלומים שנרשמו בכרטסת זו נרשמו "על פי אמירות של הנאשם, הוא אמר לזה אני לא חייב יותר כסף, נרשמו הפקודות לפי דברי הנאשם" וכי "הרוב לא שולם" (פ/98 ש' 28-29). ענבל ציינה גם כי אחת החשבונות שבכרטסת בוטלה לבקשת הנאשם בטענה כי לא רצה לבקש החזרים בתקופה הספציפית, אך כי אותה חשבונית לא נדרשה על ידו בשנית (פ/94-95).

כל אלה מתווספים לאינדיקציות אודות פעילות בחשבונות כוזבות בתקופה הרלבנטית.

162. בנוסף, גם בנוגע לחברת נס לא ידע **הנאשם** להציג גרסה משכנעת, או כזו המתיישבת עם מכלול הראיות. בחקירתו ת/5 סיפר שאינו מכיר את מר נס בכר וכי חוסין שוואהין חתם מולו על הסכם עבודה שהוצג בפניו, הגם שלא זכר לומר מה שם החברה בשמה חתם. כשנשאל האם שוואהין הוא הבעלים נמנע מלהתחייב ("אם הוא לא הבעלים אז יש לו יפוי כוח" - עמ' 10). בהמשך, כשהוצג בפניו שמו של יוסף סלהב, טען שסלהב ושוואהין הם שותפים שעבדו מולו, סיפקו לו חשבונות של חברת נס (הגם שלא זכר מי מילא את החשבונות שהוצגו בפניו), והגיעו יחד לקחת את התשלום. שוואהין, כך מסר, חתם על הסכם העבודה בין חברת נס לבין הנאשמת. כשנשאל האם בדק מיהם בעלי החברה השיב שבדק אך אינו זוכר איך (עמ' 11-12).

163. להבדיל, בחקירת-המשך ת/6, כשהוצגו בפניו החשבונות של חברת נס מבלי לנקוב בשמותיהם של סלהב או שוואהין, לא הזכירם הנאשם בתשובותיו. הוא טען שהייתה עבודה עם בעל החברה בשמו לא נקב "ושילמתי לו כסף ביחד עם השותף שלו". כשנשאל האם מדובר באותו "שותף" של חברת יסלב ואורות הזריחה, לא ידע להשיב מיהו וכהרגלו הפנה לחוזה ("זה רשום לך בחוזה שלו" - עמ' 3).

164. בעדותו בבית המשפט המשיך הנאשם והתקשה בהסבריו. בחקירתו הראשית, לאחר שהוצג בפניו "הסכם העבודה", טען ששוואהין חתם עליו. באותו מעמד הוצג, לראשונה, המסמך נ/18 הנחזה להיות יפוי כוח לשוואהין מאת סלהב. לעיל עמדתי על הקשיים שבמסמך זה, ואוסיף כי הנאשם התקשה מאוד לספק הסברים לצורך בעריכתו. בכלל זה טען כי נכח בזמן חתימת ההסכם עם שוואהין, וכי באותו מעמד נחתם יפוי הכוח אל מול עו"ד עואודה (פ/196-197).

הדבר מחריף את סימני השאלה סביב מסמך זה: אם במעמד חתימת ההסכם נכח סלהב במשרדו של עורך הדין וחתם על יפוי הכוח, מדוע לא חתם בעצמו באותה הזדמנות על הסכם העבודה, ונדרש להסמך אדם אחר לצורך זה? הנאשם התבקש להסביר זאת, והתקשה לעשות כן. תחילה ניסה לחזור בו ("סלהב סיים אבל נכנס חוסין שוועין"). בהמשך הוצגה, לראשונה, טענה לפיה נחתמו עם חברת נס שני הסכמים, שאז הוצגו, גם כן לראשונה, מסמך הנחזה להיות הסכם עבודה נוסף בין חברת נס לבין הנאשמת, הפעם בחתימתו של יוסף סלהב ובצירוף תעודת הזהות שלו, תדפיס בעלות בחברת נס ועוד (נ/12). דובר במקבץ שני של מסמכים שהוצגו לראשונה ביום 5.2.18 בו העיד הנאשם, מספר שנים לאחר שנחקר בנושא ונדרש להציג לחוקרים את כל המסמכים שברשותו. המסמך גם לא הוצג בפני סלהב בעת שהעיד בבית המשפט, ועו"ד עואודה העיד כי לא נחתם בפניו (פ/252). הנאשם, שטען בעדותו כי הסכם זה היה ברשותו בזמן החקירה, לא ידע להסביר מדוע הותירו ברשותו והציגו רק בפרשת ההגנה, והציג תשובות לא אחידות כגון "הם לא ביקשו את זה ואני לא נתתי

את זה, הם ביקשו אני הגשתי להם את זה, כל המסמכים הם לקחו אותם ממני" (פ/200-196). אזכיר כי לאורך חקירותיו לא הזכיר הסכם עבודה נוסף, וטען כי שוואהין הוא שחתם על הסכם העבודה מטעם חברת נס.

זאת ועוד, אין בהסכם נוסף זה לפתור את קשיי הנאשם להסביר מדוע נדרש יפוי הכוח. נהפוך הוא: אם חתם סלהב על הסכם עבודה, ואם נכח במעמד חתימת ההסכם הנוסף, לא נהיר מדוע לא חתם גם עליו ונדרש לייפות את כוחו של שוואהין לעניין זה. אפנה גם לנוסח יפוי הכוח, בו נרשם לכאורה מטעמו של סלהב כי הוא זקוק לסייעו של שוואהין משום ש"אין לי זמן ויכולת לטפל בכל ענייני החברה...". גם "הסבר" זה מנוגד לנוכחותו של סלהב במעמד החתימה, ולצורך בשוואהין למטרה זו. לכל אלה לא נמצא מענה בעדות הנאשם. עוד לא ידע להסביר כיצד נחתמו חשבוניות חברת נס ת/18, שלשיתנו ניתנו לו בידי סלהב או שוואהין, במספר חתימות שבעין בלתי מקצועית נראות שונות מאוד זו מזו (פ/243).

165. בנוסף וכמובא לעיל, מתעוררת השאלה מדוע ייערך יפוי כוח המסדיר את ענייניה הפנימיים של חברת נס, בנוכחותו של הנאשם ובידי עורך דין מטעמו. כך לגבי חברה זו, ולגבי חברות נוספות שיידונו בהמשך שגם לגביהן נערכו יפוי כוח דומים. בחקירתו הנגדית נשאל הנאשם בנושא, והתקשה לספק הסבר לקושיה האמורה, או מדוע שילם עבור עריכת יפוי הכוח. תחילה טען שנכח ושילם משום שעורך דינו האריך את החוזה (פ/242 ש' 28). בד-בבד טען שעריכת יפוי הכוח לא קשורה אליו (שם ושוב בפ/243 ש' 1 "אני עשיתי את יפוי הכח? אני דרך העו"ד הוא עשה להם את יפוי הכח מה זה קשור אלי?"). יוזכר כי עו"ד עואודה סיפר כי נשכר בידי הנאשם לערוך את המסמכים.

166. כל אלה עיצבו גרסה לא אמינה, שהכזבים שבה הם בעצמה ניכרת אשר מספקת תמיכה לתזת התביעה. יצוין כי גם לגבי העבודה הנטענת עם חברת נס לא הציגה ההגנה ראיות כלשהן, דוגמת פועלים שעבדו מטעם חברת נס בשירות הנאשמים, מנהלי עבודה, קבלות או עדותו של חוסין שוואהין שלטענת הנאשם פעל מולו. לאלה מצטרפות ראיות המאשימה שנסקרו לעיל, האינדיקציות הכרוכות בפעילות בחשבוניות חברת נס שחזרו על עצמן לגבי חשבוניותיהן של מספר חברות הנדונות בכתב האישום (כגון "גניבת" החברה, עריכת יפוי הכוח אצל עו"ד עואודה או העדר אסמכתאות לתשלום בזמן אמת), והמשך הפעילות בחשבוניות כוזבות לאחר שהנאשם נחקר ב-2012. כל אלה מבססים גם בנוגע לחברת נס, כי חשבוניותיה לא שיקפו עבודת אמת לנאשמים, וכי האחרונים ידעו זאת כשהשתמשו בחשבוניות ועשו זאת בכוונה להתחמק ממס.

חברת חן הדר מחשבים בע"מ (להלן "חברת חן")

167. כת/19 הוצגו 25 חשבוניות הנושאות את שמה של חברה זו, שנרשמו בערבית. הן נושאות תאריכים שבין 8.7.13-19.3.13, וסכום עסקאות כולל של 7,700,672 ₪ מתוכו 1,147,527 ₪ סכום מס.

באותו מוצג נכלל גם "הסכם עבודה" בין חברת חן לנאשמת, נושא תאריך 1.3.13, שלפי הרשום עליו נחתם בידי עיסא אבו חמיד תושב יאטה, לפי יפוי כוח נטריוני. לצד זהות שם המשפחה של עיסא לזה של הנאשם, אישר הנאשם בהודעתו ת/5 כי מדובר בקרוב משפחה שלו, ומסר כי אף הוא (הנאשם) פועל ביאטה, בה ממוקמים משרדי החברה שלו (כך בת/1). בעדותו ניסה לחזור בו ולהתכחש לקרבה המשפחתית, אך לא באופן משכנע (פ/240).

168. לפי מסמכי רשם החברות (ת/29), החברה הוקמה בינואר 2009 בידי אדם בשם אמיר אליעזר. ביום 26.2.13 הוגשה הודעה על העברתה לידי נאצר אבו גרביה החל מיום 24.1.13. ההודעה

נערכה בידי עו"ד שי שלמה, שהודעתו ת/70 הוגשה בהסכמה (פ/134). הוא סיפר ששימש כעורך דינו של אמיר אליעזר, והעביר את החברה לבקשתו של אדם בשם עיד, תושב שטחים שעמד עימו בקשר טלפוני. עורך הדין סיפר ששוחח בהמשך עם עיד משום שהיו לאחרון טענות אודות שיעור הניכוי במקור של חברת חן, והתרשם כי עיד הוא שמפעיל את החברה בעוד שנאצר אבו גרביה הוא "קוף בחברה בלבד", כלשון העד (שם, ש' 11).

169. **נאצר אבו גרביה** (להלן "נאצר") העיד בבית המשפט. מעדותו עלה כי שימש כ"איש קש". הוא מסר כי לפני מספר שנים שלחו אותו עאיד אבו חמיד ומוחמד פרוח מיאטה ועוד אדם בשם נסים לעורך-דין בשם שי, לחתום כדי לקבל בעלות בחברה, והבטיחו לו כי מדובר במהלך חוקי. הוא טען תחילה שלא קיבל תמורה, והוסיף כי לא פעל כלל בחברה והוא אף אינו יודע מה שמה (פ/32 ש' 20 - פ/33 ש' 2). לגבי החשבוניות מושא האישום השיב כי אינו מכיר ואינו מזהה את הכתב עליהן, כי אין מדובר בחתימתו ולא ביצע את העבודות הרשומות בהן. לגבי "הסכם העבודה" בין חברת חן לנאשמת (חלק מת/19) מסר שאינו מכיר, אינו מכיר את השם עיסא אבו חמיד שלפי הרשום על ההסכם חתם עליו כמיופה כוח, לא אישר לאיש לחתום בשמו ולא היה אצל עו"ד עואודה שאימת את החתימות על ההסכם. גם את הנאשם אינו מכיר (פ/34-35). בחקירתו הנגדית הוצג בפניו יפוי כוח הנושא את שמו שנחתם בפני עו"ד עואודה (נ/3), והוא הכחיש שחתם עליו הגם שאישר כי צילום תעודת הזהות שצורף למסמך הוא שלו (פ/37). העד הוסיף כי דרך עאיד אבו חמיד הכיר את עימאד אבו חמיד שלדעתו הוא בן דודו של עאיד, כי עימאד פגש בו יחד עם עאיד ואדם בשם מוחמד מיאטה (בהמשך אישר שדובר במוחמד מוגרבי מעזריה), מסר לו שנסים זייף את תעודת הזהות שלו והראה לו תעודה מזויפת. העד טען שבאותו מעמד אמר לו עימאד שהעבודה של העד בחברת חן היא חוקית (פ/33), וסיפר שלא ידע איזו עבודה ביצע עאיד ומוחמד (פ/34).

170. גם בהערכת עדותו של נאצר, ומבלי שהדבר יחייב את העד הנכבד שאינו צד להליך, יש לקחת בחשבון את האינדיקציות המעלות אפשרות כי ידע שהוא משמש כ"איש קש" לצורך הפצת חשבוניות. דברי העד נעו בין גרסתו שפורטה לעיל בה טען שסבר שהכל תקין, לבין האינדיקציות האמורות. כך למשל, כשסיפר על פגישתו עם עימאד, הציג בפניו המאשימה כי בהודעתו סיפר שעימאד אמר לו כי ייקח אותו למקומות בהם הוא עובד, על מנת שאם שלטונות המס יישאלו את העד אודות המיקומים הוא ידע להשיב. העד אישר זאת. כן הוצג בפניו שבהודעתו טען כי עאיד ומוחמד הביאו פנקס חשבוניות בעברית ונתנו לעימאד חמש חשבוניות, והעד השיב שראה זאת אך לא קיבל חשבוניות בעצמו (פ/33-34). נוסף על כך, הוצג בפניו שבהודעתו התייחס לפריטת שיקים שקיבלה חברת חן, והוא השיב שהלך פעמיים לחלפנים בשמות יגאל ואשר, אך טען שלא פרע שיק אלא קיבל מזומן מהחלפן "עם התעודת זהות שלי" ומסרו לאדם בשם רביע שהיה אמור להעבירו לעאיד (פ/35). בחקירתו הנגדית טען מחד שלא נתן לאיש יפוי כוח לפעול בחברה, ומאידך כי קיבל מעאיד ועימאד 4,000 ₪ עבור פתיחת החברה על שמו וחתם על שלוש או ארבע חשבוניות תוך שהאמין בשניים ולא ידע היכן הם עובדים (פ/37-38). כל זאת בסטייה מסוימת מהגרסה שהציג בחקירה הראשית.

171. למרות סוגיות אלה ובהתחשב בהן, אני מוצא לקבל את העולה מעדותו של נאצר ואשר רלבנטי לענייננו: כי חברת חן לא סיפקה לנאשמת עבודות בכלל או באמצעות נאצר, לא קיבלה את תמורת החשבוניות מושא האישום, וכי נאצר שימש כ"איש קש" לצורך רישום כבעלים של החברה ומנהלה, כמסווה שיאפשר הוצאת חשבוניות כוזבות בשמה. בכלל זה אני מקבל את אמירתו כי לא פעל כלל בחברה, כי אחרים עסקו בחשבוניותיה, וכי קיבל הנחיות אודות מיקום העבודות שחשבוניות החברה שימשו ל"כיסוי

חשבונאי" כוזב שלהן, על מנת שבמידת הצורך יוכל לפרטן בפני רשויות המס. החלטתי זו נשענת הן על התרשמותי מן העד, שהותיר רושם של אדם פשוט שנוצל בידי אחרים, הן על התאמת דבריו בנושאים אלה למכלול הראיות, והן על העדר הגיון מבחינתו, לו היה מספק עבודה בצורה לגיטימית לנאשמים כפי שאלה טענו, לבחור בגרסה "שקרית" אודות הפצת חשבוניות כוזבות בשם החברה בראשה עמד ואודות חלקו בכך.

172. ייפוי הכוח נ/3, שכנטען נחתם בידי נאצר בפני עו"ד עואודה ובו הסמיך נאצר את עיסא אבו חמיד (שחתם מכוחו על "הסכם העבודה" עם הנאשמת), אינו מסייע לנאשמים, ולהיפך - תומך בראיות התביעה. כפי שקבעתי לעיל, ייפוי הכוח שנחתמו אצל עו"ד עואודה, לבקשת הנאשם (כך לפי עדותו של עורך הדין), הם נדבר נוסף של מאמצי הנאשמים להסוואת השימוש בחשבוניות כוזבות. גם הפעם אין הגיון, מבחינתה של חברת חן ולו אכן הייתה עובדת באופן לגיטימי בשירות הנאשמת, לערוך את ייפוי הכוח. לא הוצגה כל מניעה לנאצר לחתום בעצמו על הסכמי עבודה של חברת חן, או הוסבר מדוע נדרש לצורך זה להסמיך את עיסא אבו חמיד. נהפוך הוא: אם אכן התייצב נאצר בפני עו"ד עואודה לחתום על ייפוי הכוח, הרי שיכול היה לחתום בעצמו על ההסכם - שאף הוא נחתם בפני אותו עורך דין. לו דובר אכן בהסכם עבודה מהותי לחברת חן, שהניב עבודה בהיקף של מיליוני שקלים, ולו אכן היה נאצר מנהל חברה זו בפועל, סביר שכמנהל החברה היה מעורב בעריכתו של ההסכם ולא בוחר להפקידו בידי אדם שאינו בעל תפקיד בחברה, ושמקורב משפחתית דווקא לצד-מנגד. עוד לא נהיר, מבחינת חברת חן, מדוע תבחר לערוך מסמך משפטי פנימי שלה דווקא אצל עורך דין הפועל מטעמו וביזמתו של הנאשם (וראו עדות עו"ד עואודה אודות עריכת ייפוי הכוח, בה הבהיר שבדיקותיו התמצו בזיהוי של החותם וכי יכולתו לוודא את הזהות מוגבלת, בפ/71-70). יזמה זו של הנאשם "להסדיר" את ייפוי הכוח אצל עורך דין, לצד הבחירה להסמיך בייפוי הכוח דווקא קרוב משפחה שלו מיאטה, ובהינתן השתלבותו של המהלך במספר ייפוי כוח שנחתמו אצל עו"ד עואודה בנוגע לחברות שהנאשמת עשתה שימוש בחשבוניות שלהן - כל אלה מעידים כי דובר במהלך כוזב נוסף, במטרה "לייצר" כסות לגיטימית למעשי הנאשמים; "תיעוד" להרשאה מטעם חברת חן לפעילות מול הנאשמת, ואפשר שגם צמצום השימוש ב"איש הקש" באמצעות ייפוי כוח שיאפשר לקרובו של הנאשם לפעול "בשם" חברת חן. כך, בין אם היה זה נאצר עצמו שהתייצב בפני עו"ד עואודה, ובין אם מתחזה. מאותה סיבה, אין נפקות של ממש לכך שנאצר או אדם שהתייצג בשמו הביא שיקים של הנאשמת לניכוי אצל החלפן דוגה (ת/71).

173. אף לגבי חברת חן רלבנטי הדין שנערך לעיל בהנהלת החשבוניות של הנאשמים והעדר אסמכתאות לתשלום בפועל. יצוין כי בכרטסת חברת חן שנערכה מטעם הנאשמת, שצורפה לת/19, אין כלל רישום של תשלומים (עדות מנהלת החשבוניות ענבל, פ/99 ש' 20).

174. לאלה מצטרפת גרסת הנאשם. הוא אישר, כאמור, בהודעתו ת/5 כי עיסא אבו חמיד הוא קרוב משפחתו ("הוא בן של בן דוד שלי" - עמ' 8 ש' 15), וסיפר כי קיים קשר משפחתי גם בין עיסא לבין עאיד אבו חמיד (שם, ש' 17). הנאשם טען שעיסא חתם על הסכם העבודה מטעם חברת חן אצל עו"ד עואודה, וזאת לפי ייפוי כוח מבעלי החברה. הנאשם לא ידע לומר מיהם הבעלים, או איזו עבודה ביצע עבורו עיסא, וכדרכו הפנה להסכם ("עבודה שכתובה בהסכם" - שם, ש' 27). עוד טען שעיסא מילא את חשבוניות חברת חן, מסרן לנאשם וקיבל ממנו את תמורתן במזומן ובשיקים (עמ' 9). כשנשאל על נאצר אבו גרבייה טען שראה אותו פעם או פעמיים נוסע ברכב עם עיסא, כי עיסא אמר לו שמדובר בשותף שלו, וכי נאצר לא ביצע עבורו עבודות או הוציא לו חשבוניות. בשלב זה הטיח בו החוקר כי הוא משקר ואינו

מכיר את נאצר, והנאשם נמנע מלהכחיש והתחמק בתשובות לפיהן הוא מכיר את עיסא ודי לו בכך ו"אני מכיר את מי שעבד איתי". אז חזר לטעון שראה את נאצר "פעם", אך לא ידע לתארו (עמ' 10).

175. להבדיל, בהודעה נוספת, ת/6, בה לא הוצג שמות המעורבים בפני הנאשם בשאלה או במסמך, לא ידע הנאשם לומר מול מי עבד בשם חברת חן, והתייחס לבעלי החברה "והשותף שלו". כשנשאל מיהם, לא ידע להשיב ("כתוב בחוזה" - עמ' 4). אזכיר כי לטענתו בת/5 ובהמשך בעדותו, מדובר בקרוב משפחה שלו, דבר המחזק את סימני השאלה סביב חוסר הידע שהפגין בהודעה זו. עוד לא ידע הנאשם להסביר כיצד לכל קבלני המשנה שלו "שותפים" שאינם רשומים בחברות כבעלים (עמ' 6).

176. עדותו של הנאשם בבית המשפט לא שיפרה את הרושם שעלה מהודעותיו. גם הפעם הוצגו בחקירתו הראשית, לראשונה, מסמכים מהותיים. לאחר שהוצג לו "הסכם העבודה" וסנגורו ביקש "שהמתורגמנית תקריא לך עם מי נחתם", השיב הנאשם שההסכם נחתם עם עיסא. כשנמסר לו שהחברה רשומה על שם נאצר אבו גרביה, השיב שלעיסא היה ייפוי כוח ממנו (פ/200).

על הקשיים המלווים את מסמך ייפוי הכוח, ואשר פועלים לחובת הנאשמים, עמדתי לעיל. בנוסף, גם בהקשר זה טען הנאשם שקיבל את מסמכי החברה מעיסא (נ/14) וכן ערך בעצמו בדיקות באמצעות רואה-החשבון מטעמו (פ/200 ש' 13).

177. זאת ועוד, בשלב זה של העדות הוצג מסמך הנחזה להיות **תצהיר של עיסא** שנערך ביום 8.7.13 בפני עו"ד עואודה, בו הצהיר עיסא כי הוא מחזיק בייפוי כוח לפעול בשם חברת חן, כי החברה התקשרה בהסכם עבודה עם הנאשמת וכי שורת חשבוניות של חברת חן אותן מצא לצורך לתצהיר הוצאו על ידו והנאשמת שילמה את תמורתן (נ/13).

בדומה לייפוי הכוח, גם הטעם הענייני בעריכת מסמך זה לא הובהר. לו פעל עיסא כדין מטעם חברת חן, מדוע שיצהיר על כך, מדוע שיתייחס לחשבוניות שהוציא ויצרפן לתצהיר, ומדוע שיעשה כל זאת בפני עורך הדין שפעל מטעם הנאשם? נוסף לכך, כפי שנראה בהמשך אין זה המקרה היחיד בו נערך תצהיר שכזה בידי "מיופי כוח" הנושאים את שם המשפחה של הנאשם, שכולם בחרו לערוך את תצהיריהם בפני אותו עורך דין. בעדות הנאשם לא נמצא מענה לכל אלה. בצדק טענה המאשימה בסיכומיה כי "עסקה כשרה בין שני צדדים לגיטימיים אינה מצריכה עריכתו של תצהיר מעין זה" (עמ' 33). ואילו ההגנה אישרה בסיכומיה כי הנאשם "החתים את עיסא על התצהיר" כדי להוכיח את תקינות החשבוניות (עמ' 30). שוכנעתי שדובר בנדבך נוסף של מאמצי הנאשמים לייצר מסמכים שיסוו את העבירות ויאפשרו להם להתחמק מאחריות לביצוען.

178. בחקירתו הנגדית כשל הנאשם במספר סתירות שבמהות. ראשית, בניסיון להרחיק עצמו מעיסא, טעם שעיסא אינו קרוב משפחתו ואף אינו קרוב משפחה של אחיו עאיד, אלא בן משפחה אחרת ששמה זהה (פ/237 ש' 23, פ/240). זאת, בניגוד לאמור בהודעותיו כמפורט לעיל. בנוסף, בעוד שבחקירה טען כי יש לו היכרות שטחית עם נאצר אבו גרביה אותו ראה ברכב יחד עם עיסא, הפעם מסר שאין לו כל היכרות עמו (פ/240 ש' 2). כשהוצגה בפניו הסתירה, התקשה להשיב, וכשנשאל מדוע נדרש ייפוי כוח לעיסא אם נאצר אבו גרביה נלווה אליו כנטען בהודעה, השיב "בגלל שעיסא הוא עבד איתי" (שם, ש' 6). כשהוצגה בפניו התמיהה כיצד, לעדותו של אבו גרביה, הוא נרשם בחברת חן על-ידי עאיד אבו חמיד, ובהמשך ייפה את כוחו של בן משפחה אחר של הנאשם (עיסא אבו חמיד), טען שאינו קשור לכל ההתרחשויות הזו (שם, ש' 28). גם זאת לא ניתן לקבל, ולו משום שעו"ד עואודה העיד, כאמור, כי נשכר בידי הנאשם לערוך את המסמכים לרבות את ייפוי הכוח.

179. כל אלה עיצבו גרסה לא אמינה, מלווה במסמכים שפועלים לחובת הנאשמים. בנוסף, גם הפעם לא הוצגו ראיות הגנה שתבארנה את טיב העבודות שביצעה כנטען חברת חן, ולא הובאו לעדות מטעם הנאשמים אנשים שנטלו חלק בהתרחשות, בדגש על עיסא אבו חמיד שחשיבותו לגרסת הנאשם רבה, והוא קרוב משפחתו. עוד יוזכר שגם הפעילות בחשבונות חברת חן התרחשה לאחר שהנאשם נחקר ברשויות המס. כל אלה מבססים מסקנה מוצקה לחובת הנאשמים, כאשר ניסיונות ההגנה בסיכומיה להציע ספקות, לרבות בטענה שהתביעה לא הראתה שחברת חן לא דיווחה על העסקאות (טענה שנכח אופי השימוש בחברה זו קשה לקבלה, בין אם היה דיווח ובין אם לאו), אינם משכנעים.

180. לסיכום, בוסס כי גם חשבונות חברת חן הן חשבונות כוזבות, שאינן משקפות עבודת אמת שביצעה חברת חן לנאשמת, וכי הנאשמים עשו בהן שימוש תוך מודעות לטיבן וכוונה להתחמק ממס.

חברת הכל לבניין כסרא נאג'י עבדאללה בע"מ (להלן "חברת כסרא")

181. כת/20 הוגשו 21 חשבונות על שם חברה זו, נושאות תאריכים שבין 18.7.13-30.12.13 וסכום עסקאות כולל של 5,935,518 ₪, ממנו 905,418 ₪ סכום מס.

182. לפי מסמכי רשם החברות (ת/29), הדירקטור ובעל המניות בחברה מאז הקמתה בינואר 2012 הוא **עבדאללה נאג'י** (להלן: "נאג'י"). הוא העיד בבית המשפט, מסר כי הוא בעל חנות לחומרי בניין בכפר כסרא שבצפון, אותה הפעילה חברת כסרא ואשר משרתת לקוחות פרטיים מסביבת הכפר. בשל זיופים על שם החברה, חדל העד להפעילה במרץ 2014 וחזר לעבוד כעוסק מורשה. נאג'י מסר כי אינו מכיר מי מהנאשמים, את עו"ד עואודה או אדם בשם עאיד איסמעיל אבו חמיד (שכנטען בידי ההגנה יופה כוחו בידי העד, ועל כך בהמשך). נאג'י התייחס לחשבונות מושא האישום וטען שלא הוציא, כי מעולם לא הוציא חשבונות בערבית, כי פרטי הקשר והסמליל של החשבונות אינם שלו, כי הסכומים הרשומים עליהן עולים בהרבה על היקפי העבודה שלו, וכי מעולם לא סיפק פועלים (פ/81-80). כת/56 הציג חשבונית שלו, השונה במראה מהחשבונות מושא האישום. לאחר שהוצג לו "הסכם העבודה" בין חברת כסרא לנאשמת, השיב העד כי לא ערך אותו או ייפה את כוחו של מישהו לעורכו, וכי החותמת על ההסכם אינה שלו (כשלהשוואה הציג כת/57 חתימה עם חותמתו, השונה מזו שעל ההסכם). כך השיב גם בנוגע למסמך הנחזה להיות פרוטוקול של חברת כסרא בו מונה מנהל לחברה בשם עיסה יונס מחאמרה, שהוסמך לחתום בשם החברה (ת/59). העד מסר שאינו מכירו וכי הוא-עצמו המורשה היחיד בחברה (פ/81 ש' 29 - פ/81 ש' 5).

נאג'י הוסיף והכחיש שחתם אצל עו"ד עואודה על יפוי כוח לעאיד אבו חמיד (ת/23), וציין כי תעודת הזהות שצורפה למסמך נושאת אמנם את מספר תעודת הזהות שלו אך התמונה שונה ושם רעייתו שגוי. עוד הציג צילום של תעודת הזהות המזויפת (ת/60). בחקירתו הנגדית הוסיף כי למד בדיעבד שהוצאו חשבונות של חברת כסרא הן לנאשמת והן לחברה בשם "אבן המרובע", וכי נרכשו טלפונים ניידים בחברת "אורנג'" באמצעות תעודת הזהות המזויפת (פ/82-83).

183. עדותו של נאג'י אמינה עלי. הוא העיד בצורה ישירה שהותירה רושם של כנות. לא הוצגה היכרות שלו עם הנאשמים, סיבה שתהיה לו לטפול עליהם אשם, או סיבה שתניע אותו לבחור בגרסה אודות "זיופים" והפצת חשבונות בשם חברת כסרא, אם פעילותה מול הנאשמת הייתה כדין. טענותיו בדבר "זיופים" שלא היה לו חלק בהם נתמכות במכתבו של רואה חשבון מטעמו באפריל 2014, אותו הציג כת/58 ואשר נועד להתמודד עם הנזק לחברת כסרא עם גילוי הפצת החשבונות בשמה. בנוסף, הנקיבה

בשמה של "אבן המרובע" כמי שקיבלה חשבוניות כוזבות של חברת כסרא בדומה לנאשמת, מתיישבת עם הימצאות חברה זו ברשימה ת/48, שהיא רשימה של חברות שקיזזו חשבוניות של חברה נוספת בשמה הופצו חשבוניות כוזבות, היא חברת חן הדר מחשבים.

184. אמינה עלי גם הכחשתו של נאג'י כי חתם בפני עו"ד עואודה על יפוי הכוח לעאיד אבו חמיד (ת/59). השם שובש בחלק מהפרוטוקולים והראיות ומופיע כ"עיד" או "איאד". אני ער לכך שעורך הדין מסר כי זיהה את החותמים, אך העיד גם שיכולתו לזהות מוגבלת ונסמכת על דמיון לתעודת זהות (פ/70-71). זו של נאג'י זויפה, ואין אלא להסיק כי בפני עורך הדין התייצב מתחזה. אציין שההגנה לא חלקה על כך (עמ' 31 לסיכומיה), וכי הדבר גורע מהסתמכותה על הזיהוי בידי עו"ד עואודה של אחרים שחתמו בפניו "מטעמן" של חברות נוספות המנויות בכתב האישום.

אופיו הבעייתי של יפוי הכוח מודגש בתוכנו: שמה של חברת כסרא מופיע בו בשיבוש ("הכל קיסריה לבניין..."), ובנוסח נטען כי החברה עוסקת "בתחום הבניין במספר אתרי עבודה בארץ" - בעוד שנאג'י מסר כי מדובר בחנות חומרי בניין בצפון. זאת ועוד, מדובר ביפוי כוח גורף לבצע פעולות כגון התקשרות בכל הסכם בשם החברה, ייצוג בבתי משפט, העברת יפוי הכוח לאחר לפי שיקול דעתו של מיופה הכוח, ואף למכור או למשכן את נכסיה ואת רכושו של נאג'י. מדובר גם ביפוי כוח בלתי חוזר, שפורש בו כי לנאג'י אין אפשרות לבטלו.

אין זה סביר כי נאג'י הסמיך באופן כה רחב אדם אחר, שאין לו כל היכרות עמו. בפרט עולה תמיהה מ"בחירתו" ליפוי דווקא את כוחו של קרוב משפחה של הנאשם, המתגורר בשטחים (ראו למשל עדות עו"ד עואודה, פ/68 ש' 10, ודברי הנאשם בת/4 עמ' 6 ש' 34), ושכפי שנראה בהמשך הופיע כמיופה כוח של חברה נוספת, שאין מחלוקת כי אין לה קשר לנאג'י. לבסוף, תמוה מדוע בחר נאג'י לערוך את יפוי הכוח בפני עורך דין שנשכר בידי הנאשם ושפועל בירושלים, הרחק ממחוז הצפון בו מתגורר נאג'י, ומדוע בחר הנאשם לשלם עבור עריכת יפוי הכוח (עדות עו"ד עואודה בפ/71).

185. מכאן מסקנתי, כי עדותו של נאג'י אמינה, כי לא יפה את כוחו של איש, וממילא שהחשבוניות מושא האישום לא הוצגו ברשות מטעם החברה שלו ולא שיקפו עבודה שביצעה חברת כסרא לנאשמת. מאותם נימוקים לא ניתן גם לקבל את "הסכם העבודה" שנחתם בידי "מיופה הכוח" (חלק מת/20) כמסמך אותנטי.

186. בנוסף, גם במקרה זה **פועלת עריכת יפוי הכוח לחובת הנאשמים**, כחלק נוסף ממהלך של עריכת מסמכים שנועדו ליצירת מצג שווא של פעילות תקינה. בשלב זה ניתן להצביע גם על מגמה של "הסמכת" מקורבים לנאשם באותם יפויי כוח, ועל שימוש במתחזה שהציג עצמו בפני עורך הדין כעבדאללה נאג'י והציג תעודת זהות שזויפה. כל אלה מדגישים את מודעותו וכוונתו של הנאשם בביצוע המעשים, כמו גם את גישתו למעשי זיוף, התחזות ומרמה כחלק מביצוע עבירות המס.

187. מסקנה דומה עולה לגבי **התצהיר נ/19**, שהוגש באמצעות עו"ד עואודה כעד הגנה ואשר נחזה להיות מסמך שנחתם בידי עאיד אבו חמיד, הוא "מיופה הכוח" הנזכר לעיל. לפי תוכן התצהיר, עאיד הצהיר כי הוא עובד כמנהל עבודה בחברת הכל לבניין, מחזיק ביפוי הכוח הנזכר לעיל, חתם על הסכם העבודה ועוסק בגיוס פועלים, ניהול העבודה, הנפקה וחתומה על חשבוניות.

למסמך זה קשה לתת משקל רב לזכות ההגנה, ומנגד הוא פועל לחובתה. **עאיד עצמו לא הובא לעדות** בידי הנאשם, הגם שמדובר בקרוב משפחתו, ולא הוצג הסבר הולם לכך. ממילא שלא עמד לחקירה על הנטען בתצהיר, שלא יכול להוות תחליף למסירת עדות בבית המשפט. עאיד אינו רשום במסמכי רשם החברות כבעל

תפקיד בחברה, והתחמק מלהתייצב לחקירה למרות ניסיונות להביאו ושיחות שנערכו עמו (כך לפי עדות החוקר איתמר בן אבי בפ/24 ש' 11-3, והמזכרים שהוגשו כת/41).

אף אם אניח כי עאיד הוא שחתם על התצהיר, הרי שהטעם הענייני בעריכת המסמך לא הובהר. לו אכן אחז בייפוי כוח אותנטי מטעמו של נאג'י, שנערך בפני עורך דין, לא נהיר מדוע יהיה לעאיד, או לחברת כסרא, צורך בהצהרה על כך בפני אותו עורך דין. גם בהקשר זה יוזכר שעו"ד עואודה לא פעל מטעם חברת כסרא, אלא מטעם הנאשם. לכך אוסיף כי עו"ד עואודה מסר כי לא התעניין בתוכן התצהיר (פ/250), וכי ערך במקביל תצהירים נוספים שנושאים אופי דומה, לגבי חברה נוספת שחשבוניתיה שימשו את הנאשמים, חברת סמר צנרת ותשתיות (נ/19-א-ג). כמובא לעיל, הוצג תצהיר דומה גם בנוגע לחברת חן הדר, שנערך בידי קרוב משפחה אחר של הנאשם (נ/13). עוד לא הוצגו ראיות שתתמוכנה בנטען בתצהירו של עאיד, כגון תשלומי שכר לו מחברת כסרא או ראיות לפעילותו בשמה בגיוס עובדים או באתרי בניה.

מנגד, לנאשם עצמו היה עניין רב בתצהיר האמור - בדומה לעניין שהיה לו לדברי ההגנה בתצהירו של עיסא בעניין חברת חן, כ"הוכחה" לאותנטיות החשבוניות שלה (עמ' 30 לסיכומי ההגנה). זאת, לאחר שנחקר ברשויות המס. הדבר משתלב עם עריכת יפוי הכוח לקרובי משפחה של הנאשם, שסביר כי היה לו קל יותר לקבל מהם תצהירים ממין זה.

על רקע כל אלה, שוכנעתי כי גם התצהיר נ/19 "יוצר" כחלק מניסיונותיהם של הנאשמים לשוות למעשיהם כסות לגיטימית.

188. גם בעניינה של חברת כסרא רלבנטי הדיון שנערך בנושא **הנהלת החשבונות של הנאשמים**. העדר אסמכתאות לתשלום מודגש בכרטסת החברה, בה לא נרשמו כלל תשלומים (הכרטסת חלק מת/20, ראו עדות מנהלת החשבונות ענבל בפ/99 ש' 13).

189. גם בהקשר זה לא הציג **הנאשם** גרסה שניתן לקבלה. לעיל נדונה ההתרשמות הכוללת מעדותו, שלא מאפשרת לקבלה. ספציפית לסוגיה הנדונה כאן, סיפר הנאשם בחקירתו ת/4 כי הקבלן האחרון מולו עבד הוא "עיידי אבו חמיד זה משפחה שלי" אך לא ידע לומר מטעם איזו חברה עבד וכדרכו הפנה להסכם העבודה "זה רשום בחוזה". הוא סיפר שמדובר בבן דודו, המתגורר ביאטה ויש לו בית בענתה (עמ' 6-7). בחקירת-המשך נשאל האם היה לו קשר עם נאג'י, וכדרכו לא ידע להשיב וענה כי אם הלה מופיע בחוזים "אז כן", ואם אינו מופיע "אז לא" (ת/5 עמ' 3). כשנשאל מיהו בעלי חברת כסרא השיב שאינו מכיר אותו, וכי עאיד הוציא לו את חשבוניות החברה וחתם על הסכם העבודה מטעמה (שם, עמ' 4). הנאשם טען שביקר באתרים בהם עבד עאיד, שהעסיק פועלים ומנהלי עבודה, וכי שילם לו במזומן ובשיקים של הנאשמת. כשהוטח בו כי בחקירתו הקודמת נאמר לו שתשלום במזומן אסור וכי גם רואה החשבון שלו אמר לו זאת, ונשאל מדוע המשיך בכך, השיב כי החוקר ורואה החשבון לא רשמו לו זאת "בכתב" וכי הדבר אינו אסור (עמ' 6). בחקירת-המשך הוצגו בפניו חשבוניות חברת כסרא מבלי לנקוב בשם הבעלים או "מיופה הכוח" והנאשם השיב כפי שענה לגבי רוב החברות: כי "הוא והשותף שלו" ביצעו עבודות וקיבלו כסף תמורת החשבוניות. זאת, מבלי שידע לומר מיהם הבעלים ו"השותף" והפנה כדרכו להסכם העבודה. גם כשנשאל האם "השותף" הוא אותו "שותף" שבחברות נוספות שבכתב האישום לא ידע להשיב, והפנה להסכם (ת/6 עמ' 4-5). דובר בטענה חדשה, שכן בת/5 לא טען הנאשם שלעאיד היה שותף.

יש לחדד כי לכל אורך חקירותיו לא קישר הנאשם במפורש בין עאיד לבין חברת כסרא, ולא טען שעאיד פעל ברשות מטעמה.

190. בבית המשפט, בחקירתו הראשית, הוצג בפני הנאשם "הסכם העבודה" בין חברת כסרא לנאשמת, שלפי הרשום עליו נחתם בידי עאיד כמיופה כוח. הנאשם טען כי עאיד חתם על הסכם זה בפני עו"ד עואודה וכי אישורי המס של חברת כסרא הוצאו בידי רואה החשבון שלו (נ/15). עוד הוצג תצהירו של עאיד נ/19, שעל הבעייתיות שבו עמדתי לעיל (פ/201). בחקירתו הנגדית נשאל הנאשם באילו חברות שימש עאיד כמיופה כוח, לא ידע להשיב וכדרכו הפנה להסכמים ("תראי לי את המסמכים והחוזים ואני אגיד לך" - פ/235).

191. גם הפעם דובר בגרסה בלתי משכנעת, המתאפיינת בחוסר ידע (למעט כשמוד עיני הנאשם ניצב המסמך). העדר בקיאותו הודגש בכך שמדובר בקרוב משפחתו, ולמרות זאת לא ידע הנאשם לקשור בינו לבין החברה בשמה לכאורה פעל. לכך מתווספות הראיות שהוצגו לעיל, בדגש על יפוי הכוח לעאיד שנועד להסוות את העבירות, בדומה ליתר יפוי הכוח למקורבי הנאשם (ובהם לעאיד עצמו, מטעם חברה נוספת), תצהירו של עאיד שנועד לאותה מטרה, גרסתו האמינה של נאג'י המעלה כי יפוי הכוח לא נחתם על ידו אלא בידי מתחזה שהתייצב בפני עו"ד עואודה, והעדר אסמכתאות לתשלום כנגד החשבוניות. כל אלה מוכיחים שחשבוניות חברת כסרא הן כוזבות, ואין משקפות עבודת אמת שבוצעה עבור הנאשמת בידי מנפיקת החשבוניות. עולה בבירור, בין היתר ממהלכי המרמה והזיוף שבוצעו כמפורט לעיל, כי הנאשמים היו מודעים לאופיין הכוזב של החשבוניות, והתכוונו להתחמק ממס באמצעות השימוש בהן. בהקשר זה אזכיר כי גם העבירות בחשבוניות חברת כסרא בוצעו לאחר שהנאשם נחקר ברשויות המס.

חברת ז.פ. בניה ויזמות בע"מ (להלן "חברת ז.פ.")

192. כת/21 הוצגו חמש חשבוניות הנושאות את שמה של חברה זו, תאריכים שבין 17.9.13-22.10.13, וסכום עסקאות כולל של 1,231,330 ₪ מתוכו 270,210 ₪ סכום מס. הן מולאו בערבית. בשל עדות מנהלת החשבונות ענבל על ביטול שתי חשבוניות, עתרה המאשימה להרשיע את הנאשמים בנוגע לסכום מס מופחת של 187,830 ₪.

193. הגם שמסמכי רשם החברות לחברה זו לא הוגשו, הוגשה הודעתו של **חיים פרטוש** (להלן "חיים"), ת/38. הלה מסר כי חברת ז.פ. הייתה שייכת לאחיו, ערן פרטוש (להלן "ערן"), שנרצח ביום 27.6.13. נתון זה בוסס גם בפלט "מרשם לאומי - פרטי ישות" שהוגש כת/26. חיים מסר כי לאחר פטירת ערן הוא לקח ממשדו את החומרים של חברת ז.פ., לרבות פנקסי החשבוניות, החותמת, הקבלות והשיקים של החברה, ושמר אותם אצלו. חיים העיד כי ערן "היה עושה הכל מבחינה ניהולית" בחברת ז.פ. וכי רק הוא היה רשאי להוציא חשבוניות של החברה. כשהוצגו בפניו החשבוניות מושא האישום עמד על כך שהוצאו בתאריכים המאוחרים לפטירת אחיו, ושלל שהוצאו על ידו תוך ציון שאין דומות לחשבוניות של חברת ז.פ., כי מספר הטלפון שונה, כי ההתייחסות להובלות ועבודות עפר אינה הולמת את עיסוקה של ז.פ., וכי ז.פ. לא הגיעה, במספור החשבוניות שלה, למספרי החשבוניות מושא האישום. העד הציג דוגמאות חשבוניות, שיק וחתמת חותמת של חברת ז.פ., להמחשה כי החשבוניות זויפו.

194. הודעה זו הוגשה בהסכמה (פ/19) ומכאן משקלה. היא אף נתמכת בהודעתו של יועץ מס בשם **יוסף בר-עם** (ת/39), שמסר כי נתן שירותי הנהלת חשבונות לחברת ז.פ., כי לאחר פטירתו של ערן קיבל את כל חומרי הנהלת החשבונות מחיים והגיש דו"ח אחרון לחברה לחודש יוני 2013, וכי רק ערן הורשה לפעול מטעם החברה. עוד מסר שהנאשמת לא הייתה לקוחה של החברה, כי החשבוניות מושא האישום לא דווחו במסגרת הנהלת החשבונות של החברה, וחזר וציין את ההבדלים בין לבין חשבוניות

חברת. ז.פ., בדומה להבדלים עליהם הצביע חיים ותוך שהוסיף כי לפי בדיקתו ערן לא רשם חשבוניות בשפה הערבית.

195. כל אלה מעלים כי החשבוניות מושא האישום לא הוצאו ברשות מטעם חברת ז.פ. וכי האחרונה לא סיפקה עבודה לנאשמת. לכך מצטרפות המסקנות מהדיון שנערך לעיל בנושא **הנהלת החשבוניות של הנאשמים והעדר אסמכתאות לתשלום**, כשלעניין זה העידה מנהלת החשבוניות ענבל כי כרטסת חברת ז.פ. של הנאשמת (חלק מת/21) לא מציגה כל תשלום. עוד מסרה כי נדרשו מטעם הנאשמת חשבוניות של ז.פ. לחודשים ספטמבר ולאוקטובר 2013, וכי משרדה ביטל דרישה של חשבוניות לחודש אוקטובר לאחר שהתחוויר כי אין לחברה ז.פ. אישור ניהול ספרים. העדה הוסיפה כי לא ניתן לשוב ולדרוש את החשבוניות עד שהספק מסדיר את האישור, וכי החשבוניות הנדונות כאן לא שבו ונדרשו בידי הנאשמים (פ/99). מובן שמדובר במהלך של הנאשמים האומר דרשני, של "ויתור" על קיזוז תשומות בשווי של אלפי שקלים אותן הוציאו הנאשמים, לפי התזה לעבודת-אמת מול ז.פ.

196. גם לגבי חברת ז.פ. כשל **הנאשם** להציג פרטים בסיסיים או ראיות משכנעות לתמיכה בטענה בדבר שיתוף פעולה אותנטי עמה. בחקירתו ת/5 סיפר שאינו מכיר את ערן פרטוש ולא עבד מולו. כשנשאל על חברת ז.פ. לא ידע להשיב וחזר על התשובה המוכרת לפיה "אם יש חוזה מולו עבדתי איתו" ואם לא "לא עבדתי" (עמ' 4-5). כשהוצגו בפניו חשבוניות החברה, השיב כי עאיד הוא שמילא אותן, ומסרן לנאשם בגין עבודה שביצע עם פועליו.

חשבוניות ז.פ. (ת/21) חתומות בעברית בשם "ערן", לצד חתימה בערבית. כאמור, ערן פרטוש ז"ל לא היה בין החיים בעת שנחתמו. אני מקבל את טענת המאשימה כי מדובר במעשה זיוף נוסף, שנועד לשוות לחשבוניות חזות לגיטימית, כאילו נחתמו בידי בעלי החברה. כשנשאל מדוע החשבוניות חתומות בשפה העברית בשם "ערן", לא ידע הנאשם להשיב והפנה לעאיד. הוא טען גם כי עאיד חתם על "הסכם עבודה" בין חברת ז.פ. לנאשמת וזאת לפי יפוי כוח שיש לעאיד מחברת ז.פ., וכשנאמר לו שאין הסכם כזה בחומר הראיות השיב שיש לו הסכם כזה, וכי יבדוק עם מנהל החשבוניות פריד (עמ' 7). הסכם שכזה, או יפוי כוח מחברת ז.פ. לעאיד, לא הוצג.

197. בדומה לקודמתה, גם בנוגע לחברת ז.פ. לא ידע הנאשם בחקירת-ההמשך ת/6 לומר מיהו בעליה. כשהוצגו בפניה חשבוניות השיב כי "הוא והשותף שלו" (מבלי לנקוב בשמות) ביצעו עבודה וקיבלו את תמורת החשבוניות, לא ידע להבהיר במי מדובר, וכשהוצג לו שבעל החברה נפטר שאל "השותף שלו גם מת?" ושוב לא ידע לומר מיהו "השותף". בתשובותיו חזר והפנה ל"חוזה", וכשנאמר לו שוב שאין בנמצא חוזה עם חברת ז.פ. טען שהביאו לחוקרים (ת/6 עמ' 5).

198. בבית המשפט טען הנאשם, למראה החשבוניות של חברת ז.פ., כי נרשם עליהן בערבית שמו של עאיד, ולא ידע לספק הסבר מדוע נרשם במקביל, בעברית, השם "ערן" בעיתוי בו ערן פרטוש ז"ל כבר לא היה בין החיים. הנאשם גם לא ידע לומר היכן יפוי הכוח מחברה זו לעאיד, לקיומו טען (פ/7-236). כמובא לעיל, הנאשם לא ידע להשיב באילו חברות שימש עאיד כמיופה כוח וכדרכו הפנה להסכמים ("תראי לי את המסמכים והחוזים ואני אגיד לך" - פ/235).

199. אני מקבל את טענת הנאשם, כי עאיד פעל ברשות מטעמה של חברת ז.פ.. לצד הקשיים שליוו את גרסתו בנושא, גם לעניין זה רלבנטית הימנעותו מלהביא ראיות לתמיכה בטענתו אודות עבודת-אמת עם חברת ז.פ., לרבות את קרוב משפחתו עאיד, שלטענתו פעל מולו מטעם חברה זו, כעד הגנה - וראו לעיל הדיון בהתחמקותו של האחרון מן החקירה. לא הוצגה כל ראיה ל"הסמכת" עאיד

לפעול בשם חברת ז.פ., או כזו שתבסס סברה לגיטימית מצד הנאשמים כי עאיד פועל בשם החברה. גם העובדה שזהותו של עאיד שימשה במסגרת העבירות בחשבוניותיהן של מספר חברות המניות בכתב האישום, לעיתים זו אחר זו, פועלת לחובת הנאשמים ומצטרפת לאינדיקציות בדבר היות החשבוניות כוזבות ובדבר היסוד הנפשי של הנאשמים בביצוע העבירות.

שוכנעתי כי בעניינה של חברת ז.פ. בוצע מעשה מרמה נוסף, בוטה במיוחד מבחינה ערכית, שבשימוש בחברה של אדם שנפטר ובשמו של הנפטר, לצורך הנפקת חשבוניות כוזבות. כל זאת בידיעת הנאשמים ובכוונה שלהם להתחמק כך מתשלום מס.

חברת סמר צנרת ותשתיות בע"מ (להלן "חברת סמר")

200. כת/22 הוגשו 28 חשבוניות של חברת סמר, שמולאו בשפה הערבית, נושאות תאריכים שבין 30.11.13-30.3.14 וסכום עסקאות כולל של 9,847,056 ₪, מתוכו 1,502,176 ₪ סכום מס. לפי מסמכי רשם החברות ת/29, מיום 8.2.10 משמש כדירקטור ובעל מניות בחברה מר עלי אבו ג'ועד.

201. **עלי אבו ג'ועד** העיד ומסר כי הוא עוסק בעבודות צנרת תעשייתית בתחום הגז והדלק, ואין לו קשר לעבודות בניה או לפועלים (פ/77 ש' 14-6). העד אינו מכיר את הנאשמים או את עו"ד עואודה בפניו, כנטען בידי ההגנה, חתם על יפוי כוח. העד הכחיש שערך יפוי כוח המסמך את עאיד אבו חמיד לפעול בשם החברה שלו, או הרשה לאיש להוציא חשבוניות של החברה. כשהוצג בפניו צילום תעודת הזהות שצורף למסמך, השיב כי דובר בתעודה מזויפת הנושאת את המספר שלו אך שמות הוריו שונים ואינו נשוי. העד הציג את תעודת הזהות שלו (פ/78-77, ת/55). כשהוצג בפניו החשבוניות מושא האישום השיב שאינו שלו, כי הן נושאות את כתובת רואה החשבון שלו בעוד שהחשבוניות שלו נושאות כתובת בבאר שבע, כי החברה שלו לא עסקה בעבודות הנדונות ולא הגיעה לסכומי העסקאות הנקובים בחשבוניות. עוד מסר שאינו כותב חשבוניות בערבית, כי החתימה אינה שלו וכי מיספור החשבוניות חורג ממספר החשבוניות שהוציאה חברתו. הוא הציג חשבונית שלו להשוואה (שם, ת/54). בחקירתו הנגדית סיפר כיצד קיבל, לאורך חודשים, טלפונים מחברות שאינו מכיר שביקשו ממנו כרסוסות ואף שיקים מגופים שלא התקשר עמם, כי רואה החשבון שלו קיבל חשבוניות שאינן של החברה, וכי כך הבין שהוצאו חשבוניות כוזבות בשם חברת סמר (פ/78-79).

202. אני מקבל את עדותו של אבו ג'ועד. הוא העיד בצורה עניינית וישירה, שהותירה רושם כן. לא הוצגו סכסוך או סיבה אחרת שתהיה לו לשקר ולטפול אשם על הנאשמים, או להתכחש לעבודה עמם לו אכן בוצעה. תיאוריו אף הולמים את מכלול הראיות כפי שהובא לעיל ויובא כאן, ובכלל זה את תיאוריו של נאג'י מחברת כסרא בנושא זיוף תעודת הזהות שלו ושימוש בזהותו, לרבות בפני עו"ד עואודה.

203. הדברים האחרונים מביאים אותי לראיה הבאה: גם לגבי חשבוניות חברת סמר, בדומה לחברות האחרונות שנסקרו לעיל, נעשה **שימוש בשיטה של עריכת "יפוי כוח" לקרוב משפחה של הנאשם**. כת/24 הוצג מסמך שנחתם בפני עו"ד עואודה, ונחזה להיות יפוי כוח של עלי אבו ג'ועד לעאיד אבו חמיד. נוסח יפוי הכוח מקביל לזה שנחתם בעניינה של חברת כסרא ואשר נדון לעיל, לרבות הצגת החברה כעוסקת "בתחום הבניין במספר אתרי עבודה בארץ" (שעה שאבו ג'ועד מסר שאין זה תחום עיסוקה), הנמקת הצורך בייפוי הכוח בעומס שעל מנהל החברה ובחברות קרובה בינו לבין עאיד, והסמכה גורפת של עאיד לבצע כל פעולה, לרבות התקשרות בכל הסכם בשם החברה, ייצוגה בבתי משפט, העברת יפוי הכוח לאחר, ואף למכור או למשכן את נכסיה ואת רכושו של אבו ג'ועד ללא תיאום עמו. חזרה על

עצמה גם הקביעה בגוף המסמך כי מדובר בייפוי כוח בלתי חוזר, שלאבו ג'ועד אין אפשרות לבטלו.

גם כאן, פועלים לחובת הנאשמים סימני השאלה העולים מבחירתו-לכאורה של אבו ג'ועד לחתום על ייפוי כוח כה גורף, מבלי שבוססה מניעה שתהיה לו לחתום בעצמו על "הסכם עבודה" עם הנאשמת, לבצע את החתימה על ייפוי כוח המסדיר עניינים פנימיים בחברה שלו דווקא בפני עורך דין המטפל בנאשם, ולייפוי דווקא את כוחו של קרוב משפחה של הנאשם, המתגורר בשטחים ושהוסמך במקביל בידי חברה אחרת שחשבוניתיה שימשו את הנאשמת, שאינה קשורה לחברת סמר, באותן נסיבות ממש ובאותו נוסח. גם הפעם, כך לעדותו של עו"ד עואודה, בוצעה עריכת ייפוי הכוח לבקשתו של הנאשם, שגם מימן את העבודה (פ/70-69, פ/250 ש' 27). וגם הפעם, כך העיד אבו ג'ועד והדבר מקובל עלי, נעשה שימוש באמצעי מרמה של תעודת זיהוי מזויפת, כך שבפני עורך הדין התייצב מתחזה (וראו עדות עו"ד עואודה לפיה גם כאן ביצע זיהוי בתעודת זהות, והוצגו בפניו מסמכי בעלות בחברת סמר - פ/70-69).

אציין כי ההגנה לא חלקה שתעודת הזהות של אבו-ג'ועד זויפה, וכי מתחזה חתם בפני עורך הדין - דבר הגורע מהיסמכותה בהקשרים אחרים על הזיהוי של עורך הדין את החותמים בפניו (עמ' 33 לסיכומיה).

204. כל אלה "צובעים" את המהלך בצבעי אמת, כחלק מניסיון נוסף של הנאשמים ליצור "תיעוד נייר" שישווה מראה לגיטימי למעשיהם, בדרכי מרמה. בנוסף, גם בעניינה של חברת סמר **הוצגו תצהירים שנחתמו לכאורה בידי עאיד ואחרים**, ושנועדו לאותה מטרה של "הכשרת" מעשי הנאשמים. בנ/19 הצהיר לכאורה עאיד ביום 15.2.14, כי הוא המנהל הפעיל בחברת סמר לפי ייפוי כוח, כי חברת סמר התקשרה עם הנאשמת וכי כל החשבוניות לחודשים יולי-דצמבר 2013, שצורפו לתצהירו, הוצאו על ידו ותמורתן התקבלה. בנ/4 הנושא תאריך 11.3.14 מסר תצהיר שני ובו הצהרה דומה לגבי חשבוניות נוספות. בנ/19 הצהיר כי לצורך קיום ההסכם גייס שורת עובדים שפרטיהם הובאו שם (נרשמו בכתב יד על גבי התצהיר המודפס). ואילו בנ/19 נחזה כתצהיר של אדם בשם מיסא עיסא אבראהים, המצהיר כי גויס לעבוד כשכיר בחברת סמר בידי עאיד, שמשלם לו שכר מדי חודש.

205. בדומה לתצהירו של עאיד בנוגע לחברת כסרא, גם כאן איני יכול לייחס למסמכים אלה משקל של ממש כראיות הגנה, ומנגד הם פועלים לחובת הנאשמים. עאיד לא הובא להעיד הגם שהוא קרוב משפחה של הנאשם, וכזכור התחמק מחקירה. אף אם אניח שחתם על התצהירים, ומילא את הפרטים הכתובים שם בכתב יד, דבר שלא הוכח, הרי שלא הוצג צורך ענייני כלשהו בעריכתם של מסמכים אלה מצד חברת סמר, ודווקא אצל עו"ד עואודה שסיפק שירותים לנאשם (ושהעיד כי לא התעניין בתוכן התצהירים - פ/250, פ/253). לו החזיק סאמר בייפוי כוח תקף, וחתם על הסכם תקף, לא נהיר מדוע הוא נדרש להצהיר על כך, או על הפעולות שביצע לצורך מימוש ההסכם לרבות הוצאת חשבוניות. גם מסירתם של שני תצהירים קרובים - בנ/19 א ונ/4, בידי עאיד ובהתייחס לחשבוניות שמסר, אומרת דרשני. בנוסף, המסמך הנושא את שמו של מיסא אבראהים אינו משכנע, הן משום שהחותם לא הובא לעדות וממילא שתוכן התצהיר וזהות החותם עליו לא הוכחו, והן משום שלא נהיר מדוע נדרש אחד מפועלי החברה, ביום 15.2.14 (הרבה טרם הגשת כתב האישום), להצהיר כי הוא עובד של החברה, ושוב בחר לעשות זאת דווקא בפני עורך דין שפעל מטעם הנאשם, שכזכור אינו בעל תפקיד בחברת סמר.

מנגד, מתיישבת עריכת מסמכים אלה עם אינטרס הנאשמים, להסוות את מעשיהם. לכן ניסו לייצר "הוכחות" לאותנטיות החשבוניות והעבודה עם חברת סמר, כשבמובן זה משתלבת עריכת ייפוי הכוח עם עריכת התצהיר. זהו ניסיון לא משכנע, וחשיפתו פועלת לחובתם ומדגישה את היסוד הנפשי בביצוע העבירות. מאותן סיבות, לא ניתן לקבל את "הסכם העבודה" בין חברת סמר לנאשמת (חלק מת/22), כמסמך המסייע להגנת הנאשמים

(ראו עדות עו"ד עואודה לפיו ההסכם נערך על ידו לבקשת עאיד והנאשם - פ/68).

206. גם בהקשר של חברת סמר רלבנטי הדיון **בהנהלת החשבונות של הנאשמים** והעדר אסמכתאות מהימנות לתשלום בגין. כרטיסה (שצורף לת/22) מציג יתרה שלא שולמה, של למעלה מחמישה מיליון שקלים. כזכור, מנהלת החשבונות ענבל העידה כי הנאשם הציג מיעוט קבלות ועבד במזומן. בהקשר של חברת סמר סיפרה כי הוצגה בפניה קבלה אחת על סך 410,000 ₪, וכי הבהירה לנאשם את איסור התשלום במזומן (כך מופיע על גבי הקבלה, ת/63). נוכח הראיות שהוצגו לעיל, לא ניתן לקבל שדובר בקבלה שהוצאה בידי החברה עצמה או ברשות (בין היתר פרטי הקשר שעליה מקבילים לפרטים שעל החשבוניות הכוזבות), ועצם הצגתה מצטרפת לראיות בדבר מעורבות הנאשמים במסמכים כוזבים. הסכום שעליה, בהשוואה לסך העסקאות עם חברת סמר שעלה על 9 מיליון ₪, מותר בעינו את התמונה הבעייתית של העדר אסמכתאות לתשלום.

נתתי דעתי גם לטענת ההגנה לפיה היתרה בכרטיס חברת סמר "נסגרה על ידי פריד מאוחר יותר בשנת 2013" (עמ' 35 לסיכומיה). פריד הציג כרטיס שערך לגבי חברת סמר - נ/22. אלא, שטענה זו לא גובתה בהצגת האסמכתאות שעמדו לכאורה בפני פריד בזמן אמת, ומהטעמים שבוארו לעיל איני מקבל כי עמדו בפניו אסמכתאות כלשהן או כי העבירן למשרדן של ענבל וג'ני.

207. ענבל מסרה גם כי ביטלה מספר חשבוניות של חברת סמר שנדרשו מלכתחילה, וזאת לבקשת הנאשם שנומקה בחוסר-רצון בדוחות להחזר. ענבל התקשתה להסביר את ההיגיון מאחורי פעולה זו (פ/95-96), אך גם אם אקבל את תזת ההגנה לפיה העיכוב בקבלת החזרי מע"מ מניב העדפה לדחות קיזוז חשבוניות לתקופות בהן המס לתשלום גבוה יותר כדי להימנע מהחזרים, תזה שענבל נטתה לאשרה (פ/103-104), הרי שענבל מסרה כי החשבוניות שבוטלו לא נדרשו בשנית (פ/96 ש' 12), כך שהנאשמים למעשה "ויתרו" על קיזוזי תשומות בשווי ניכר, דבר האומר דרשני. עם זאת, מסקנותי אינן מבוססות על סוגיה זו.

208. אף בעניינה של חברת סמר, הגם שלפי טענותיהם עבדו מולה לאורך ארבעה חודשים בהיקפי עסקאות של מיליוני שקלים, לא הציגו הנאשמים ראיות הגנה משכנעות. אשוב ואזכיר כי קרוב משפחתו של הנאשם שלטענתו פעל בשם חברת סמר, עאיד, לא הובא לעדות בפרשת ההגנה והתחמק מחקירה. גם איש מן הפועלים שלכאורה עבדו בשירות חברת סמר עבור הנאשמת לא הובא לעדות, וזאת הגם שבנ/19 א-ב הוצגה רשימת "שמות עובדים" ופרטיהם והגם שההגנה, כפי שכבר צוין בחלק קודם של הכרעת הדין, הצהירה לאורך ההליך שלרשותה עדים וקיבלה הזדמנויות מספר להביאם לעדות, תוך דחיית דיונים לצורך זה.

209. במקביל, הציג **הנאשם** גרסה שאינה אמינה או משכנעת. לפי חשבוניותיה, חברת סמר עבדה עם הנאשמים עד לסוף חודש מרץ 2014. הנאשם נחקר בחלוף כשבוע בלבד, ביום 10.6.14. למרות זאת, כשנשאל מיהו קבלן המשנה האחרון שעבד מולו, השיב שדובר בבן דודו עאיד אבו חמיד אך לא ידע לומר בשם איזו חברה עבד. כדרכו, הפנה לחוזה (ת/4 עמ' 6 ש' 34). בחקירת-המשך לא ידע להשיב האם הוא מכיר את עלי אבו-ג'ועד וענה כי אם הלה מופיע בהסכם אזי הוא מכיר (ת/5 עמ' 2), כשנשאל מהו הקשר של עאיד לחברת סמר, לא השיב אלא הפנה לעאיד. כשנשאל אם הוא מכיר את בעלי החברה השיב בשלילה, ולא ידע להשיב האם עאיד הוא הבעלים. הוא טען כי התקשר עם החברה לאחר שבדק שיש לה אישורים ושלעאיד יפיו כוח, כי חתם על ההסכם אצל עו"ד עואודה וכי גם יפיו הכוח נערך אצלו, וכי עאיד הוציא לו את חשבוניות החברה "על עבודה". הנאשם התבקש לתאר את העבודה והתחמק

ממענה ("מה שעבדו איתי"). כשנשאל האם שאל את עאיד מיהו בעלי החברה השיב בשלילה (שם, עמ' 2-4). בהמשך, כשהוצגו בפניו חשבוניות החברה, טען שמולאו בידי עאיד בגין עבודה שביצע עם פועליו, כי בנוסף הוציא לו עאיד חשבוניות של חברת כסרא בגין עבודה שביצע עם פועליו, כי שילם לו במזומן וכי העבודה התקיימה בישובים בהם נקב (שם, עמ' 5-6).

בחקירה נוספת, ת/6, הוצגו בפני הנאשם חשבוניות החברה מבלי לנקוב בשמות המעורבים. הנאשם השיב באותו אופן בו ענה לגבי חברות נוספות: כי בעל החברה ביצע עבודות יחד עם שותף, הוציא לו חשבוניות וקיבל כסף. הנאשם לא ידע לנקוב בשמות והפנה לחוזה (עמ' 6) - ויוזכר, כי לשיטתו בהזדמנויות אחרות דובר בבן דודו עאיד.

210. בבית המשפט, בחקירתו הראשית, טען הנאשם כי הסכם העבודה נחתם בידי עאיד בפני עו"ד עואודה, כי האחרון ערך גם את יפוי הכוח מאבו ג'ועד לעאיד, והציג אישורים לגבי חברת סמר שלטענתו קיבל מרואה החשבון שלו (נ/16). יצוין כי ההגנה ביקשה להגיש את המסמך המקורי של יפוי הכוח (נ/17), מבלי להבהיר מדוע המסמך המקורי שלכאורה עוסק במערכת היחסים הפנימית בחברת סמר, ושנוסחו כללי ולא יועד דווקא לעבודה עם הנאשמת, נותר בידי הנאשמים ולא בידי אנשי חברת סמר.

בחקירה הנגדית, כפי שראינו במסגרת הדיון בחברות הקודמות, לא ידע הנאשם להשיב באילו חברות שימש עאיד כמיופה כוח וכדרכו הפנה להסכמים ("תראי לי את המסמכים והחוזים ואני אגיד לך" - פ/235).

211. כל אלה עיצבו גרסה בלתי אמינה, המציגה חוסר ידע גם לגבי חברת סמר. לא ניתן לקבל כי הנאשמים שיתפו עמה פעולה בעסקאות בהיקפים המדוברים. לכך מתווספים עדותו האמינה של אבו ג'ועד, השימוש החוזר בשיטה של עריכת יפוי כוח לקרוב משפחה של הנאשם אצל עו"ד עואודה - ושוב באמצעות מתחזה ותעודה מזויפת, התצהירים הבלתי-משכנעים, המסקנות מהדיון בהנהלת החשבוניות של הנאשמים, והעדרן של ראיות הגנה - כל אלה מבססים מסקנה לפיה חשבוניות חברת סמר לא שיקפו עבודה שביצעה חברה זו לנאשמת, וכי הנאשמים ידעו זאת וביקשו להשתמש בחשבוניות הכוזבות לצורך התחמקות ממס.

הקווים המשותפים ויסודות העבירות בדגש על היסוד הנפשי

212. עד כה עסקה הכרעת הדין בדיונים נפרדים, שכל אחד מהם עסק בחשבוניותיה של אחת החברות הנזכרות בכתב האישום, לפי סדר כרונולוגי. עם זאת, על שקילת הראיות להיעשות גם בשים לב לתמונה הכוללת. כזכור, המחלוקת בהליך זה מתמקדת פחות ביסוד העובדתי של שימוש בחשבוניות כוזבות, ויותר ביסוד הנפשי של מודעות לאופיין הכוזב ושל המטרה שנלוותה לשימוש בהן. בשני המישורים, העובדתי והנפשי, הוצגו מסקנות בנוגע לחשבוניותיה של כל חברה וחברה. בנוסף, לשני המישורים רלבנטית התמונה הכוללת:

213. זו מציגה שימוש שיטתי ומתמשך של הנאשמים בחשבוניות כוזבות בהיקפים כספיים ניכרים, לאורך שנים (מאוגוסט 2009 עד מרץ 2014), כאשר שמות החברות הרבות התחלפו זו אחר זו בסדר כרונולוגי רציף, ומבלי שחברה מסוימת חזרה לשמש בשנית. לא הוצג הגיון עסקי "תמים" לשיטה זו, ויוזכר כי לגישת הנאשמים דובר בקבלני משנה שסיפקו להם עבודה, חומרים ופועלים - ומדוע יחליפו את כל אותם קבלנים, בזה אחר זה? לא הוצגה אמירה או הוכחה כי הנאשמת לא הייתה מרוצה מכל אותם "קבלני משנה" ולכן בחרה להחליף את כולם. כך בפרט בשים לב לגרסת הנאשם כי אדם אחד, הוא בן דודו עאיד, עבד "בשמן" של מספר חברות, זו אחר זו.

בהקשר זה יש להזכיר גם את הרושם שעלה מחוסר הידע הבולט שהפגין הנאשם בנוגע לעבודה הנתענת עם כל החברות. יוזכר שלטענתו שימש כמנהלה של חברה שביצעה פרויקטים בהיקפים של מיליוני שקלים, לאורך שנים, והעסיקה לצורך זה קבלני משנה בהיקפים משמעותיים. למרות זאת, לא ידע להציג פרטים בסיסיים אודות העבודה עם החברות, התקשה לקשור בין לבין מי שלטענתו סיפקו לו את העבודה, הפועלים או החומרים, וחזר והפנה ל"הסכמי העבודה" הכוזבים ולטענות בדבר קיומם של "שותפים". "שותפים", שרובם תושבי השטחים אשר אינם מופיעים ברשימות רשם החברות, שחלק נכבד מהם הם קרובי משפחתו של הנאשם, ושחלקם מאזור יאטה בו מפעיל הנאשם את משרדי הנאשמת (כך לדבריו בת/1 עמ' 2 ש' 6). הנאשם חזר, שוב ושוב, על תשובותיו אלה בנוגע לרוב החברות והמעורבים בהן, כשפעמים רבות לא ידע כלל לנקוב בשמות הבעלים וה"שותפים" והסתפק בציון המונח ובהפניה להסכמי העבודה, בין אם היו בנמצא ובין אם לאו. הרושם שעלה מבחינת דבריו ועדותו מתיישב עם שימוש בחשבוניות כוזבות כ"כיסוי" לעבודות שבוצעו בידי אחרים, מבלי לייחס חשיבות רבה לשם החברה שהופיע על החשבוניות, ועל כן לא נטמעו החברות בזיכרונם של הנאשם. כמובא לעיל, לעיתים לא ידע לנקוב בשמה אף תוך-כדי העבודה הנתענת איתה (כך לגבי חברת אורות הזריחה).

214. הראיות מציגות גם קווים משותפים רבים באשר לשימוש שנעשה בחברות לצורך פעילות פסולה בחשבוניותיהן. כפי שראינו, רבות מהן "נגנבו" מבעליהן החוקיים באמצעות שינוי הרישום ברשם החברות לצורך הפצת חשבוניות כוזבות, אחרות שימשו לאותה מטרה מלכתחילה. כל זאת, תוך שימוש במסמכים מזויפים וב"אנשי קש" שנרשמו כבעלים, דירקטורים או מיופי כוח, בידיעתם או שלא. באחת החברות (חברת ז.פ.) נעשה שימוש בוטה בחברה של אדם שנפטר, תוך רישום שמו על החשבוניות משל היה בין החיים.

שמותיהם של אנשים מסוימים חזרו ועלו בראיות בנוגע למהלכים בחברות ובחשבוניותיהן, באופן שמעיד כי השימושים בחשבוניות החברות השונות קשורים זה לזה. בכלל זה אזכיר את שמותיהם של יוסף דגן, יעקב שמואל או מוראד ערמין, שעלו בקשר לחברת פתרונות, לחברת היילקס, לחברת אוצר השרון, לחברת אורות הזריחה ולחברת אינטרמייל, ואת שמו של זכי חדאד שעלה בקשר לפרעון שיקים של החברות אינטרמייל ומ.ס.פ.. לאחר חקירות הנאשם ב-2012 ניכר שינוי בדרך הפעולה, שאז ניתן להצביע על מופעים חוזרים של עאיד אבו חמיד, דרך כלל כמיופה כוח (בנוגע לחברת חן הדר מחשבים, חברת כסרא, חברת ז.פ. וחברת סמר), לצד דמויות נוספות ממשפחת אבו חמיד: עימאד ועיסא. אלמנטים משותפים נוספים כללו טעויות ברישום בעברית על החשבוניות (כגון המילה "בע"ם" שחזרה על עצמה בחשבוניות חברת אורות, חברת פרדיס, חברת כתל וחברת ישראלי) ושיבוש שמות בעת רישום שלהם בעברית (יוסף "דחן" על "הסכם העבודה", עומר "שלודי" ופאדי "דעאס" על שיקים לרבות ברישום בגב השם שבוצע כביכול בידי הנפרע).

215. באלמנטים החוזרים ניכר גם הקשר לנאשמים, בבחינת "טביעות אצבע" הקושרות אותם למהלכים הפסולים. כך, כמובא לעיל, ה"מהלך הסיבובי" של פירעון שיקים של הנאשמת שנרשמו לפקודת החברות או הפועלים "מטעמן" והשבת המזומנים לנאשמים או למקורביהם. מהלך, אשר בוצע בנוגע לחשבוניותיהן של מספר חברות, אצל חלפנים או בבנק (למשל בחברת קיטל, בחברת אורות הזריחה, בחברת מ.ס.פ., בחברת אינטרמייל, בחברת פרדיס או בשיק שנרשם לפקודת פאדי אעמס שלדבריו הנאשם עבד עמו מטעם חברת כתל. וראו לעיל סקירת עדותו של פקיד הבנק אברהם לוי אודות הופעת הנאשם לפרוט שיקים של הנאשמת, עם אנשים שונים שהשיקים נרשמו לפקודתם, ודברי הנאשם לפקיד לפיהם הסכום יועד לתשלום משכורות). לגבי חברות נוספות הוצגו ראיות לפירעון שיקים למזומן באותו סניף בנק, ב"צומת הבנקים" שהוא סניפם של הנאשמים, הגם שלא בוסס שהסכום נמסר לנאשמים.

אלמנט נוסף ממין זה עניינו בכך שחלק מן השיקים הנזכרים לעיל נפרעו למזומן אצל חלפנים, בידי אותם גורם שפרע שיקים שנרשמו לפקודת מספר חברות ומעורבים, הגם שאלה אינם קשורים לכאורה זה לזה. כך בידי איאד אבו חמד שהוא אחיו של הנאשם ואשר פרע שיקים הקשורים במספר חברות ומעורבים, וזכי חדאד אותו הציג הנאשם כקבלן-משנה נוסף שלו ושאף הוא פרע שיקים של מספר חברות. הקשר לנאשם עולה גם ממעורבותו של סלימאן אבו חמיד, דודו, בפירעון שיקים.

216. נוסף על כך, אזכיר את אמירתו של עזרא רג'ואן אותה מצאתי לקבל, לפיה הנאשם מסר לו שרכש את חשבוניות חברת אורות מיעקב שמואל וביקש מרג'ואן "לאשרן". המדובר באמרת חוץ של נאשם, הקבילה כנגדו. שמו של שמואל עלה, כמפורט לעיל, בנוגע למספר חברות שהנאשמים עשו שימוש בחשבוניותיהן, ו"רכישת" החשבוניות ממנו מספקת הסבר לכך.

217. עוד יצוין שינוי השיטה, משלב מסוים שלאחר חקירות הנאשם בשנת 2012, לעריכת "יפוי כוח" שלכאורה הסמיכו מקורב לנאשם, ובמספר חברות שונות את עאיד בן דודו, לפעול בשם החברה בצורה גורפת. יפוי הכוח נוסחו בנוסח זהה ונחתמו בפני אותו עורך דין - עו"ד עואודה, שנשכר בידי הנאשם. לא הוצגה סיבה משכנעת מדוע החליטו כל החברות שעבדו עם הנאשמים, לו אכן דובר בקבלני-משנה עצמאיים, לשנות בבת אחת את דרך פעולתן ולערוך "יפוי כוח כאמור. עוד אין סיבה כי חברות נפרדות יערכו את יפוי הכוח באותו נוסח (גורף ובלתי סביר), יפו את כוחו של אותו אדם ויעשו זאת דווקא אצל עו"ד עואודה. אותו עורך דין ערך גם את התצהירים שהוצגו לעיל, דוגמת אלה שב/19, בהם הוצגה על עובדות כגון תקינות ההסמכה של מיופה הכוח או הוצאת החשבוניות על ידו. בהעדר הסבר "תמים" לצורך של החברות בהם, מתקבלת המסקנה לפיה כל המסמכים הללו נועדו לשמש מסווה לעבירות, בדומה ל"הסכמי העבודה" הבלתי אמינים. הבחירה להתחיל ו"לייצר" מסמכים אלה בהמשך לחקירות הנאשם מעידה על ניסיון של האחרון לשכלל את ביצוע העבירות באופן שיקטין את הסיכוי לתפיסה.

עוד יוזכר כי בענייניהם של עבדאללה נאג'י מחברת כסרא ושל אבו ג'ויעד מחברת סמר, בוסס כי בפני עו"ד עואודה התייצבו מתחזים לחתימת יפוי הכוח, תוך שימוש בתעודות מזויפות. בכל אלה ישנה אינדיקציה נוספת, בעלת משקל ניכר, לביצוע העבירות לא רק במודע, אלא גם בכוונת-מכוון, שאחרת לא היו ננקטים מאמצים ממין זה להסוות את העבירות.

נוסף על כך, היות שהדבר קושר בין ההתנהלות לבין הנאשמים, אחזור ואציין את ריבוי ה"שותפים" או מעורבים אחרים שהם קרובי הנאשם או אחרים מאזור יאטה בו, לדברי הנאשם, פעלו משרדי הנאשמת.

לבסוף, תזכרנה הראיות שהובאו בנוגע להנהלת החשבוניות של הנאשמים, ואשר מציגות בעייתיות המשותפת לכל החשבוניות ללא קשר לחברה ששמה התנוסס עליהן. זאת, הן בהעדר אסמכתאות לתשלום עבור החשבוניות בסכומים מצטברים של מיליוני שקלים, והן בעריכת "הנהלת חשבוניות כפולה" בשיתוף מנהל חשבוניות מהשטחים ללא הצדקה נראית לעין.

218. התמונה הכוללת מציגה אפוא דרך פעולה דומה של הנאשמים, לגבי השימוש שעשו בחשבוניותיהן של החברות השונות המנויות בכתב האישום. היא רלבנטית הן כ"עדות שיטה", שהיא הצבעה על שיטתפעולהדומהשלנאשםבמקרים נוספים ומטרתה להוכיחאתהיסודהעובדתישלהעבירה, והן כ"עדות בדברמעשיםדומים" המצביעהעלדפוספעולהדומיםומטרתהלהוכיחאתהכוונה הפלילית (למשל ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל (10.11.11), ע"פ 411/04 טטרו נ' מדינת ישראל (9.1.06)).

קווי הדמיון בשימוש שעשו הנאשמים בחשבוניות החברות השונות הם ניכרים ונוגעים ללב המחלוקת, באופן

התומך במסקנות הפרטניות לגבי היות חשבוניותיה של כל חברה כוזבות. בנוסף, הם מבססים דפוס פעולה של הנאשמים אשר שולל את התכשורתם למודעותם לטיב החשבוניות או לכוונה שעמדה בבסיס פעילותם, וכך לגבי כל אחת מהחברות. אוסיף כי "טביעות אצבעותיהם" של הנאשמים, שפורטו לעיל, קושרות אותם למהלכים הפסולים שנעשו במטרה לאפשר את העבירות ולהסוותן, לרבות במישור הפנימי של החברות בשמותיהן נעשה שימוש. לכן, אין לקבל ולו ברמת הספק הסביר את טענת ההגנה (למשל בעמ' 5-6 לסיכומיה) כי הנאשמים הולכו שולל, בידי אחרים שהציגו עצמם כבעלי החברות, לסבור כי הם עוסקים בחשבוניות אותנטיות, כי לא הכירו בכך שהחברות ששמותיהן צוינו על החשבוניות לא סיפקו להם כל עבודה, או כי לא גיבשו את היסוד החפצי של ביצוע המעשים בכוונה להתחמק ממס.

219. מכאן ליסודות העבירות שיוחסו לנאשמים. העבירה לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ עוסקת במי אשר "ניכה מסתשומות בלישול לגבי מסי סמך כאמור בסעיף 38" וזאת במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. העבירה לפי סעיף 117(ב)(8) עוסקת במי ש"השתמש בכל מרמה האותחול או שהרשה לאחר להשתמש בהן או עשה מעשה אחר" במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס. ואילו העבירה לפי סעיף 117(ב)(3) עוסקת בביצוע קודמותיה "בנסיבות מחמירות" הבאות לידי ביטוי בכך שסכום המס עולה על כפל הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

220. מסקנות הדיון שנערך עד כה מעלות כי העבירות בוצעו בידי הנאשמים. כך, תחילה, במישור העובדתי של שימוש בחשבוניות כוזבות לצורך ניכוי תשומות, ותוך ביצוע מעשי מרמה הן בהצגת מצג בפני הרשויות לפיו ניהלו פעילות-אמת מול החברות שבכתב האישום, והן בשורת מעשי רמיה וזיוף. כך, לרבות במעורבות בעריכת מסמכים כוזבים, לעיתים באמצעות מתחזים ותעודות מזויפות, עריכת "פוי" כוח שלא על דעת בעלי החברות, עריכת תצהירים אודות "תקינות" החשבוניות והעבודה עם החברות, או מעורבות בפירעון שיקים שלכאורה נרשמו מטעם הנאשמת לקבלני-המשנה שלה, ב"מהלך הסיבובי" שנדון לעיל. גם הנסיבות המחמירות התקיימו, בשם לב להיקף הכספי הניכר של העבירות.

221. לענין היסוד החפצי אזכיר את ההלכה הפסוקה, לפיה:

"בקבוצת העבירות המפורטות בסעיף 117(ב) לחוק מע"מ יש להוכיח מטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס, היינו, נדרש יסוד נפשי של מודעות למעשה וללקיום הנסיבות הגורמות להתחמקות ממס. וכפי שצוין המלומד נמדר 'לפי הסעיף די בקיומו של יסוד נפשי של מודעות למעשה וללקיום הנסיבות הבלתי חוקיות, ואילו את המטרה להתחמק ממס ניתן ללמוד מהראיות הנסיבתיות וממעשים חיצוניים של הנישום' (נמדר, בעמ' 919, וראו גם ענין תורג'מן; ע"פ (י-ם) 9147/05 מדינת ישראל נ' בשיר [פורסם בנבו] (26.6.2005)). עבירה חמורה נוספת מעוגנת בסעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, וענינה ניכוי מס תשומות ללא חשבונית מס או מסמך אחר, כאמור בסעיף 38 לחוק מע"מ. הכוונה היא לניכוי מס תשומות ללא חשבונית כלל; על בסיס חשבונית מס פיקטיבית, מבלי שהיתה עסקה; או על בסיס חשבונית זרה, שניתנה על-ידי אדם זר שאינו קשור לעסקה כלשהי. אשר ליסוד הנפשי בעבירה זו, חזר בית משפט זה וקבע כי 'הלכה פסוקה בדיני המס היא כי אדם המסתמך על חשבונית שאינה משקפת עסקת אמת לניכוי תשומות, מתכוון להקטין בדרך זו, שלא כדין, את סכום המע"מ שעליו לשלם, ובכך יש משום כוונה להתחמק מתשלום מס' (רע"פ 1054/07 צמרת אויאשן 1988 בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (6.2.2007), וראו גם, רע"פ 3883/06 חברת בשיר ר.מ. לבניה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.11.2006); רע"פ 10945/07 יגאל שירותי שמירה וניקיון (1997) בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.5.2008); ענין אוליבר) (ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל פס' 97 (11.9.14)).

בקביעה זו גלומה בין היתר "חזקת הכוונה", שהיא חזקה ראייתית הניתנת לסתירה ואשר מניחה כי אדם מתכוון לתוצאות הטבעיות של מעשיו. הקביעה כי אדם אשר מנכה תשומות באופן מודע באמצעות חשבוניות כוזבות מתכוון כך להתחמק מתשלום מס היא יישום של דרישת הכוונה, בהתייחס לתוצאתה הטבעית של התנהלות שכזו

ולהגיון הבריא המלמד על מטרותיה.

222. חזקה זו לא רק שלא הופרכה בידי הנאשמים במקרה דנן, אלא מקבלת משקל-יתר נוכח ריבוי המעשים, הימשכותם, הקווים המשותפים להם ו"טביעות האצבע" של הנאשמים במסגרת זו כמפורט לעיל, ומעשי המרמה וההסוואה שבוצעו כחלק ממהלך העבירות. כל אלה אינם מותירים מקום לספק בדבר מטרותם של הנאשמים בביצוע העבירות, של התחמקות ממס.

223. ההגנה עסקה בסיכומיה באפשרות כי הנאשמים "עצמו עיניהם" בפני האופי הכוזב של החשבוניות (למשל בעמ' 6). איני מוצא לדון בכך, שכן שוכנעתי כי היסוד הנפשי של הנאשמים לא התמצה בחשד שלא בורר, אלא כלל מודעות מלאה לנסיבה של היות החשבוניות כוזבות ולטיב מעשי המרמה שביצעו, לצד מטרה להתחמק ממס.

טענות נוספות

224. ההגנה דנה בסיכומיה בשאלה האם החשבוניות מושא האישום הן "בדויות" או "פיקטיביות", היינו אין מאחוריהן כל עסקה, או שמא מדובר בחשבוניות "זרות" אשר משקפות עסקה אך נושאות שם שונה מזה של הגורם עמו בוצעה העסקה. נטען שהעבודות מושא החשבוניות בוצעו בפועל, ובכלל זה כי הכנסות הנאשמת לא היו נוצרות אחרת.

225. בהקשר לכך תוזכר ההלכה הפסוקה, לפיה בגדרי העבירות בהן אנו דנים כלולות הן חשבוניות "פיקטיביות" והן חשבוניות "זרות". בשני המקרים מדובר בחשבוניות כוזבות, העונות לדרישות העבירה, ככל שהעושה בהן שימוש מודע לטיבן הפסול (למשל ע"פ 5783/12 גלם הנזכר לעיל, פס' 96-97). אחד מן הרציונלים להלכה הפסוקה הוא כי משטר המס מבוסס על דיווח בידי העוסק, וכאשר האחרון כשל ודיווח באופן כוזב, הרי שלרשויות המס יכולת מוגבלת לדעת האם מאחורי החשבונית הכוזבת מסתתר "כיסוי" לעסקה שבוצעה עם אחר עלום, או שלא קיים מאחוריה דבר. העוסק הוא שיועד זאת, ומצופה ממנו להציג ראיות בנושא. גם מבחינת הערכים המוגנים בידי העבירה, קיימת פגיעה בשני המקרים.

226. לכן, טיעונה של ההגנה אינו מסייע לנאשמים. מעל לצורך אצוין כי טיבה של האופרציה שהפעילו הנאשמים לא הובהר עד תום. בכלל זה, עדות הנאשם לא הותירה רושם שניתן היה לצפות לו מאדם שניהל חברה קבלנית שעבדה לאורך שנים בפרויקטים רבים, בהיקף של מיליונים. להמחשה, אשוב ואזכיר שכאשר התבקש לציין שמות אנשים המועסקים על ידו בחברה, ציין שני שמות פרטיים, לא ידע לנקוב בשמות נוספים ואף לא ידע לומר האם הועסקו בחברה יותר משני אנשים (פ/204). נוסף על כך, כמובא לעיל, לאורך גרסאותיו התקשה מאוד לומר איזו עבודה בוצעה מטעמה של הנאשמת, לטענתו באמצעות קבלני-משנה. ועם זאת, איני סבור שלצורך הכרעת הדין נדרשת קביעה לפיה לנאשמת לא הייתה כל פעילות או איזו פעילות ניהלה "בשטח", ואני ער לאינדיקציות מנגד כגון להתייחסות מנהלי החשבונות לתשלומי לקוחות החברה (ענבל יצחקוב, פ/92 ש' 26 - פ/93 ש' 12 וכן פ/100, ג'ני גורניין פ/109). הדגש לענייננו הינו על השימוש בחשבוניות כוזבות ובמעשי מרמה לצורך התחמקות ממס, וזו בוססה בדרגה הדרושה בפלילים.

227. טענה ל"אכיפה בררנית ולא צודקת" הוזכרה בקצרה, בלשון כללית, בסיכומי ההגנה, בהתייחס ל"עדים עבריינים ושקרנים" כטענתה (עמ' 7). ללא פירוט הולם, לא ניתן לקבל טענה זו, שכזכור הנטל לבארה ולהוכיחה הוא על הטוען.

בהמשך נשזרו בסיכומי ההגנה טענות על אי העמדתם לדין או הימנעות מחקירתם באזהרה של עדי תביעה, דוגמת מוחמד אבו דיאב, יוסף סלהב, יוסי דגן או עומר שלודי. אלא, שגם אם היה מוכח שמי מן האנשים הללו שימש כ"איש קש" בחברה מהחברות המנויות בכתב האישום, וזאת במודע (סוגיה שנדונה לעיל לגבי כל אחד מהעדים), ומבלי להקל ראש בפסול שבכך, הרי שפעילות זו אינה מקימה טענה לאכיפה בדרנית. עדים אלה אינם מצויים באותה "קבוצת שוויון" עם הנאשמים, שהשתמשו לאורך שנים בחשבוניות כוזבות של לא פחות מחמש-עשרה חברות, ביצעו זאת במטרה להתחמק מתשלום מס, והצליחו להתחמק מתשלום בהיקף מצטבר של מיליוני שקלים. העמדתם לדין אינה מעוררת את אותה תחושת חוסר צדק והוגנות, שבבסיס ה"הגנה מן הצדק" ממנה נגזרת טענת האכיפה הדרנית. לכן, דינה של טענה זו להידחות.

228. טענה אחרונה שהעלתה ההגנה בקשר ליסוד הנפשי היא כי הנאשמת דיווחה לרשויות המס באופן מקוון, והצביעה על כך שהרשויות לא הבחינו בהיות החשבוניות כוזבות ולא התריעו בפני הנאשמת (עמ' 7 לסיכומיה). לכך אשיב כי הצלחתו של עברין מס להונות את הרשויות אינה הוכחה לכך שהוא פועל ללא מודעות או כוונה.

הכרעה

229. הנאשמים מורשעים בעבירות שיוחסו להם בכתב האישום. ההרשעה נוגעת לסכום המופחת כמוצג בסוף פסקה 2 להכרעת הדין.

230. אם להגנה בקשה לעריכת תסקיר, תציגה בכתב בצירוף תגובת המאשימה וזאת עד ליום 6.12.18. עד לאותו מועד תגיש המאשימה לעיוני פלט מרשם פלילי של הנאשם, אם קיים.

231. טיעוני הצדדים לעונש יישמעו ביום 24.2.19 בשעה 10:00.

232. המזכירות תזמן לדיון מתורגמן לערבית ותשלח את הכרעת הדין לצדדים. ב"כ הנאשם יזמן את מרשו.

233. הכרעת הדין ניתנה בהעדר הצדדים וזאת בהסכמתם.

ניתנה היום, י' כסלו תשע"ט, 18 נובמבר 2018.